13

БЕЛЕЖКИ ЗА СТАРИ И НОВИ НЕША,СТАНАЛИ ПРЕЗ ВРЕМЕ НА СЛУЖБАТА МИ В АВИАЦИЯТА И ВОЙСКАТА.

1.Една неизлечима болка в душата ми.Въпреки легендарната съпротива на шепата герои,пробивът на Добро поле бе станал.За тия героиОтечеството нещо,по-скъпо и по-чило от живота им.Те мреха,живи изгаряни от огнепръскачки в картечните им гнезда.Никой не им се притече на помощ.

Главната квартира бе в разплох.Главнокомандващият,види се, предусетил какво ще става,бе отишъл във Виена да лекува ушите си,вместо да стои тук,готов да умре на поста си.Началик щаба му,по неговаа своеобразна и нелепа преценка,чакаше упорито пробивът да стане не на Добро поле,а некъде към Дойран.Така казват некои компетентни хора. Пробивът на Добро поле бил неприятелска демонстрация,подлъгване на нашето главно командване.

През време на самия пробив,двете наши крила - в лево цела една армия и в десно други две армии,стояли безучастно,не намирали за нужно да да вземат сасвито и дае марки за запушване на пробива. Командващият левата армия напуснал поста си и тръгнал да "проси мир",заедно с делегацията Андрей Ляпчев.Командващият десните армии, генерал от изпитаните германски стратези,чакалидването на германски войски от Западния фронт.

От всичко това се вижда,че онова,което в случая е требвало да се направисъгладно принципите на военна наука,е било забравено.Ако бе станало,събитията са щели да се равият другояче - вероятно в наша полза повече,околкото в полша на Фраше Д Епре.С други думи,требвало е веднага,със започването на пробива,да се хвърли всичко в действие, без много умуване и дремане...

След пробива на Добро поле започна оживено да се търси причината.Некои намериха,че тая причина е предателството - нещо,на което не бива нито да се верва,нито да се твърди.За честта на нащитниците на Добро поле/загинали и останали жив/требва да се каже,чене беха предатели,не беха заразени от никакви пораженски пропаганди.Напротив, те беха истински българи,истински патриоти - такива,каквито беха българите и патриотите от епохата на нашето Възраждане.

Те са вече отдавна забравени.За тех и до ден-днешеннищо не е направено.Нищо реално не е направено за увековечаването им в историята ни.

Жал ми е и в душата си чувствувам неизлечима болка

2.Авиацията ни след Добро поле.След печалния завършек на Първата световна война,1915-1918 год.,за нас дойде друга злополука - дойде Ньойския мирен соговор,който ни наложи непоносимо тежки задължения/политически,финансови,стопански,територияли и дори културни/. Между тия задължения бе и забраната да имаме военна авиация/сухопътна и морска/.В изпълнение на тая договорна слауза,дойде съглашенска комисия,която унищожи цялата ни авиационна материялна част/самолети,мотори,оръжие,бойни припаси,бордни уреди,енструменти и пр./. Личният състав/пилоти,наблюдатели.техници,специалисти и прислужници/бе разгонен.

От материялната част остана само онова,което бехме успели да укрием тук и там.Ог личният състав пък остана само една марка група която требваше да служи като кадър на гражданската авияция,разрешена ни по догова от немай-къде.

Тая малка група бе наречена Въздухоплавателно отделение и бе придадена към Министерството на съобщенията.

Осталати летци беха на брой около 10 души/6 пилоти и 4 наблюдатели. Между пилотите бе и Иван Маринов,на когото местото не беше за тук.

Отбелезвам това като куриоз ето защо : в края на 1916 год.,след завършване пилотски курс в Аеропланното училище,той требваше да отиде на фронта,където нуждата от летци беше крайно нужна.Обаче той отказа да отиде там,понеже бил страдал от главозамайване въвв въздухаВ съ

ност,той искаше да не излага живота си рисковете на фронта при на-
ността на това,което бе казал тогава Фердинанд в манифеста си за намеса
на Балгария във войната, именно,че войната била в края на своя за-
вършек.Не му се мреше на момчето за некакво си Отечество...Начал-
никът на училището донесе,че тоя офицер не се е оплаввал от главо-
замайване във въздуха през времето на очението му за пилот и че
посочената причина е лъжа и проява на страхливост.И Иван Маринов бе
изпратен на фронта в 2-о аеропланно отделение/летище Удово/.,наруган
и наказан с домашен арест от дружинния командер.За "героичната"му
служба съм далсдения в сномените ми,т.4.

Фелдфебел Т.Рогев подлежеше на уволнение и производства в
чин подпоручиккато всички фелдфелени,участници във войната.

Във Въздухоплавателното отделение останаха на служба само
следните летци : пилоти пор.Иван Узунов,кап.Иван Миланов,подпор.Кон-
стантин Узунски,подпор.Иван Маринов,подпор.Никола Попстефанов,и под-
пор.Христо Русев,наблюдатели: набучик Константин Попатанасов,,пор.
Васил Бандев,подпор.Васил Кулев и подпор.Константинов Константинов.

Както се вижда моето име тук липсва,Бех завършил пилотския
курс на Аеропланното училище ,заедно с Ив.Узунов,К.Узунски и ЕИв.
Маринов.Бех постъпил като боен летец в 2-о аеропл.отделение/летище
Удово/.Бец да казвам голема дума,на фронта се проявих като един от
най-добрите летци.Немам нито една бойна задача неизпълнена.Срещал
се бех във въздуха с французи и англичали и в един бой със тех бех
свалил един французин.През 1918 год.бех изпратен в Аеропланното у-
чилище за инструктор-пилот.При наличността на всичко това,дълго вре-
ме те можах да узная причините загдето не бех оставен и аз броя на
пилотите в Въздухоплавателното отделение.Обвинавах началството/чай-
ор Радул Милков,командиря на отделението/.и бех го помразил.

През април 1919 гд.се ожених - бех се влюбил в една ученичка
-абитуриентка и сключих брак с нея,без искам разрешетие от родите-
лите си Любовният пламък ме обхванал от всички страни така силно,
че бех пропуснал да искам разрешение и от началството.По това време
все още бе в сила обичая всека женитба да става след разрешението
на началството.Държеше се на това момата,бъдащата офицерска жена да
произхожда от голем и богат род.Моята жена немаше такова качество.
Нейният род не беше нито голям,нито богат.

Отбелезвайки тая особеност на моята женитба,,в главата ми блес
на причината ,поради която не бех в броя на офицерите ,оставени за
кадър на бъдащата наша гражданска авиация.Началството,обидено от слу
чая,ме беше наказало не с уволнение,а с откомандироване в пехотната
ми част.

Бех изпратен на служба в 16-и пехотен Ловчански полк,кварти-
руващ в гр.Орхание/сега Ботевград/.Тук прекарах като командир на ро-
та от от 1 май 1919 до 31 август с.г.- всичко 4 месеци.Настаних се
с 4невестата си"в дома на родителите ми.Родителите ми ни посрещнаха
много радушно - беха ми простили прегрешението...В полка началство-
то/полковник Коюмджиев/ме прие кък задоволство,че има бивш летец в
състава на полка си.Добре,ама не след много дойде заповед за разту-
рянето на полка по силата на договора "вечен мир"на умниците Клеман-
со и Лойд Джордж.Войниците беха разпуснати,а офицерите - разпрате-
ни в другите части на войската.Голема част от тех беха уволнени в за
пас на армията,вкл.и командиря на полка.На мен се даде поръчение скъ
пите работи от имуществото на полка/офицерски седла,ка_течници и пу-
шки,войнишко облекло и снаряжение и др.подобни/,подпомогнат от не-
колцина подофицерие войници,,да изпокрия с полковите каруци из око-
лийските села при доверени лица-патриоти.Поръчението изпълних в дено
нощен труд.Съставеният списък на укритите неща ,представих по над-
лежния ред.

На 1 септември 1919 тод.бех преведен на служба в 2-и Софийс-
си пехотен полк пак като ротен командир.Тук ми домъчня за за авиаци-
та и подадох рапорт за превеждане във Въздухоплавателното отделение.
На 8 януари 1920 тод.,след нови 4 месеци на служба в софийския пехо-
тен полк,дойде заповед,с която бех преведен на служба в авиацията.
Обълна се горещото ми желание да стана нанов летец.

на ~~9 януари~~ 1 март 1920 год.,рано сутринта,аз се явих в летище Божурище.Бех много радостен и много доволен.,макар че летито беше пусто - немаше никакъв живот в него.

Началник на отделението беше майор Радул Милков.Понеже Р.Милков лежеше болен в жилището си,заместваше го майор Пеню Попкръстев. И двамат - Р.Милков и П.Попкръстев бяха ветераните летци от Балканската война.В отношенията имнемаше нищо красиво - те не се обичаха и се бореха за возачеството на "бащината дружина".

Аз симпатизирах на П.Попкръстев.Към Р.Милково се отнасях враждебно - знаесе защо.Това беше моя грешка,за която впоследствие горчиво се разкайвах...

Получих назначение и след неколко дена се настаних с жена ми в една от жилищните сгради на летището като домакин на отделението-разполагах с една малка стая,една по-голема спалня и една кухня.Тук започна моя "щастлив" летешки живот.

..С другарите си бех добре.С наколцина от техбахме колеи на Солунския фронт/1917 и 1918 години/.

Преди завръщането ми в авиацията,в София бе дошло на власт правителството на БЗНС начело с Ал.Стамболийски,който бе хоил в Париж и бе подписалмирния договор в Ньойи на 27 ноември 1919 год.

През това време,1919-1920 год.,в София станаха важни събития. Фердинанд и Радославов своевременно избегаха от България.Дошлите след тех Малинов и Тодор Тодоров,се оказаха недорасли за големи политически събитиядържавници - и двамата пропуснаха случая да спасят страната от лошото положение,в което беше изпаднала.Трябваше да сторят това,което беха сторили румъните.Щом разбраха,че че съюзниците им пропадат,румъните веднага минаха на страната на Съглашенитеи обявиха война на Германия и Австро-Унгария.С това впоследствие те си осигуриха цела Трансилвания и и почти цела Добруджа.

Благодарение на този пропуск на нашите политически мъже,ние загубихме не само Добруджа,но и цела Македония,цела Тракия,Моравско и част от старата ни територия,заедно с Царибродско и и Босилеградско.За отбелезване е обстоятелството,че поводи за изоглавяне от немския ярем,през войната имаше доста.Такъв е например повода за ограбване на страната ни/главно на хранителните припаси/от съюзниците ни германци.Съюзниците ни германци третираха България като окупирана неприятелска областПо тоя въпрос може да се говори и пише много и много...Големо събитие беше и това,че се сдобихме с нов цар - цар Борис III,син на цар Фердинанда.

През всичкото това време партитеводеха помежду си ожесточени вътрешнополитически борби.Надигнали беха се земледелците и комунистите,които беха водили на фронта пораженска пропаганда.

Отчаяно от некадърността на нашите политици и изправено пред лошите изгледи за съдбатата на Отечеството,нашето офицерство започна да се занимава и с .В средите му се появитака наренения "Таенофицерски съюз",който започна да подготва преврат за спасение на страната от гибел.

Отделението остана в аеродром Божурище,къдетоимаше жилищни постройки за целия личен състав,2 железобетонни хангари,12 работилници - едната за малки поправки на аеропланите и една за големи поправки на аеропланите,складове/специален и вещеви/,1 дървен хангар, електрическа и водна инсталация,дървени бараки за служебни и жилищни нужди др.

В домакинството имаше овчо стадо и кухня за прислужниците,а за вказиното - киноапарат и кухня за авиаторите.

Всички поделения имаха отговорници,подчинени направо на началника на отделението.Друга,стегната специялна организация немаше.

~~Юли~~ Апр 1920 г.бе уволнен майор Р.Милков.За титуляр остана майор П.Попкръстев.

~~П.Попкръстев~~ П.Попкръстев не бе делови човек.По некои въпроси той не можеше да взе?е ясно и категорично решение.Колебаеше се и ктрахуваше се от отговорност.Такива въпроси той оставяше в архивата нешени.

Почеркът му беше отвратителен - едърьравеньгъстии и сбит.

- приличаше на защрихована черна лента,широка около 5-6 мм.Никой не можеше да разчете тоя почерк,освен книговодителя Ст.Атанасов.

При Попкръстев станаха две важни събития в аеродром Божурище: ькриването на материялната част на нашата военна авиация и изработването на униформата на аваторите от нашата бъдаща гражданска авиация.

За укриването на материялната част бе изполвано времето преидването на в София на съглашенската контролна комисия.Самото укриване бе извършено от авиаторите и техниците на Въздухоплавателната дружина,която след демобилизацията на армията/1 декември 1918 г./бе превърната в Отделение за въздухоплаване при Министерството на съобщенията.

Изработването на униформата бе станало от самите авиатори в в едно-две техни специални събрания.

Както за укриването на материялната част,така и за израбоването на униформата,съм дал подробни данни в спомените на един обикновен човек/том 5/.

Ценни неща/мотори,оръжие и др./от материялната част беха натоварени във вагони,заключени и пломбирани.Тия вагони се прикачваха към разни влакове и се разкарваха по целата страна.Със следенето и контролиране на тия вагони началството бе натоварило мен.

Известна част от авиационното имущество бе закупена от съглашенската контролна комисия и тя послужи за постепенното вадене и използване на укритата част.

На 29 март 1920 г.бех назначен за домакин на Отделението за въздухоплаване,а в началото на май с.г.бе уволнен и майор п.Попкръстев.На местото му дойде полковник Петър Петров от инженерните войски.,който се настани в аеродрома Божурище семейно за дълго време. Но това дълго време излезе много късо,тъй като на власт дойде правителството на БЗНС/Българският земеделски народен съюз/начело с Александър Стамболийски/Указ № 10 от 21 април 1920 г./,и "требваше за чалник на Отделението за въздухоплаване да бъде назначен партизанин,т.е. човек от тая партия.

Шакто при Попкръстев,така и при П.Петров,в София се фопмираше Тайният военен съюз,предназначен да спасява държавата и народа от лошата и гибелна политика на властвуващите партии.

7.За началник на Отделението за въздухоплаване бе назначен Асен Йорданов Агов,капитан о.з.,който някога,през 1914 г.,бе един от учениците авиатори в групата на Манчо Манов,Марко Първанов,Иван Миланов и др.Летателното изкуство не се бе отдало на Агов и той,след като счупи два аероплана при неумело кацване и след като се бе проявил със своя необуздан характер,бе откомандирован в в пехотната му част,32 п.Загорски полк.Сега,като началник на Отделението за въздухоплаване/ОВ/,той облече авиаторската униформа,накичи се със авиаторската значка,запаса авиаторския кортик и се обяви за пълноправен начлник на ОВ.Приет бе наново на действителна военна служба и почна да получава,наред с капитанската си заплата,и всички видове въздухоплавателни възнаграждения.

Със себе си кап.Агов доведе и приятеля си кап.о.з.Николай Петрини,негов колега от 32 п.Загорки полк.За да стане и той пълноправен авиатор,по заповед,аз го обучих като пилот Кап.Николай Петрини можеше да пилотува аероплан Арбатрос С-3 и бе назначен за началник на аеропланните складове.Както Агов,така и Петрини беше член на БЗНС Към тех се присъедини и пилот авиатора кап.Иван Миланов.Трината,Агов, Петрини и и Миланов,туриха началото на земледелска дружба в аеродром Божурище.

Една от първите работи на новият началник на ОВ бе блокирането на двете леки автомобилни коли на отделението Мерцедес,които беха станали на неогледни таратайки от дългогодишна употреба.Тия таратайки можеше да идползва само той,началника на ОВ.С тях намалникът на ОВ идваше в аеродрома всека сутрин и си отиваше в София всека вечер.Необходимо бе светът да знае,че постът началник на ОВ не малъкъ е голем...Човешка слабост да се големееш.

Като човек Агов добър,но като началник имаше отрицателни качества - не умееш да привлича към дебе си двоите подчинени.

На служба се яви в аеродрома надменен и горд.С авиаторите започна при груби отношения - отправяше им упреци и закани.Смяташе,че е необходимо да ги наплаши,за да станат безропотно послушни.Това беше стария принцип за внедряване дисциплина у подчинените - принцип,който беше стживел вече времето си.

Всички го помразиха.Помразиха го наймного по-старите авиатори- тия,които беха участвували във въздушните боевена Солунския фронт,които беха свалили по един неприятелски аероплан и който можеха да му помагат фс служебната си практика.Помрази го най-после и пор.Иван Маринов,който се осукваше около него с подмазване,като гальовно го титулуваше "Хер капитан".

В резултат на това негово неразумно държане ето какво стана.

В негово отсъствие дойде при мен един от служащите и ми поиска превозно средство,еа да откара в града болната си другарка.Тоя ден най-старши в аеродрома бех аз и като такъв разреших му да използва втората лека афтомобилна кола.На другия ден ,научил това,Агов ме извика и почна остро да ме ругае,за гдето съм нарушил заповедта за използването на тия коли.Спокойно му обясних,че се касаеше за болен човек.Обаче той продължаваше да ме ругае.Тогава аз кипнах и с умразата си към негому отправих много тежки думи.Не знам дали не го и напсувах,защото в случая се чувствувахнапълно и безспорно прав.

Другарите ме "похвалиха"и ми заявиха,че ако тоя инцидент предизвика уволнението ми,заедно с мен ще се уволнят и те.Никой не знаеше дали наистина щеха да направят такова нещо,такава жертва.

Уволнение обаче не последваНаказан бех с временно отлъчване от от ОВ и бех изпратен за ротен командир в 6-а жандармерийнска дружина- поех командването на ротата,квартируваща в гр.Петрич.В тая дружина служих 2 месеци и половина/от от 14 ноември 1922 до 31 януари 1923 г./.Завърнах се в аеродрома Божурище,където бех оставил жена си на 1 или 2 февруари 1923 год.

Такова сравнително малко насазание получих благодарение на Георги Дамянов Марков,който беше като капитан о.з.наблюдател авиатор в 2-о аеропланно отделение,аеродром Удово,на солунския фронт,а сега бе първи подпредседател на Народното събрание като активен член на БЗНС.На Агов той бе кум. С други думи,с мене той беше боен другал,а с Агов беше много близък,беше почти роднина.

В Божурище заварих положението все така напрегнато - .С Агов авиаторите водеха вече жестока устна и писмена борба,като в същото време осуетяваха всеко полезно начинание на началството си.

Преди да замина за 6- жандармерийска дружина-на 1 април 1922 год.,назначев за началник на информационната служба в отделението.Домакинството бех презал на един служащ гражданин.

При Агов промени в организацията на ОВ немаше промена.Авиаторите заемаха следните служби : Агов - началник на ОВ,кап.Ив.Милановъ - помощник начелник на ОВ,пор.Йордан Пигулев/балонист/ - началник на канцеларията на ОВ,той и адутант на Агов.кап.Н.Петрини/приет на действителна военна служба/ - начелник на аеропланните складове,кап.Васил Бандев - начелник на аеропланната работилница,кап. Иван Узунов - начелник на аеродром Божурище,пор.Ив.Маринов - начелник на аеродром Ямбол,пор.Константин Попатанасов - начелник на аеродров Горна Ореховица.Всички лица беха "начелници" - начелници,без подчинени...Аеродромите Ямбол и Г.Ореховица не беха готови.Те съществуваха само на книга.В ловдив и Варна нямаше аеродроми дори и на Всички тия начелници живееха в аеродром Божурище.Некои от тех беха семейни.С изключение на мен и на подпор.оз.В-В.Кулев/заети с Информационната служба/,те немаха почти никаква работа.Без работа беха и останалите още трима души : кап.Н.Петрини,подпор.Хр.Русев и подпор. Константин Константинов и пор.Константин Узунски.

По това време беше изкаран "на яве"един от укритите аероплани Албатрос С-3,почистен и постегнат в аеропланната работилница.С него аеропланите в Божурище станаха два на брой.

Двата аероплани Албатрос С-3 задоволяваха донекъде летежката страст на нашите тогавашни авиатори.

Като немаха друга работа,

Освен задоволяване на летежката страст,тия летения немаха никаква друга цел - всеки летеше когато иска,където иска и колкото иска.

През пролетта на 1920 год.на полетище между Банкя и Божурище бе насрочена демонстрация с нови земледелски машини.Тук се беха насъбрали много депутати начело с Ал.Стамболийски,много граждани разни любопитни лица.Беше дошъл и Царя.За да покаже своята простотия и в летешки захлас, фелдфебел Т.Рогев излетя с един от Албатросите и почна да лети над събралите се лица от малка височинаНаправи много спускания и издигания с махане на ръка.На края,след едно стръмно спускане,самолетът,вместо да се издигне,се мушна всред множеството и уби трима от депутатите.Настана суматоха и демонстрацията се разтури.Труповете на убитите беха откарани в София,а остатъците от аероплана и авиатора беха прибрани в Божурище.

Беха станали и други две аероплани катастрофи - едната на 24 май и другата на 10 юли 1922 год.Първата стана с Албатрос С-3,пилотуван от кап.Ив.Узунов.В наблюдателското седалище отзад беха се настанили Агов и аеромеханика Ив.КаролевАгов беше решил да създава въздушни съобщения между София-Бургас и София-Варна.В тия две посоки немаше избрани места за аеродроми при Пловдив и Варна.Летейки над Пловдивското поле, внезапен ветърен удар разклаща аероплана така силно,че пилотът изпуска кормилата,а от седалището изхвърква Каролев и от 2000 м.височинапада на земята и се разбива.Агов успел да се задърже в седалището,а пилотът успел с голем труд да хване кормилата и да възстанови нормалното летение.

Другата катастрофа бе станала над "Лагера" в София.В Божурище бе кацнал италианския аероплан Бреда/бивш бомбардировачен тримоторник,приспособен въздушни съобщения/.Заедно с Бреда бе кацнал в Божурище и е един малък италиански аероплан К-1,пилотуван от Марио д Урсо.Тоя ден двата аероплани требваше да демонстрират над столицата своите добри летателни качества.Обаче,след излитането Бреда кацна принудително при Захарната фабрика,където кацна и К-1.Един от моторите на Бреда бе дал засечка,а К-1 катастрофира ,заедно с пилота си.

Тия два самолета беха дошли в Божурище с търговска цел.

Трите аероплани катастрофи се отразиха зле върху духа на столичните граждани.Мнозина от тех започнаха да гледат на въздухоплаването като нещо опасно за човека при въздущен превоз.Зле се беха отразили и постоянните "кавги"между авиаторите.

Всичко това показваше, че за дъздаване на въздушни съобщения в България не можеше и дума да става,макар че Агов се ползваще с доверието на БЗНС.Правителството бе готово да отпусне кредит за покупка на пътнически аероплани.

Всички опити на Агов да използва такъв един кредит,отидоха напразно.Виаторите осуетяваха тия опити.

Отношенията на Агов продължаваха да бъдат лоши къв авиаторитеи на края,през 1923 год.,те,авиаторите,решиха да подадат рапорти за уволнение и депозираха такива рапорти в Министерството на войната.Дъбитията жбаче изпревариха тоя скандален случай в историята на българското въздухоплаване.През нощта на 8 срещу 9 юни 1923 год.стана,както е известно, вътрешнополитическия преврат на проф.Александър Цанков.Тоя преврат бе извършен от вйската при помощта на ВМРО/Вътрещната македонска революционна организация/,под ръководството на Тайния военен съюз.Всички мистрина на БЗНС беха изловени и аристувани.Стамболийски трагично загина.В тъмните зари на заговора/пише Димо Казасов/се роди ново правителство.

За началник на ОВ пристигна от Берлин с чантичка под ръка подполковник Пеню Попкръстев/уредил тоя въпрос жще при първото си уволнение/. Той беше наистина една стара лисица...

8.П.Попкръстев замести Агов,който,заедно с Н.Петрини и Ив.Милванов,бе арестуван.Тия трима другари беха уволнени.

П.Попкръстев беше типичен буржуа.След първото му уволнение,той отиде заедно с жена си в Берлин при баба си,госпожа Думкорпф/българка, оженена за богат германец.Тук,па и навсекъде другаде,прекарваше живота си в завидно охолство.Имаше дарбата да се нагажда добре в службата.В събитиятя през 1923 год.поддържаше здрави връзки с некои от големците на Съюза на запасните офицери и подофицери - съюз,който беше на страната на Тайния военен съюз.В аеродрома Божурище имаше,както във сички

гарнизони из страната,група на Тайния военен съюз начело с П.Попкръстев В тая група аз не влизах - оставен бех на страна,понеже,според другаря ми Ив.Маринов,съм бил"земледелец"/като земледелец,Агов ме бил в Божурище след завръщането от Петрич!/.

При все това,макар и без заслуги към преврата,Попкръстев натовари мен,а не "заслужилия"Ив.Маринов,със задачата да отнеса с един от Албатросите във Варна новото правителство.За другар ми бе даден наблюдател авиатора Конст.Попатанасов,който пътьом требваше да хвърля над населените места позиви на новото правителство към населението да стои мирно,т.е.да не се противи на новата власт,тъй като новата власт идва в негова защита и в негово спасение от черната земледелска напаст/казано на чист нашенски партизански език/...

Както и да е,на 11 юни 1923 г.излетехме с Попатанасов и се насочихме към Варна с риска таратайката да ни остави нейде по пътя.За наш късмет времето бе ясно и тихо.Таратайката ни понесе смело и гордо напред.След едно зареждане на аероплана с гориво при гр.Лесковец,наново излетяхме и кацнахме във Варна благополучно.Тук успокоихме новата власт с това,че в софийско преврата е проведен без кръвопролития,че софиянци са доволни от негои други тем подобни неща.

На другия ден,по молбата на началника на гарнизона,нправихме второ летение със задача да разпръснем с картечницата/която бехме взели със себе си/дружбашките тълпи около некои от Варненските села - тълпи,които са се били готвели да нападнат града.Такива тълби никъде не открихме,па и да бехме открили,с Попатанасов бехме решили да не стреляме по теха само да се явим над тех.Кацнахме на същото място/некакво изоставено гробище край Девненското езеро/.При търкалянето левото колело на колесницата на аероплана хлътна в един трап и левото долно крило се счупи.

За да не губим времеи за да не излагаме на нов риск с повредената таратайка,оставихме последната за поправка в морската корабна работилница ис влака се завърнахме в Божурище.Новият градоначалник на Варна ни награди против волята ни с 1000 лв.за проявеното "геройство" - сума,която предадохме на заведващия авиаторския стол за подобрение храната на столуващите.

След завръщането си в Божурище,рлодължих работата си в Информационната служба - служба,която бе създадена още през 1921 год с редакционен комитет от мен,пор.Ив.Маринов и подпор.Христо Русев/.Иван Маринов обаче напусна тоя комитет още в началото му.Защо?- Може би читателят се досеща защо,ако не се досеща,по-нататък ще разбере защо.За сега той бе спазвал,спазва и ще спазва принципа : там,където съм аз, той да не бъде,а там,където е той,аз да не бъда.Замести го подпоручика о.з.Васил Кулев.

При извършването на преврата оранжевата гвардия на БЗНС не прояви почти никаква съпротива.

Проф.Ал.Цанков искаше да обедини всички партии в една-единствена партия,наречена Демократически сговор.Повечето от партиите се съгласиха и влезоха в Демократическия сговор.Настрана останаха само тесните социалисти начело с Г.Димитров,крилото на Гр.Чешмеджиев и кр.Пастуховот широките социалисти и демократическата партия начело с Ал.Малинов.

В началото правителството на демократически сговор бе посрещнато добре и дори с ентусиазъм от нашата общественост,но това не трая много.

Това правителство отпусна неколко десетици милиона лева за покупка на аероплани- нещо,което от специална комисия в състав сапитаните Иван Узунов,моя милост и пор.Андрей Рачев.Закупени беха 18 аероплани,отговарящи на ограниченията по качество,наложени на България от Ньойския мирен договор.От тия аероплани два беха водоаероплани за морската ни авиация в пристанището Пейнарджик,Варненско.Водосамолетите беха три на брой/2 английски Авро и 1построен от механика Атанас Григоров/.Другите закупени аероплани беха : французки 14/за основно обучение 4 Анрио,за трениране 4 Потез и за дълги летения 6 Кодрон/и английски 2/за дълги летения Бристол/.

аеропланите беха одобрени по вид,качества и брой от всички ави-
тори,без изключение.Договорите с аеропланните фабрики беха подписани.
Обаче,когато започна приемането и изпращането им за България,комисията
получи телегама веднага да се да се прибере в отечеството си,като лега-
цията ни в Париж продължи работата й.

Види се,некому се е бил зловисел"безкрайния"престой на покупател-
ната комисия във Франция...

Аеропланите започнаха да пристигат в края на септевмври 1923 г.
Авиаторите,които ги очакваха с тегърпение,почнаха да летят с тех,макар
че приемателната комисия не блезла още в ролята си.

Аеродромът се оживи.В него дакипе работа с буен ентусиазъм и ра-
дост.Всеки бързаше да да свърши и той нещо.да помогне.

Но както винаги,така и сега,намериха се хора,които търсеха затър-
сиха кусури в аеропланите - кусури в избора,набавянето и летателните им
сачества.

Излетя с един Анрио и пор.Узунски,началник на бъдащото Авиацион-
но училище.Но какво стана? - При лошото му кацване колесницата на аеро-
плана се смаза.Те ти турчин,те ти беля!Виновен се оказа не пилота,а ае-
роплана.Аеропланът бил слаб,ауропланът бил труден за управление,аеропла-
нът негодени пр. и пр...

Начало на Авиационното училище бе турено на 15 декември 1923 г.
когата за негов началник бе ваздачен пор.К.Узунски.По същото това вре-
ме в аеродрома Божурище бе въздадена метеорологична станция във възду-
хоплаването начело с Никола Негенцов/бивш гимназиален учител по физика/.
Негови помощници беха аеролозите Вл.Христосков,Б.Кертев и Ат.Шопов.

При наличността на таъ станция и на новите аероплани Авиацион-
ното училище започна да функционира.След инцидента с аероплана Анрио,
пор.Узунски и обстоятелството,че немаше нищо готово за такова учирище,
пор.Узунски отказа да бъде негов началник.Види се,страхът от отговор-
при евентуален провал,го беше стреснал.

На местото му за началник на Авиационното училище бех назна-
аз,моя милост.Поех тая сериозна и отговорна задача с необходимата сме-
лост и дори дързост.

В началото на 1924 год.беха приети за ученици пилоти 13 и за у-
ченици наблюдатели 9 души/за списъка им виж СОЧ,т.Б,стр.147/.Това беха
млади офицери от разни родове войска.От тех трима беха моряци и двама
цивилни лица.За ученици аеротехници беха приети и около 20 младежи от
Морското училище,от Аеропланната работилница и от граждански лица зана-
ятчии.Къс тия младежи организирах 3 курса : пилотски,наблюдателски и
аеротехнически.Ва всеки курс определих учебните предмети за преподава-
неЗанятията беха теоретически и практически.Едните и другите се воде-
ха едновременно.Назначени беха преподавателите и инструкторите за двим
трите курса.За канцелария и класни занятия се използваха де стаи в гор-
ния етаж на Аеропланната работилница.

По това време щабът на армията изпрати в Божурище полковника от
г.щ.Цветко Попов за инспектор на Въздухоплаването.В същност това бе ли-
це,натоварено да въведе ред и дисциплина в авиаторите ,които неотдавна
при Агов,а сега и при идването на новите аероплани,продължават да пока-
зват лошо повение.Това бе опукунство,което ни гнетеше и убиваше жела-
нието ни за работа,макар че полк.Цв.Попов беше добър човек,който с ни-
що не ни пречеше.

В същото това време аеромеханикът Атанас Григоров завърши стро-
ежа на своя водоаероплан в нашата аеропланна работилница.Тоя водоаеро-
роплан едно от първите сполучливи дела в нашето аеростроителство.Като
въздушен уред,дал много добър резултат при изпитанието във въздуха,
той бе увеличил броя на водоаеропланите на пристанище Пейнарджик.,за
начелник на което,веднага след прехрата на Ал.Цанков,бе изпратен Ва-
сил Бандевъа скара след Бандев Ив.Узунов.

Неколко думи за нашия Аероклуб.Нашият аероклуббе основан през
1019 год./на 27 април/с назначение да пропагандира въздухоплаването в
нашата страна чрез публични беседи,изложби,брошури и др.такива прояви.
След неколкократно замиране,на 24 февруари 1924 г.той бе наново съжи-
вен - избрано бе ръководство в състав : инж.Сарафов - председател,Пен

ню Попкръстев и инж.Евгени Георгов - подпредседатели,секретар Ив.Маринов,Вартаназян - касиер и Георги Георгиев и В.Бандев - членове.

В това време в Информационната служба бе формирано сп.Летец като орган на ОВ.Това списание стана орган и на Аероклуба.В информационната служба работех все аз при помощта на преводачите В.Кулев,инж.Пенко Герганов и Владимир Соколов/последните двама току-що приети/.

След като изнесе 2 добре посетени публични беседи по въздухоплаването,след като формира 2 клона на аероклуба във Варна и Горна Ореховица и след като издаде 3 брошури за конструкцията и теорията на аерланите,за използването на аероплана като средство за въздушни превози и и за въздухоплавателната метеорология/съответно от Г.Георгиев, инж.Евг.Георгов и Русчо Райнов/,аероклубът започна наново бавно да замира.Той бе станал член на Международната Въздухоплавателна Федерация.

В края на 1923 и през пролетта на 1924 г.новите аероплани започнаха дапристигат,както казах вече,в Божурище на партиди.Сглобяването на всека партида ставаше веднага от дошлите фабрични техници в присъствието на любопитните служащи в аеродрома и особено на учениците авиатори и учениците аеротехници в трите курса.първите летения с всеки сглобен аероплан започнаха също така веднага,преди още приемателната комисия да го е приела.

Шепата злосторници,зад гърба на които бе застанал Ив.Маринов,започнаха своята работа намериха кусури в доставката на новите аероплани.Такъв кусур беха открили в моторите на аеропланите Анрио и Кодрон. Тия две французки аеропланни фабрики беха поставили на аеропланите си стари мотори,вместо предвидените в договолите нови такива.МоторитеЛьорон бехе мотори,останали от войната.Моторите Испано Сюица беха също така мотори от войната - макар и нови,те даваха чести засечки.

След налагащите се в такива случаи спорове,Фабриките Анрио и Кодрон признаха "грешката си" и сменихa моторите си с нови,строени след войната.

Това стана,но нашите недоволници и злоезичници продължиха кресъка си срещу новите аероплани.Обвиняваха покупателната комисия в немарливост и гешевтарствоАеропланите били слаби,били "лечки".Те не искаха да знаят,че с кресъка и врявата си нанасят голямо зло на нашето въздухоплаване всред нашето обществоПоследното започна да губи доверието си не само към въздухоплаването изобщо,но и към самите авиатори.

Отговорните фактори пък почваха да се безпокоят от това,"което ставаше в новите аероплани".Стана нужда от проверка на това,което се разнасяше налево и надесно.

Един ден в аеродрома пристигнаха генерал В.Лазаров,началник на софийския гарнизон и и генерал Стоянов,началник щаба на армията - двамата дойдоха да видят"клечките".

С"клечките"беха извършени летения от покупателната комисия, респективно от мен и кап.Андрей Рачев/кап.Узунов отсъствеваше - беше началник на морската аеропланна част в Пейнарджик/.Летенията завършиха безинцидентно.По едно летение бе направено и с гостите.Гостите останах възхитени от това,което видеха и което изпитаха.Те се убедиха,че немаше никакви "Клечки"и че клечки имаше само в главите на шепата злосторници,зад гърба на които ,добре прикрит и маскиран,стоеше Ив.Маринов.

След двамата генерали,в божурище пристигнаха със същата цел при пристигнаха и дамата юросконсули - единият на Министерството на войната и другият на Министерството на съобщенията.Двамата проучиха дали доставката на новите аероплани е извършена съгласно Закона за БОП и дали покупателната комисия е извършила некакво нарушение на тоя закон и дали тя е напълнила джобовете си с гешефтарски пари.

Установено бе от тех,че по Закона за БОП не са спазени некои форманости и че това с нищо не ощетява държавното съкровище.В състава на покупателната комисия не е имало финансист,който да бди за точното спазване на Закона за БОП.Ако членовете на покупателната комиса купували нещо за домашните си нужди,,това те са извършили със спестявания от полагащите им се командировачни пари..

Изобщо покупателната комисия не бива да се държи виновна за

нищо.

Нарлавените в тоя смисъл доклади на двамата юрисконсули,беха одобрени от министрите и с това се тури край на вредоносните кресаци на шепата злосторници и завистници.Последните обаче останаха с озъбени уста към членовете напокупателната комисия.

След докладите на юрисконсулите,животът и работите в аеродрома тръгнаха в своя нормален път.

Всички нови аеропланн беха приети от приемателна комисия.Учебните аеропл и бехапредадени на Авиационното училище,а останалите беха разпределени между поделенията на ОВ.Към последните беха прибавени и аеропланите Арбатрос,докарвани н аеродрома от скривалищата имТе беха прегледани основно и подтегнати в Аеропланната работилница.С един от тех загина пор.Б.Попстефанов,заедно сю спътника му кап.Столнов,адютант на командиря на 1-и пех.софийски полк.Катастрофата бе станал на 24 октомври 1924 г.- на 50 ч.над аеродрома се бе счупило левото крило на аероплана.Попстефанов бе един от пламенните полоти във ОВ.

По това време в аеродрома Божурище бе създадена първата метеорологическа станция във Въздухоплаването.Създател и беше Никола Негенцив,бивш учител по физика.Негови помощници беха аеролозите Вл.Христосков,Борис Кертев и Атанас Шопов.

В началото на 1924 г.са били приети в Авиационното училище 13 младежи/8 офицери от разна родове войска,3 морци и 2 цивилнилица/за ученици пилоти и 9 младежи/офицерисъщо от разни родове войска/за ученици наблюдатели.Приети били и около 20 младежи от аеропланната работилница,морското училище и от свободни граждани за аеротехници.

От тия 42 младежи обазувах три курса : по един за пилоти,наблюдатели и аеротехници.За инструктори пилоти ми беха дадени К.Узунски и фелдфебеля Т.Рогев/станал вече подпоручик/.Инструктор пилот станах и аз.За преподаватели пък ми беха дадени Васил Кулев и новоприетия на служба инж.Пенко Герганов - и двамата,без да напускат работата си в Информационната служба,на която след мен за началник бе назначен К.Попатанасов/.Към тех се присъединих и аз.

Всичко това беше импровизирано,на бързо стъкмено - требваше от :нищо" да се създава"нещо"...Едновременно с това,определих учебните предмети за трите курса. Тия предмети беха : История на въздухоплаването,Конструкция на аероплана,Пилотаж/Управление/на аероплана и Въздухоплавателна техника - преподавател моя милост,Поддържане и обслужване на аероплана - преподавател Христо Лазаров,Ориентиране във въздуха - преподавател Продан Таракчиев,Аерофотография преподавател Васил Бандев Снаряжение на аероплана - преподавател същият/В.Бандев/,радиотелеграф - преподавател Петко Чирпанлиев,Метеорология - преподавател Н.Негенцов Аеродинамика и Теория на аероплана - преподавател инж.Пенко Герганов и Аеропланният мотор и Горивосмазъчни материяли за аероплана - преподавател В.Кулев.Всичко 13 учебни предмети,които немаха еднаква тяжеств трите курса.Например,Конструкция на аероплана бе един от главните предмети в пилотския.В наблюдателски курс той бе един от ориентировачните предмети.Броят на часовете и вида на на лекциите беха определени според това главен или ориентировачен предмет е той/предмета/.

С учебните предмети се водеха само теоретични занятия.За тия занятия се използваше една от стайте на Аеропланната работилница.Тук бе и канцеларията на училището.

Всеки преподавател бе натоварен да изготви записки по предметите си.Най-често употребяваните чужди думи от нашата въздухоплавателна терминология,аз побългарих.Тия думи требваше задължително да бъдат влжени във всичките записки по учебните предмети.Побългарените думи бех следните : аеропланът стана самолет,аеродромът - летище,авиаторът - летец,навигаторът - наблюдател,монопланът - едноплощник,бипланът - двуплощник,шасито - колесница,бекилът - рило,елеронът - кормилно крило,монтанът - стойка,вол плането - въздушно хлъзгане,ремуто - натъренче удар,аус - предпазител/контактът не е включен,Върти!/,фрай - свободно /контактът е влючен,Пази се!/и др.От канцеларията съобщиха ескадрилата да се нарича ято,а ескадрата орляк.Въздухоплаването поделих на два дела : авиация/работа с аеропланите,хеликоптерите и др.по-тежси от

въздуха въздухоплавателни уреди/и аеростация/балоните,дирижаблите др. по-леки от въздуха въздухоплавателни уреди/.

Едновременно с теоретическите занятия,се водеха и практическите.Инструктори беха Манчо Манов/пилот о.з.вместо Узунски,който отказа да бъде инструкто по понятни причини/,фелдфебела Т.Рогев/станал подпоручик/и моя милост.13-те ученици пилоти разделихме на 3 групи от по 4 души.Аеропланите/самолетите/ беха Анрио.В края на годината/1924/тия ученици завършиха обучението си -почнаха да летят сами.Първият си изпит те взеха със самолетите за трениране Потез.Не много след това те взеха и втория си изпит със самолетите за дълги летения Кодрон и Бристол.

След това те получиха бревет съответно за летци пилоти на туристически самолет и летци пилоти на транспортен самолет..Наградени беха с пилотската значка -добиха правото дая носят на служебното и парадното си облекло.Съдържанието на тия изпити е дадено в СОЧ,т.5,стр.167.

Учениците наблюдатели издържаха изпита си по теоретическите на курса ими получиха бревет за летци наблюдатели.За практическия им изпит те изпълняваха задачи по ориентиране във въздуха,по аерофотография и радиотелеграфия.Тия задачи се задаваха от преподавателите им и се изпълняваха със самолетите Кодрон и Бристол от инструкторите пилоти.Те получавах за летец наблюдател добиваха правото да я носят на служебното и парадното си облекло.

За значките трябва да кажа,че те са били създадени още през войната,1916 г.,от Р.Милков,П.Попкръстев и продан Таракчиев в 1-о аеропланно отделение на Солунския фронтЗначките са били 3 вида : пилотска, наблюдателска и възпоменателна.Били са одобрени от от щаба на Дуйствуващата армия със заповед 439 6 август 1916 г.Възпоменателната значка се е давала на всички летци,прослуживи в авиацията три години.

С обучението на 13те ученеци пилоти и 9 - 3 те ученици наблюдатели,както и обучението на 20 - те ученици аеротехници,Авиационното училище навлизаше постепенно в реда на истинските и сериозни учебни заведения.

По време на създаването на Авиационното училище,Отделението за въздухоплаване/ОВ/ бе станало Дирекция на въздухоплаванетопри Министерството на съобщенията със Царски указ № 40 от 15 юли 1924 год.

Първите ученици летци,завършили курса за летци в Авиационното убилище беха ,по имена изброени,следните поручици и подпоручици: Сава Савов,Никола Петков,Иван Ножаров,Петър Сапунов,Кръстю Георгиев,Михаил Матеев,Христо Стойков,Тодор Кънев,Петър Станев,Иван Йонов,Борис Кантарджиев,Драган Шишков и Любчо Николов/последните двама цивилни младежи/.За наблюдатели пък беха : Славчо Славов,Иван Чешанков,Михаил Димитров,Васил Вълков,Благой Томов,Борис Цветинов,Климент Карадимчев,Димитър Димитров и и Пейчо Пейчев

От тия летци беха взети неколцина за инструктори и преподавателина следващите младежи,приети за ученици в курсовете на училището.

В помощ на инструкторски и преподавателския персонал на училището,беха приети на служба и следните летци от запаса : пор.Христо Лазаров,пор.Ганчо Ив.Манчев,кап.Марко Първанов,кап.Продан Таракчиев,мичман Миньо Минев и мичман Стефан Пампулов - пилоти,Мичман Иван Джигалов и Йордан Сменов.- наблюдатели.

За началник на морската авиационна част в Пейнарджик бе назначен пор.Иван Узунов/вместо пор.Васил Бандев/.Тук бе изпратен и мичман Стефан Пампулов.Водосамолетите на тая част беха три : двата двата Авро и водосамолета на ,построен от Механика Атанас Григоров/строежът на който е бил започнат в Аеропланната работилница и завършен през 1924 г./.За нещастие съдбата на тия водосамолети не бе добра.Водосамолетът на Ат.Григоров бе разрушен от силна буря,а ъс единя Аврозя гезагина мичман Пампулов при кацване в пристанището Бургас на 18 август все същата 1924 год.

През 1924 г.щабът на армията създаде една нова длъжност в летище Божурище . инспектор на въздухоплаването.Инспекторът на въздухоплаването требвало да изучи добре въздухоплавателното дело,та щаба на армията да има такъв човек при себе си за използване при нуода. В същност създадено опекунство над летците със цел да се въдвори ред и дисциплина в тия "вироглави момчета",които неумеели да се самоупр

равляват - умеели само да се гонят и дърлят помеждуси.Така си обяснява аз тая работа,защото нашето въздухоплаване не беше дорастнало,зада има свой инспектор по подобие на инпекторите на другите родове войска.Опекунството на такъв инпектор ме дразнеше и аз не го харесвах.

Първият инспектор на въздухоплаването бе полковника от г.щ.Цветко Попов.Оказа се,че Цветко Попов бе човек благоразумен - наблюдаваше как изпълняваме работата си и с нищо не ни пречеше.

През 1924 год.Дирекцията на въздухоплаването имаше следните поделения : Канцелария,Аеродромна служба,Информационна служба,Авиационно училище,Авиационна работилница/ДАР/,Аеропланни складове,Метеорологическа станция,Счетоводство,Домакинство/с градина,овчо стадо,електрическа инсталация,занаятчийски групи и др./,Морска авиационна част и Охранителна рота.

Всички тия поделения беха подчинени направо на Директора на въздухоплаването.

Както се вижда,тая организация е доста тежка и доста сложнаНема събиране на близките по вид и съдържание в отделни единици.Началникът трябва да следи работата и да приема докладите на 11 души,вмесно на3 3-4 душиТова беше явната организация на нашето въздухоплаване - организация на гражданското въздухлаване,допустима по клаузите на мирния ньойския "мирен" договор.

Тайната организация на нашето въздухоплаване беше същата,само че Дирекцията на въздухоплаване се именуваше Въздушен полк с канцеларияименувана щаб на въздушния полк, а аеродромната службе се именуваше първоначално експлуатационна служба,а в последствие ,която се състоеше от

4 орляци.Първи орляк - в летище Божурище,втори орляк - в летище Пловдив трети орляк - в летище г.Ореховица и четвърти орляк з в летище Ямбол. На всека една мирновременна дивизионна област се падаше по един един орлякВсеки орляк имоше своа организация:/СОЧ,т.5,стр.185/ 1 разузнавателно,1 бомбардировачно и 1 изтребително ята.Всеко ято имаше 3 крила от по 3 самолета.

Най добре стъкмен п персонал и материялна част Първи орляк в летище Божурище.Четвъртият орляк н летище Ямбол беше в проект за в случай,че се открие четвърта мирновремена дивизионна област.

През есента на 1924 г.в Авиационното училище постъпи втори випуск младежи за учиници летци - 12 души,между които имаше и неколцина офицери.Това бе випуска на Петко попганчев,,Кънюо Ив.Христов,Любен Шороплев и др/СОЧ.т.5,стр179/.Повикът и "тревожните"крясъцина неколцината стари летци беха заглъхнали.Вътрешно политическите борби обаче между партиите продължаваха ожесточено.След неуспеха на септемрийското въстание,комунистическата партия,минала в нелегалност,проведе така наречената"Витошка конференция",на която взеха решение за за въоръжено въстание срещу фашизма и почнаха да подготвят това въстание,в единен фронт с левото течение на БЗНС.В това време ВМРО продължаваше да се самоизтребва из софийските улици.

По същото време,есента на 1924 г.,в летище Божурище кацна един у унгарски учебен самолет.Тоя самолет беше Авис,моноплан/едноплощник/с горно разположение на крилото.След като направи неколко демонстративни летения,унгарският летец-пилот,по нареждане на фябричната управа,си замина,като остави самолетим да летим с него,та акогорешем,да го закупим.

Към края на 1924 г.в училището постъпиха за ученици пилоти следните млади подофицери : Захари Захариев,Никола Ватов,Борис Ганев,Захари Манолов и др.- на брой 22 души.

През 1925 год.,освен с новите самолети,летехме и с унгарския самолет Авис - с голямо удоволствие правехме сегис-тогиО въздушни разходки над София.

На 14 април 1925 г.денът беше прекрасен - ясен и слънчев.Нямаше никакъв ветърСъс Авис направих и аз въздушна разходка,като преди да кацна,направих над летището един или два лупинга.Пред хангара беше се събрала група летци,аеротехници и разни служащи,между които беше и полковЦветко Попов.Преди да сваля каската и очилатаси,при мене дотърча пору-

чик Васил Георгиев,който с развълнуван глас ме помоли да да излетя с
/той бе лете-наблюдател/и двамата да направим лупинг.Излетяхме - нам
втора въздушна разходка до София.На връщане аз се размислих - не зна
ли самолета ще издържи лупинг с двама суши на борда.След неколкократ
подканяния от страна на нетърпелиния наблюдател,аз реших да не изпъл
молбата му - съмнявах се в здравината ва на самолета и кацнах.

Но съдбата бе разрешила другояче тоя въпрос.Наблюдателят изле
кап.Иван Узунов.Когато стигнаха на около 900 м.над летището,пилотът
чна лупинга,но лупинга излезе недполучлив.При втория лупинг,когато с
лутът бе стигнал с колесницата си на горе,крилото се разчупи - стана
зна катастрофа.В развалините на самолета на земята двамата летци.

Два дена след тая катастрофа,на 16 април с.г.,стана катастроф
храма Света Неделя.Това беше атентат,устроен от терористичната група
комунистическата партия в София със цел да се избият видните държавн
тори/царя,министри и др./за завземане на власта от комунистическата
която на сила искаше да образува единен фронт с БЗНС/левото течение
и ри помощта на левото течение на ВМРО.

Пилотът Ив.Узунов наскоро бе назначен за началник на експлуат
ната служба в Божурище.На местото му бе назначен пор.Иван Маринов,до
шен летец пилот без порто фейл.. .

Както експлуатационната служба,така и Авиационното училище,бе
ха получили ново име - името "отдел"/"орляк"/.За началник на морска
ационна част в пристанище Пейнарджик бе изпратен един от новите лет

При такава неспокойна и объркана обстановка в страната,в Учеб
делдел бе организиран и курс за Военни летци.Курсът за военни летци
ваше да бъде проведен с всички офицери летци,завършили успешно курс
граждански летци пилоти и наблюдатели.

В края ня 1924 г.Аеропланната работилница започна да строи у
самолети ДАР-1 по план на аероинженера Виштер - германец,приет на с
работилницата.Започна строеж и на безмоторен самолет.Това време в г
край с.Рьон беха станали състезания с безмоторни самолети,д които г
кият пилот Фукс бе бе успел да лети с безмоторния си самолет цели 7
и 50 минети.

На служба в Учебния отдел беха приети запасните летци поручи
то Лазаров,Ганчо Ив.Манчев и Манчо Манов/бивш полицейски агент/.Пъ
двама назначих за Преподаватели и инкгруктори във военния курс,а тр
дошъл малко по-късно оставих само за инструктор.За преподавател и и
тор се самоназначих и аз.В това време Маринов и Узунски стоеха без
- не ми се притекога на помощ,види се,чакаха да видят провала ми...
подаватели в курса за военни летци ми беха дадени неколцина офицери
шили гражданския курс и неколцина служащи - специалисти.

Преподавателите във военния курс натоварих през зимата да за
по преподаваните от тех учебни предмети.

Учебните предмети,след добро обмисляне,убеха следните : Такти
хника на военовъздушните сили/ВВС/ - преподавател моя милост,Тактик
изтребителната авиация - преподавател пор.Никола Петков,Тактика на
дировачната авиация - преподавател пор.Кръстю Георгиев,Тактика на р
навателната авиация - преподавател пор.Васил Бандев,Въоръжение на в
авиация - преподавател пор.Христо Лазаров,Противовъздушна отбрана/п
ручик Ганчо Ив.Манчев,Въздухоплавателна митиорология - преподавател
Негенцов,Радиотелеграфия - преподавател Цивнев,Аерофотография - пре
тел пор.В.Бандев,Аеродинамика и теория на самолета - преподавател
ко Герганов и Моторно дело - преподавател фулдфебел аеромеханикът
ников.

Готовите записки требваше да бъдат прегледани от специална к
и одобрни от нея.За насърчение на авторите в бюджета на Дирекцията
духоплаването бе предвидена парична награда.

През 1925 г.бе формиран летешки взвод от юнкери във Военнот
ще.Бех назначен за лектор по Тактика на авиацията и История на въз
ването.Не много след това бех назначен за лектор по тия предмети и
Военна академия.

На 25 август същата 1925 г.ми се роди син,роди се в една ст

ща на тавана,където живееше семейството на жена ми/баба Фанка и дъщеря й Ефросина/.Това беше голема радост в къщи.Почувствувах се горд и заслужил на Отечеството мъж дърво. Използвам случая,за да дам малко сведения за родословното ни дърво.Да баща ми и майка ми казах нещо в СОЧ,том 1.Баща ми беше свещеник в гр.Орхание/сега Ботевград/,а майка ми обекновенна домакиня.Семейството на баща ми живееше в с.Скравена,Орханийска околия,а семейството на майка ми живееше в Орхание.Запомнил съм добре баба Мита,майката на баща ми и баба Рада,майката на майка ми.Дедовците по мъжка и женска линия не помня - отдавна са били починали.В нашето семейство бехме шест деца : аз най-големият,след мене идват по ред Михаил/починал на 19 април 1914 г.,а роден на 12 ноември 1895 г./,Никола/роден на 2 д3к3мври 18 97г.,починал на 18 април 1921 г./,Елисавета/родена 1899 г.,починала на 10 април 1934 г./,Димитър/роден на 18 март 21 август 1902 г./и Антим/роден на 18 март 1905 г,починал на 31 март 1982 г./.Както се вижда,от 6-те деца на моите родители,останали са живи само двама.

Михаил следваше курса на Духовната семенария в София,Никола бе завършил Военното училище и като капитан бе взел участие в Първата световна война с 16 пех.Ловчански полк и като запасен офицер,следваше юридическия факултет на Соф.Университет.,Елисавета бе завършила Орханийската гимназия и специалния курс по домакинство в града,а Антим бе завършил духовната академия в София и бе станал свещеник в орханийската църква,след това в Подуенската църква в София.

От живите още,аз завърших средното си образование във Военното училище и висшето си образование в въ Военната академия в София/ виж СОЧ,т.1,4,5 и 6/,а брат ми Димитър е завършил агрономическия факултет на Софийския университет.

Баща ми имаше брат Георги,който загина в Балканската война.И той имаше 6 деца/5 момчета и 1 дъщеря/Имаше и една сестра Рада,която остави 4 деца/+ момичета и 1 момче/.Момчето бе завършило Военното училище и Военната академия в София и което бе взело участие в Отечествената война,1944-945 г.-като началник щаба на 1-а отделна армия при Страцинските боеве срещу германските фашисти.Той почина на 6 януари 1985 г.като полковник от г.щ./.

Майка ми пък имаше две сестри,от които първата,най-голямата, Цака една дъщеря и един син,а втората,Христена остави 3 дъщери и 1 момче.Цака бе вдовица,а Христена бе женена за един Касапин.

Баща ми почина на 20 януари 1938 г.,а бе роден на 11 януаре 1869 г.Майка ми бе родена на 1 януари 1870 г.,а почена на 13 април 1935 год.

Родословното ни дърво стигна до броя на първите ми братовчеди вкл.Сведенията ми за вторите,третите и т.н.братовчеди.са съвсем оскъдни.Те са се навъдили толкова много,че представляват вече цело племе, в което отделните родове и членове едва ли се познават помежду си.

Продължавам разказа си по-нататък.На 20 октомври 1925 г.аз напуснах временно Учебния отдел - отидох да следвам курса за дружинни командири в София/капитаните от 34 випуск на Военното училище подлежаха за производстото в чин майори/.И като курсант,продължавах лекторството си във Военното училище и Военната академия.

До като ме немаше в Божурище,Дирекцията на въздухоплаването бе доставила нови самолети : 12 разузнавателни Потез от Франция и 2 хвърчащи лодки за Пейнарджика отИталия - Макки.Тия нови самолети са били набавени по избор на пор.К.Узунски,който направил първото летение с един от тех.При кацването Узунски чукнал чукнал самолета о земята и самолета тутакси "капутирал" - преобърнал се с колесницата си нагоре.Повторил се случая със самолета Анрио.Тоя ден бех в Божурище и станах свидетел на случката с Потез.Тоя път немаше "тревожни викове и крясъци"срещу новодоставените самолети Потез.Всичко това отмина незабелязано.Самолетите Потез беха самолети за дълги летения. Недостатъци почти немаха.Само кацването им беше много деликатно,изискваше внимание и добро летежко чувство./СОЧ,т.5,стр.187/.

По това време канцеларията на Дирекцията на въздухоплаването бе изместена от Божурище в зданието на Гендович срещу Народния теа-

тър.През втората половина на 1925 г.в Божурище беха зачестили кацванията на чужди пътнически самолети,пътуващи за далечния Изток - за приказните богатства на кветовен край.Явила се беше нуждата от сключване на договори с европейските държави за прелитането на самолетите им над територията на България.

В края на декември 1925 г.бе открита тържествено новата учебна година на Авиационното училище.Присъствуваха : представител на щаба на армията полк.от г.щ.Н.Недев,инспекторът на въздухоплаването полк.от г.щ.Цветко Попов,Директорът на въздухоплаването подполк.П.Попкръстев,преподавателите и инструкторите летциот училището.След моето "слово",беха казани насърчителни думи от присъствуващите за бъдащето на нашето въздухоплаване.Узунски и Маринов не присъствуваха имаха си съображения за да не присъствуват.Гостите беха поканени в Казиното на обед.

През целата 1925 г.нашите летци,порастнали доста на брой,извършиха,между другите,и доста летения с кацвания на непознати места и то с "клечките"на В.Кулев и Вл.Балан.През тия летения парашутът не бе въведен като спасително средство при самолетни катастрофи.Той все още не бе въведен като такова средство и в Чужбина.

На 25 ноември 1925 г.нашият аероклуб проведе своя празник в летище Божурище.Присъствуваха много гражданиот околността и от София.Издаден бе единствен брой на в."Аероплан".

Извършена бе добра пропаганда на въздухоплаването.Имаше демонктративни летения от нашите летци и нашите самолети.

Пропуснах да кажа,че през летото на 1925 г.в разгара на повика и кресъците срещу новите самолети,в Божурище идва и министър-председателя Ал.Цанков,придружен от неколко министри и депутати - идва и той "Клечките на Кулев и Балан".Направени беха летения с тия камолети.Гостите останаха доволни от това,което видеха и с успокоени сърца се завърнаха в София.Те беха разбрали, че причината на "вдигнатата кампания"от двамата злосторницине е била срещу самолетите,а ...срещу покупателната комисия.Завист и злоба"другарска".

На 20 октомври същата 1925 г.беха извършени първите у нас нощни летения все със същите"обругани"самолети.Първото нощно летения над София направихха з .След мен нощни летения направиха и неколцина от нашите нови летци.Това събитие бе отбелязано в нашата пресас поетична окраска.

При едно учебно летение с казаване в непознато място,наблюдателят се изхвърлил от седалището си и без малко е щел да се пребие -сторило му се,че при търкалянето си по земята ще в купчина камъни и ще се разбие катастрофално.Пилотът щел да загине,а наблюдателят щел да остане жив ,благодарение на проявената от него"предвидливост".Обаче сбъскване в купчината камъни не станалои двата летци се завърнали живи и здрави в летището.Пилот на самолета е бил морякът пор.Ив.Йонов,а наблюдателят - пор.Благой Томов.Наблюдателят постъпил веднага в болница,понеще краката му били силно навехнати.Най-интересното в тая случка,станала на 9 септември 1925 г.,беше това,че пострадалият наблюдател поиска да му се отпусне парична помощ за лекуването му.Да му се отпусне помощ ли?- Защо? - Защото сам си бе навлекъл злото.Защото не бе спазил правилото, учено в училището,че пилотът и наблюдателят при служебно летение се слива във въздуха в една душа,едно сърце и един разум..Ако бе станала катастрофа,требваше и двамата или да загинат или да останат здрави,а не единият да се спасява,а другият да си троши глават.В случая страхливецът е требвало да бъде облагодетелствуван на всичко това отгоре!Разсъждавайки така,аз се противопоставих на на молбата му за помощ.Обаче, Ив.Маринов,моят противник на всекъде,ходатайствувал да му се даде помощ и помощ му бе дадена.Но аз помолих началството страхливецът да не връща в училището,а да се откомандирова в частта му и той бе откомандирован.

Тоя офицер бе направил и друга една беля.Като завеждащ офицерския стол Казиното,не отчел около 10 хиляди лева.Заповедал му бех върне тия пари веднага.При едно отиване в Бофурище,го попитах дали е изпълнил заподта ми.Оказа се,че не я е изпълнил.Подпрен небрежно до стената на една от стаичките на Казиното,ми каза,че не я е изпълнил,защото аз ве съм му бил началник/по това време дледвах щаб-офицерския курс/.тоя отговор очуди и със замаяна глава,без да искам,му заших един хубав ша-

говор че зачуди и с помрачено съзнание и без да искам,му заших един шамар в лицето за спомен.За поруганата му войнск чест1той не се оплка... /виж СЖЧ,т.5,стр.191-196/.

1925 г.изтечеМоже да се каже,че тя бе една от първите "възрожденски години на нашето въздухоплаване.

На 11 март 1926 г.аз се завърнах от каб-офицерския курс и поех наново работата си в Учебния отдел.

На края завършилите щаб-офицерския курс другари/34 випуск от Военното училище/посетиха летище Божурище и разгледаха самолетите ни.Некои от тех летяха с големо любопитство и задоволство.Началството подполковник Попкръстев ги покани на малка закуска в КазинотоТук той им ка за неколко думи за значението на на авиацията във време на война.

Неколко дена след заминаването на офицерите от щаб-офицерския курс,поканих подполк.Хр.Луков/бъдащият министър на войната/да изнесе неколко лекции за артилерийската стрелба.На тия лекции присъствуваха не само учениците летци,но и мнозина любознателни служащи в летището, начело с началството Попкръстев.

Изминаха вече цели 6 години от сключването на договорите за мир между държавите от Съглашението и и държавите от Централния съюз.На жавите от Централния съюз тия договори забраниха,както знаем,да имат военна авиация.Разрешаваха да имат само гражданска авиация.Но и върху последната беха на ложени ограничения при строежа на граждански самолети.Определени беха предели,до които които требваше да стига строежа на тия самолети - предели на летателните им качества : височина/не по-голема от 4000 м./,скорост/не по-голема от 200-300 клм.в час/,товароспособност/не по-голема от 250-300 кгр/и пр.Освен това,държавите от Съглашението беха си осигурили правото техните самолети да летят над територитиите на държавите от Централния съюз свободно/когато искат и където пожелаят/.Дойде обаче друго време - дойде устрема на държавите от Съглашението към богатият Изток.

Специална въздухоплавателна конференция на европейските държави установи суверенитет на въздушното пространство на всека държава.Пре това Германия бе конфискувала 13 граждански самолети на Франция,кацнали принудително на германска територи.

За да отранят пречките по пътя на съглашенските самолети по пътя им към богатия Изток,съглашенските държави се принудиха да премахнат ограниченията върху въздухоплавателните строежи главно на Германия,да премахнат също и свободата на летение над чуждите въздушни пространства.Икономическите интереси на Съглашенските държави надделяха над политическите.

При това положение започна сключването на договори за за взаимни въздушни съобщения между държавите от старите два враждуващи лагери.За пръв път такъв договор бе сключен между Франция и Германия.На 26 май 1926 год.между Берлин и Париж заработиха гражданските самолети на тия две държави/меоду германското въздухоплавателно дружество "Лутханза"и френското "Сидна".

Германците върнаха на Франция конфискуваните гражданске самолети в периода от 1923 до 1925 г.вкл.

Такъв договор след това бе сключен и между нашата страна и Франция,между нашата страна и Полша/в.д."Лот"/,между нашата страна и Съв. съюз/"в.д.Аерофлот"/.Летище Божурище стана международно митническо летище.Определени беха пътищата и граничните коридори,над които требваше да летят чуждите граждански самолети,минаващи през България,или кацващи в летище Божурище.

Заповедано бе учебният отдел да се измести от Божурище в Казанлък.През летото на 1926 г.започна подготовката за това изместване : изравняне на летателното поле край Розариума на града,строежът на служебни помещения,изготвяне план за хангара и пр.

Самото преместване стана през пролетта на 1927 год.Материялната част бе превозена с камиони и влакове.Самолетите : 4 тренировачПотез,3 за основно обучение Анрио и 2 за дълги летения Кодрон,отидоха в Казанлък чрез прелитане.Охранителният взвод бе настанен в казармата на пехотната дружина от 9 пех.Пловдивски полк.Личният съставпък бе настанен на квартири в града.Най-после и аз със семейството си се разположих на квартира под наем в частна къща.

На 6 април 1927 г.стана освещаването на новото летище,за което бе поканен Старо-Загорският митрополит Павел.Случи се много хубав ден свежо,тихо и синьо небе.По земята - никакъв ветър.Присъствуваха много граждани и много селяни от околните села.Митрополитът бе придружен от градските свещенници.Беше дошъл и П.Попкръстев с неколцина летци от Божурище.Държаха се хубави слова от негово Преосвещенство ПавелПопкръс- и аз.В основите на бъдащата учебна сграда бе сложен "паметен папирус".

Тържественото откриване и освещаване на летище Казанлък завърши с въздушни разходки по желание на некои от присъствуващите лица.Аз взех Негово Преосвещенство и с него направих въздушна разходка.Турих на главата ме очила и каскаи се настанихме в самолета.Преди да потегля,през главата ми ми мина мисълта дали малкият/тренировачен/самолет Потез ще може да ке отлепи от земята с такъв голем товар/владиката ок.110 и аз ок.90 кгр./.Без да отговарям на тая мисъл,аз дадох газ и излетях.Самолетът не се посрами,затича се по земята и след това плавно ни понесе нагоре.Малко тежичко му беше - усещах това по звука на моторчето му/моторчето като че ли пъшкаше/.Самолетът обаче се държеше юнашки...

Минахме над града и с.Тулово,понесохме се над розовата долина на р.Тунджа между гребените на Стара пл.и Средна гора,пресекохме Средна гора над Змеьовия проход и се озовахме при Стара-Загора,над митрополитската резиденция,Аязмото.Достигнали бехме тук на 1500 м.височина.Неколко пъти посочвах на дедо Владика къде сме,но той не проявяваше любопитство - не ме разбираше.Види се,беше се отдал само на чунството,че не е на земята,че отиваме към чертозите на Всевишния.А може би четеше молитви за спасението на душата - четеше ги мълком...От Аязмото се върнахме и кацнахме благополучно на летището.Негово Високопреосвещенство бе възхитен от разходката.

След всичко това животът и работата в новото летище потече нормално.Станахме сватове с казанлъчане.Мнозина ергени от личния състав на Учебния Отдел намериха хубави казанлъчанки и се задомиха с тех.

Дедо Владика ми идваше понекога на гости - пристигаше с автомобила и ме извикваше в Хашката кория,за да се видим и да сръбнем по чашка препечена ракийка.Добрият спомен го довеждаше тук...

В летище Казанлък извърших две опасни инициативи : едната с радиото и другата с киното.Тия две големи постижения на науката и техниката беха нови по това време и привличаха вниманието и любопитството на канлъшкиет граждани и селяни.Наредих радиотелеграфистите на отдела да изнасят радиоконцерти по казанлъшките села.На аерофотографите пък наредих с закупен киноапарат да устройват кинопредставления в в едно от служебните помещения.За събраните пари от вход за концертите и кинопредставленията се държеше строга сметка.За раходването на тия пари също така се държеше строга сметка.Сумата,предвидена в годишния бюджет на Дирекцията на въздухоплаването,беше съвсем недостатъчна.Трябва да отбележа, че всичко това ставаше със знанието и съгласието на счетоводителя и Директора ва въздухоплаването.Отговорността обаче лежеше на моя гръб.За щастие,радиотелеграфистите и аерофотографите се оказаха честни хора. При ревизиите немаше никакви злоупотреби/виж СОЧ,т.5,стр.210/.

В началото на 1926 г.за инспектор на въздухоплаването бе назначен полковника от г.щ.Пенчо Златев,известе с прекора"Пенчо Мъглата".Но каквото и как стана,вместо вместо тоя полковник,дойде друг,Пъщо о.щ.- дойде полк.Герджиков.В СОЧ,т.5,стр.211,погрешно съм отбелязал името на П.Мъглата.

Полк.Герджиков е бил дълго време военен аташе в Чужбина и генерщабната службабе почти забравил.Той бе станал един обекновен канцелярист.Поради това,канцеларската служба в Божурище той раздели на две : с преписките по военните въпроси се натовари той,с преписките по въздухоплавателните въпроси натовари подполк.П.Попкръстен.Единият ходеше на доклади при министера на войната,а другият - при министера на съобщенията.Обаче П.Попкръстев преглеждадше и преписките по военните въпроси.За началство ние признавахме само П.Попкръстев,понеже беше летец ,беше човек от нашата среда.

век от нашата среда,който през войната на Солунския фронт бе свалил един неприятелски самолет.Лош-добър,ние бехме доволни от него.

До като Учебният отдел беше в Божурище,през 1926 г.в училището

пристигна нов преподавател - Харалампи Джамджиев, запасен офицер.Х.Дж
Джамджиев се е занимавал с летателната проблемо през време на службат
та си във войската и е ходил в провинциалните гарнизони да изнася бе-
беседи за своята рекушето-параболична теория за летенето на птиците.
/виж СОЧ,т.5,стр.212/.Правил е опити за летение с орнитоптери/апара-
ти с биещи криле/, без да е добивал практически резултати.

В книгата си История на авиацията,Асен Йордатон Попов_гимази-
ален учител по математика/го е обявил за"основоположник"на нашето въз-
духоплаве - нещо,което е не само прибързано,но и неверно.Х.Джамджиев
е основоположник на нашето въздухоплаване толкова,колкото е такъв и
самият автор на поменатата книга - книга,в която Асен Й.Попов не е за-
бравил да помести в книгата си и своя портрет,за гдето като младеж е
гледал летящите птици.Турил се в числото на българските аероизобрета-
тори. Какти да е,Никой не е търсил Х.Джамджиев за преподавател в Ави-
ационното училище и никой не е имал нужда от него.Предполагам,че той е
бил изпратен за такъв от полк.Пенчи Златев в щабаба на армията.Препо-
лагам,защото знам,че Пенчо е слушал беседите на Джамджиев и е бил не
очуден,но изхитен от от неговата своеобразна рекушето-параболична
теория,подкрепяна и доказвана с формули от висшата математика.Очуден и
възхитен е бил и проетите му за построяване летателен уред.

С тоя човеказ имах голема неприятност,тъй като искаше да бъде
преподавател по аеродинамика и теория на самолетаЗа такъв не можех да
не мажех да го назнача,защото се опасявах да не почне да занимана у-
ениците летци с неговата ~~хиащшшш

язик.Оплака се не от комисията,а от мен.Оплакването му остана без пос-
ледствие..Платен му бе хонорар с известен отбив.Този офицер погрешно
съм го турил в броя на моите ученици пилотиТой бе ученик пилот на д
друг инструктор./виж СОЧ,т.5,стр.166/.

Със Записките по радиотелеграфия на Атанас Цивнев бе турено на-
чало на въздухоплавателна библиотека в Учебния отделТия записки беха от-
печатани като № 1 от тая библиотека.Отпечатал ги бе служащия в отдела
Дим.Загорски неговата малка печатница,която бе разположение на Авиаци-
онното училище.

Наред с учебните летения,Учебният отдел в Казанлък извършваше и
летения за популяризиране на въздухоплаването.Това беха летения до не-
кои селища в околията с ученици летци на борда.

Такива летения беха извършени през 1927 год.

За по-правилно разпределение труда и отговорностите,дадох на от-
дела следната организация : Курсове/пилотски,наблюдателски и аеротех-
нически/,специална секция/фотографна,радиотелеграфна,метеорологична,
санитална и др./,летателна част/аероплани,хангари,летателно поле и др./
Аероплана работилница/монтажно,моторно,бояджийско,шлосерско и др.по-
деления/,домакинство/храна,градини,животни,превозни средства/обикновен-
ни каруци,камиони и леки автомобилни коли,мотоциклети и др./занаятчий-
ско поделение:шивачи,обущари,шлосери,дърводелци,железари и др./.
и охранителна част.

За завеждащи тия поделения назначих съответно Кр.Георгиев,Нико-
ла Петков,Хр.Лазаров,Ганчо Манчев,аеромеханик Грошев и г.Дреников.

На таъ организация кусур намери само Кр.Георгиев,който искаше
да минава за "големец",втори след мен в Отдела.

На 9 май 1927 г.Кр.Георгиев,на едно инсекторско изпитване от
началството,направи "критикарски бележки",т.е.оплаквания срещу мен.
/СОЧ,т.5,стр.223-235/.Поиска ми се отговор на тия бележки и аз го да-
дох със целата си откровенност и със целото си чувство на справедли-
вост.Започнах да чакам"мъдростта"на П.Попкръстев.

Създадената неприятност от Кр.Георгиев не оказа никаква вредно
влияние на духа ми.Аз продължих да работя с досегашната си ревнос и у-
сърдие.Знаех,че без неприятности,у нас нищо не става.Тръни по пътя ти
колкото искаш.За да вървиш напред,трябва да ги режеш,или да ги тъпчеш

Началството забави доста разрешаването на случая.Както винаги,
така и сега,той прояви своята колебливост.Явих се в Божурище лично пр
него.Казах му,че бележките на Кр.Георгиев са безсмислени,че очаквам т
да бъдат оставени безпоследствие, работя в Казанлък като вол и че за
такава работа не заслужавам евентуално да бъда наказвам...Заявих му
на кная,че ако бъда наказан или упрекнат,ще ондигна цел"източен въпро
защото за мене нема вищо по-скъпо в службата от справедливостта.Казах
още с възбуден тон,че ако вземе глупавите оплаквания на то недорасло
момче за сериозни,ще трябва то да бъде поставено на моето място,за да
цъфне службата при него...При все това,началството не взе решение.Бу-
тна преписката в чекмеджето си и я остави на вечен покой.Върнах се в
Казанлък доста раздразнен.На оплаквачът нищо не направих -оставих го
да служи при мен както до сегаТой подви опашката си и млъкна
А текои казват,че съм дяволив чове.

Във връзка със записките му по Бомбардировачна авиаци,му бе д
дена възможност да ги коригира,за да получи отбива от хонорара си,ид
престане да смета,че му имам"некакъв зъб".Та нали аз го бех избрал з
мой помощник като преподавател и инструктор в отдела.

Исках да немам врагове,но случаят с него ми напомни факта,че
нема живо същество на земята,което да нема врагове - знайни и незнай

В началото на септември 1927 г.бе извършена въздушна обиколка
на България от трима наши инструктори с три наши учебни самолети
ДАР-1.Инструкторите беха Хр.Лазаров,Ганчо Манчев и Манчо Манов.Всек
един от тех бе взел със себеси един ученик пилот.Целта на обиколката
бе да се упражнят учениците в кормуване на дълги растояния и да се п
кажат добрите летателни и технически качества на самолетите ДАР-1,п
строени в нашата аеропланна работилница.

Маршрутът обхващаше два етапа - първият Казанлък-Ст.Загора-Н
ва Загора-Ямбол-Бургас-Варна-Провадия-Русе-Бела-Г.Ореховица/кацване

и вторият Г.Ореховица-Плевен-Орехово-Враца-Божурище-Ихтиман-Пазарджик-Пловдив-Казанлък./.Първият етап бе дълъг 545 км и бе изминат за 5 часа със средна скорост 110 км/ч., а вторият бе дълъг 520 км и бе изминат за 5 часа и 55 мин.със скорост 105 км/ч.Целото растояние от 1065 км по права линиле изминато за 10 ч.и 55 мин./равно е на растоянието София - Прага през Белград,Буда Пеща и Виена/.

Обиколката бе отбелезана със скица на маршрута и портрети на екипажите във в.Свободна реч,год.VI,брой 1056 от 15 септември 1927 г.и брой 1063 от 23 септ.с.г.Целта бе постигната напълно - доказани беха отличните качества на ДАР-1 и отличните качества на нашите летци.

Обиколката бе едно редко и знаменито събитие в живота не само за Учебния отдел,но и за нашето въздухоплаване общо./виж СОЧ,т.5,стр. 235/.В.Свободна реч в същите броеве бе отбелезал и друго едно събитие в нашето въздухоплаване : рекордът на продължително летение на Хр.Лазаров - летял бе непрекъснато 7 ч.и 7 мин.,без да се чувствува след това уморен.

На тия събития едва ли има некой да се родва павече от мен,тъй като те беха извършени по моя инициатива и под мое ръководство.

Искам да отбележа тук един случай от историческо значение - случай,от който ясно се виждат и доказват старите и новите чувства на братята сърби към нас.Преди две или три години един нашаучебен самолетКодрон с пилот ученикът Кр.Георгиев и наблюдател ученикът Ив.Чешанкор, бе кацнал по заблуждение в Пиротско поле.Летците беха хванати от сръбските власти,обявени за шпиони и хвърлени в затвора ,където при най-лоши условия и при най-зверско третиране,беха прекарали около неколко месеци.Нашето правителство едвам успе да ги спаси и да ги прибере в Божурище.По това време нашите "мили братя"се страхуваха не само от нас,но и от сенката си,тъй като съвестта им не беше чиста,беше нещо гузна...

Спомних си тоя случай сега,когато един сръбски военен самолет бе кацнал принудително край гр.Кърджали.Нашите власти хвана летците и "не ги изяде"/сърбите ни беха славили по света,че сме людоеди/,не ги обяви за шпиони,макар че нахълтали в доста дълбоко в наша територия.Нашите власти не ги и попитаха какво търсят по нашите места...Тези летци беха много наплашени - вероятно сметаха,че е настъпил края на живота им но беха се излъгали.Нашите власти най-напред ги беха нахранили добре, след това беха изпратили техници да поправят самолета им и най-после ги беха пуснали да отлетят за родните си места здрави и читави.Нямаше конфискация на самолета,,нямаше хвърляния в затвора,нямаше и лошо третиране.Имаше само човещина.Пропуснах да отбележа,че нашият самолет край Пирот бе счупен от сръбски пилот да излети с него.Не върнаха самолета и не го платиха дори след това...

От векове сръбското племе се показвало като наши врагове - наши завистници и наши изедници.Такива са и днес...

След неприятностите с ученик наблюдателя пор.Благой Томов и пилота пор.Кр.Георгиен,преживех и голема неприятност с изобретателя Харалампи Джамджиев/СОЧ,т.5,стр.237/.

По време на разправиите с Хар.Джамджиев инспектор на въздухоплаването беше за известно време полк.от г.щ.Пенчо Златев,който носеше прекора Пенчо Мъглата.При едно посещение на летище Казанлък П.Златев намери,че строежът на новата учебна сграда се оскъпяна с колоните на входните й врата.За да се покаже,че е от категорията на човеците,които милеята за държавното съкровище и че за държавното съкровище трябва да се правят икономии,даде ми заповед да представя за уволнение инженерът, който ръководеше строежа на сградата - намери,че инженерът е виновен за излишния разход на пари за "некакви си,никому непотребни"колони.Възразих,че инженерът съвсем не е виновен,тъй като изпълнява строителен план, прегледан и одобрен от архитектурното отделение при Министерството на войната.Не,требвало да изпълня заповедта му "за назидание"!Толкоз... Иди да кажеш,че в главата на П.Златев нема мъгла.Разбира се,тая заповед аз не изпълних - останах в очакване да бъда наказан и за тая глупава работа,както бех наказан за анонимните доноси на Джамджиев...

Много ми тежеше поведението на Пенчо.Чувствувах се огорчен и о-

обиден.Утешавах се и се примирявах с помощта на филисовски разсъждения,едно от които бе народната поговорка : внимавай,драги - срещу нажежен ръжен не се рита".Май че в мъглата си Пенчо забрави да провери дали съм изпълнил заповедта му-

За да се отърва от своеобразното инспекторствуване на на П. Златев,реших да постъпя слушател във Военната академия със цел да повиша военното си образование,тъй като след Попкръстев,по старшинство/чин и възраст/,идвах аз.При това предстоеше възстановяване на нашата военна авиация - нещо,което изискваше тая авиация да има подготвен командир.По това време клаузите на Ньойския мирен договор на Клемансо и Лойд Джордж беха значително отпаднали.Съглашенската контролна комисия беше ослепяла.

Подготовката за конкурсния изпит започнах в Казанлък едновременно със служебната си работа.

На конкурсния изпит се явих в София през средата на септември 1927 г.Между кандидатите за следване на академия беше и"колегата" пор.Иван Маринов/2 випуска от Военното училище след мен и 2 години на възраст по-млад от мене/.Дали се зарадва като ме виде на изпита, не зная.Почуствувах обаче,че беше изненадан.На конкурсен излит се беха явили 40 или 50 млади офицери от разнородове войска.

Конкурсът трая 3-4 дена и бе проведен във Военното училище. Предметите беха следните : Военна история,Топография,Уставът за бойната служба и Френски узик./виж СОЧ,т.5,стр.241/.Всички кандидати, участвували в конкурса,беха градирани по успех.От тех приети в асадумията беха само първите 22 души.За щастие,в тия 22 души попаднахме и двамата - аз и Маринов.

Върнах се в Казанлък много радостен и горд.Кдадох Учебния отдел на кап.Марко Първанов/запасен летец пилот/.Прибрах се в София, заедно със смейството си и се установих на квартира под наем на ул. Мусала в квартал Асен Златаров,V РНС"Васил Левски".

Редовните занятия в Академията започнаха през втората половина на септември 1927 г.Водеха се във Военното училище в една от стаите на втория етажна щабната сграда.

По род войска бехме както следва : 9 пехотинци,5 артилеристи, 4 кавалеристи,2 пионери и 2 летци - всичко 22 души.

Началник на академията беше полковникът от г.щ.Тодор Радев. Учебните предмети и имената на преподавателите/"професорите"/са показани в СОЧ,т.5,стр.242, а на стр.247 е казано на кратко какъв трябва да бъде генерал-щабния офицер,според мен.

Преподавателите в академия не беха добре позготвени.Лекциите им беха импровизирани,набързо стъкмени от съветски източници.Те немаха подходящ професорски метод на преподаване.Четеха лекциите си и ни третираха не като студенти,а като ученици прогимназията.В това отношение най-отличителен беше подполковник Йордан Пеев- държеше се далеч от нас,важен и надут големец.Полковник от г.щ.Коста Панов,беше дворцови човик - преподаваше Тактика на артилерията на един объркан език,от който нищо не разбирахме и от който много се измъчвахме.Основни преподаватели беха само Тодор Радев,Михаил Йовов и Георги Попов - полковници от г.щ..

към учебните предмети трябва да прибавя и следните : Конституционно право и Държавно право -преподавател професор Баламезов и Междудържавно прави - преподавател проф.Г.Генов.

В манежа на Военното училище провеждахме и редовна езда под ръководството на полковник Босилков,кавалерист.

Всички преподаватели беха проходяши лица,с изкл.на на началника на академията и помощника му,подполк.Й.Пеев.Явно академията се наричаше Преподавателски курс.

Усвояването на материяла по учебните предмети кТаваше ,изготвяни в литографното отделение на В.у-ще.

"Бъдащите наши пълководци"носеха следните имена : подполковник Боян Урумов,капитаните Владимир Стойчев,Владимир Кецкаров,Тодор Хайдуков,Рафаил Жечев,Ге орги Попвасилев,,капитан Михайлов Михаил, капитан Константин Грозданов и поручиците Георги Иванов,Стоян Трен-

дафилов,Тодор Тошев,Никола Костов,Христо Стойков,Иван Маринов,Иван Ник
олов,Стефан Недев,Стойко Иванов,Коста Димитров,Георги Дилчовски е Йор-
дан Тодоров./СОЧ,т.5,стр.242/.

Какво ставаше по това време в Въздухоплаването ?

Преди да напусна Казанлък,при мен се явиха неколцина ученици ле
тци/подофицерите Захари Захариев,Никола Ватев,Борис Ганев и още 2-2 ду
ши/ - помолиха ме да им кажа каква бъсаще ги чака в нашето въздухопла-
ване.Казах им,че нищо лошо не ги очаква,че напротив ги очаква едно
много хубаво,розово бъдаше.Друго не можех да им кажа,тъй като не бех
ясновидец или пророк.Те обаче не останах доволни,Те искаха да бъдат по
вишеви в офицерски чон - нещо,с което началството не беше се съгласи-
лоПоради това,те беха уволнени по техно желание.

Какво са правили и какво са чинили,след 9 септ.1944 год.те дой-
доха в България с големи чинове като летци от Съветските въздушни войс
ки...В същото време за ученици летци в Казанлък следните младежи :
подпоручиците Кирил Кирилов,Жано Танев,Иван Иванов,Крум Сайменов,Дими-
тър Михайлов,Матей Кънев и др.

На 1 януари 1928 г.бех произведен в чин майор,заедно с другари-
те ми от 34 випуск на Военното училище./Височайша заповед №1 от с.да-
та/.В това време в Божурище инспектор на въздухоплаването е бил полко-
вник Герджиков.

През пролетта на 1928 г.в летателния отдел/Смесения орляк/били
формирани 3 ята : едно разузнавателно с самолети Албатрос С-3,едно раз
узнавателно с самолети Бристол и едно бомбардировачно със самолети Ал-
батрос С-3.Точно в това време в орляка дошли като стажанти двама мой-
ори,току-що завършили Военната академия / Васил Бойдев и Стефан АтаО
насов.Идването им в Бофурище съвпадаше със значителното отпадане на
клаузите на Ньойския мирен договор - нещо,което показваше,че предстои
обръщане на нашата гражданска авиация във военна,в тия двама суши се
породи желание и стремеж да станат командири на на тая авиация.Тъй ми
се стори,когато научих тия новини.Може би да съм мислил погрешно.

Като че ли тещастието иска да придружава страната ни по всички
линии.Стачкиунедоволства,септемврийски бунтове,преврати,убийства,кому-
нистически манифестации и демонстрации и пр.,а сега и самолетни злопо-
луки. Занятията в академия вървеха тежко и много отекчително.Единкгл-
веното ни развлечение беше в пушалнята,където в междучасията ,заедно
с пушенето слушахме като вицове некои моменти от живота на кавалери-
стите през Балканската война.Вицовете разправяше Вл.Стойчев,весел и
духовит човек.Той бе един от нашите знаменити кавалеристи/СОЧ,т.5
стр.243/.

В началото на 1928 г.за инспектор на въздухоплаването дойде по-
лковник Герджиков/СОЧ,т.5,стр.251/..За него бех казал нещо на друго
место в настоящите бележки.

Пропуснах да кажа,че групата на Захари Захариев,след уволнение-
то е била отишла в Съветския съюз и тукзавършила летешкото си обучение
в една от авиацижни школи на тая страна.Летците от тая българска гру-
па били изпратени в Испания,кйдето взели участие в испанската револю-
ция и се прославили като летци.Един от тех обаче загинал във въздушен
бой с Франковите летци.Този летец бил Никола Ватов.

Самолетните злополуки в нашето въздухоплаванебеха следните :

На 17 април 1928 г.,по Великденските празници,в Пловдив бе с
станало големо земетресение. Между пострадалите граждани имало много
ранени..За ранените били изпратени медикаменти с Бристол.Когато само-
летът дошъл над с.Гайтанево/Новоселско/,внезапно се съборил на земята
и и се разрушил.Летците,подофицер Богдан Жабленски - пилот и пор.Сла-
вчо Славов-наблюдател,загинали.

Скоро след тая злополука станала друга.При летение над летище
Божурищесамолетът/и тоя път Бристол/се съборил на земята и се разру-
шил.Екипажът му,подофицер Любчо Руев-пилот и подпор.Хр.Константинов
- загиналиПричините на тия две злополуки не се знаят.

Поради изчерпване на самолетите му Бристол,второто разузнава-
телноято на Смесения орляк било разформирано.

Общо за злополуките в нашето въздухоплаване трябва да се каже,
те се дължат на три причини - самолетът,човекът и времето.Независи-

мо от факта,че,като ново средство за звижение,каквито са автомобила,железницата и др.подобни,и авиацията взима своите жертви.

По същото време станала злополука и в летище Казанлък - злополука,при която загина един прекрасен младеж,пилота пор.Сава Савов.Причината тоя път ее дължи на човека.Времето било много хубаво - ясно и тихо.Това накарало Савов да даде кормуването на самолета =учебен ДАР-1/ на пътника си,казанлъшки гражданинин.Понеже летенето било на малка височинапилотът не е имал време да оправи кормуването на пътника,самолетът се съборил и се разрушил на земята в окрайнината на града.За гинал пилотът.По чудо пътникът останал жив.

В Казанлък станало и едно друга събитие : уволнен били Харалампи Джабджиев,протежето на Пенчо Златев,шилото в Отдела.Станало бе това което требваше да стане.

Тия и други дребни новини в нашето въздухоплаваненаучих,макар че бех отрупан от работа.Съжалявах много за загиналите летци.За уволнението на Джамджиев никак не съжалявах.

Занятията в академията ме отекчаваха извънредно много.Всеки ден при легане и ставане,се питах"Кой дявол ме забъхта в тех?- Една сутрин се събудих с твърдото решение да напусна академията и да се прибера на спокойствие в Божурище или Казанлък.

Любопитен бех обаче да чуя предварително мнение на Ив.Маринов,с когото се бехме яко сдружили още в началото на занятията/седна на моя чин в класната стая/.Нали ми беше колега и един от доброжелателите ми? Съобщих му решението си, а той знаете ли какво каза?- Той ми каза следните ните знаменити,съдбоносни за мен,думи : "Ти ще бъдеш идиот,ако останеш повече в академията.Каква полза ще имаш от това мъчение?Гледам те понекога със съжаление.Не е за тебе тая работа.Напусни я веднага.Попът/така наричахме П.Попкръстев на шега/ще се зарадва много".

Тия думи на Маринов ме стреснаха дълбоко.Представете си,той хареса решението ми.Попът щел да се зарадва,а той,колегата ми,вероятно е щял да скърби!Требвало да напусна академията,за да не бъда идиот...

Разбрах какво е мнението му и реших по никой начин да не напускам академията - намерението му пролича като бел ден.Светна в паметта ми.Един ден,изгарян от любопитство,Маринов ме запита какво е станало с решението ми.Отговорих му дръзко,че съм предпочел да бъда идиот,но да не напускам академията.Този мой отговор му подействува зле,защото видех лицето му изчервено като сварен Рак.След малко лицето му се изби стри и доби обикновенния си вид - видът на Мадоната на Л.да Винчи...

През юни 1928 г.завършихме теоритическите занятия в академията и почнахме да се готвим за летните занятия.

Летните занятия започнаха на 4 юли и траяха до 9 септември 1928 год.Тия два месеци проведохме с полски поезки при определен маршрут. Целта им беше практическо прилагане на добитите теоретически познания.

Летните занятия беха ръководени от началника на академия,полк. Тодор Радев с помощта на преподавателите по тактиките на родовете войска./подробности в СОЧ,т.5,стр.255-264/.

След летните занятия бехме пуснати в домашен отпуск.Тия занятия бяхтиотвлекоха далеч от политическите събития в страната.Заслужено е на тех да се обърне големо внимание, защото те водеха България към гибел.От 1923 год./преврата на Ал.Цанков/до 1928 год.животът в страната бе непрекъсната верига от лоши събития.Политическите партии се бореха зазавземане на властта при запазване на съществуващия държавен строй. Само комунистическата партия се бореше за завземане на властта при съборяне на съществуващия държавен строй и установяване на нов такъв.

При това положение през 5-годишния период в страната станаха много тежки и дори срамни събития : разлагане и размножаване на партиите,демонстрации и манифестации ,убийства,атентати,нелегални партизански чети,масови арести,емигрирания/задгранични бюра на комунистите и на поробените българи в Македония/,произволи,избори с гайди,,зурли и тъпани и пр.Всичко това излагаше България предтижа и достойнството на България пред света като свободна,независима и културна държава. /подробности виж СОЧ,т.5,стр.264-270/.Властта наистина бе жестока,но тя бе безсилна - не можеше да хване всекиго за ушите и да го постави да стои морино на местото му.

да стои мирно на местото му.Тя не можеше да премахне настаналия полити ческия разкол,простащина,грандомания,свинщина и всичко останало от то- зи род и вид...

При такава обществено-политическа обстановка в страната започна хме втората учебна година в академията през втората половина на 1928 година.Учебните предмети и преподавателите беха както следва :

Генерал-щабна служба/2-а част8,Военно-санитарна клужба и Орган низация на тила на армията/снабдяване,превоз и охрана/- полк.Тодор Ра- дев,Оперативно изсуство - полк.М.Йовов,Общя тяктика - полк.Иван Тодо- ров,Военна стратегия,Бойни газове и История на Първата световна война /1915-1918 г./- подполк.Йордан Пеев,Димни и осветителни средства -пол- ковник Георги Попов,Военна география - полк.Рашков,Бойни коли -полк. К.Панов.Заедно с класните занятия се водеха и занятия по решаване за- дачи по снебдително-превозната служба под ръководството на полковник Г.Попов и по решаване задачи по оперативно то изкуство под ръководс- твото на полк.М.Йовов.В манежа на училището продължаваше и ездата под пъководството на полк.Босилков.

И тая година занятията вървеха трудно и неуверено.Некои от пре- подавателите учеха лекциите си заедно с нас.Намирахме се в психологи- ческото състояние от миналата година/СОЧ,т.5,стр.258/.

Нови преподаватели беха полк.Ив.Тодоров и подполк.Йордан Пеев. Първият познавах от Щаб-офицерския курс - предодаваше ни Обща тактика с решаване на тактически задачи,а вторият непознавах.Впечатленията ми от втория беха много добри - беше строг,работлив,точен и взискателен /имаше в него нещо Гюромихайловско/.Обаче,с течение на времето се ока- за,че е човек суров,надут,Неприветлив,горделив и необщителен.С нас се държеше"от високо",не дружеше и необщуваше с нас...Може би положение- то му на "преподавател"в академията,замайваше главата му...Чувах,че бил следвал военна академия в Съветския съюз,но не я бил завършил.У нас му признали завършено висше военно образование./СОЧ,т.5,стр.271/.

Като преподавател по История на Първата световна война/1914- 1918 г./,Йордан Пеев ни възложи за разработване на темиот тая война на пробни начала./подготовка за разработване на дипломните ни теми/.

На мен се падна темата"Сражението на р.Марна - Действията на р.Урк на 7 септември 1914 г.Разработих тая тема доста добре.На края дадох следното заключение : Благодарение на бързото и смело действие на ген.Фон Клук/команир на деснофланговата армия на германците/да пре- хвърли всичките си сил на р.Урк,ударът на на ген.Монури нащдеснилшвър- ху десния фланг на германската войска бе спрен и с това германската войска бе спасена от погром.От 7 септемвригерманците можаха да извър- шат оттеглянето си на лининията на р.Ен и р.Вел спокойно и в ред.

Докладвана в клас с това заключение,темата бе особрена.

След тая тема,получих нова тема - Разработване Монографията на района р.Дунав-гребена на Стара пл.-р.Вит с оглед на действията на на една армия,натоварена със задачата да отбранява тоя район срещу про- тивник от юг./СОЧ,т.5,стр.274/.

Разработих и тая тема добре не на самата местност,а покартата.

След завършване на теоретичните занятия,започнахме летните зан тия,който обхващаха следните делове : Монография от 25 юни до 8 юли 1929 г.,Полски поезки от 9 юли с.г.до 3 август с.г.иСтаж в артилерия- та от 10 август до 26 септември с.1929 год.

Занятията по Монография се състоеха в събиране в даден район ои обработване на географически и статистически данни,които влияят на бойните действия на войската.За събиране на такива данни на мен се па- дна по жребие района с.Крушата-с.Карабулак/доспатско/-старата турско- българска граница.След като взех нужните ми статистически данни от Ди- рекцията на статиктика в София,на 25 юни 1928 г.аз заминах за района си.Събрах географическите данни,обработих ги заедно със статистичес- ките данни и резултата представих на началството на 7 юли с.г.

през полските поезки решавахме тактически задания,за които бе- хме разделени на две групи - едната на полк.Радев и другата на подпо- лковник Пеев.За мое огорчение попаднах се в групата на Пеев,когото не обичах и с когото немах никакво сходство - нито по характер,нито по

дух,нито по мисли,нито по език.Решихме 10 задачи,представляващи верига от последователни събития на една и съща операция.В тая верига влизаха действията на една конна дивизия,направа на една окомерна снимка и едно фортификационно задание.

Вечерно време след занятията запалвахме голем огън пред палатките и се отдавахме на веселба/песни,шеги и смях/.Край огъня сядяше и полк.Радев,който обечаше да общува с нас.Сядахме и ние с Маринов - един до друг/Един до друг бехме навсекъде и при езда/кон до коня,"мила моя майно ле"/,и в столовата,и в палатката,и при занятията.Оставаше да хванем и за ръка....

В това време подполк.Пеев седеше в палатката сии ни съзерцаваше мълчаливо - преценяваше,види се,кой от нас колко пари чини.Бехме м съвсем чужди,особено ние,по-старите офицери,по-близките до неговия чи /майорите Стойчев,Вл.Кецкаровуаз и пр./.

Вечерите край отъня,който пръщеше и изхвърляше нагоре буйни ни пламъци и изкящи свитки,ни освежаваха и и ни навеваха мисли за това колко хубав е и весел живота за трудящите се и честни хора---

От района на Доспатскосе прехвърлихме в района на с.Лъжане,като прекосихме множество живописни борови гори,долове,гребени,бистри потоци и рекичкипо тесни планински пътеки.Чудни беха и продъл жават да са такива и днес нашите Родопи,пълни с историческо минало.

Напбанйкавгуст 19 9 г.се прибрахме в София,от където,след една малка почивка,заминах на 10 с.м.заминах за Пловдив на стаж в 3-и артилерийски полк.Тук присъствувах на класните занятия на мобилизираните поручици-артилеристи,занятия,които свършиха на 13 август с.г.

Присъствувах и на занятията в сборния артилерийски лагер,ко се проведоха от 14 август до 8 кептември с.г.в с.Дълбок извор,Борисовградско.За него беха събрани три артилерийски полка/3,2 , 8/.Обхващаха учения и стрелби с батарея,група от три артилерийски отделения и с дивизионна артилерия.

Занятията в сборния артилерийски лагер се ръководеха от заведващия курса на поручиците-артилеристи о.з.,след като в тоя курс бех изнесъ три беседи : по Топография/четене на картата/,по Аерафатаграфия/използване на фотоснимките/и по метода на решаване тактически задачи.Всеко учение и всека стрелба /учебна и бойна/изхождаше от дадено тактическо задание и завършваше с разбор.

Със занятията в сборния артилерийски лагер се свърши и стажа ми в 3.и артилерийски полк.

Пропуснах да кажа,че от района с.Лъжане,бехме се прехвърлили в района с.Мирково/Софийско/

Занятията съвместно с пехотата започнаха на 18 септември 1929 год.и свършиха на 25 с.м.За тия занятия бе образувана сборна пехотна дивизия от 9,21 и 27 п.полкове.Наречена бе 3-а п.дивизия.За нея бе формиран и щаб в състав 7 началник майор Г.Попвасилев/т.е.аз/,на оперативната секция пор.Ст.Трендафилов,на разузнавателната секция пор.Пеню Василев и на снабдително-превозната секция аз - и тримата курсисти от академията.Командири на дивизията беха един подир друг полковниците Атанасов/пехотинец/и Танинчев/артилерист//тия полковници требваше да прокомандват практически дивизия,за да бъдат произведенив чин генерал майори/.

Дивизията зае изходно положение в района с.Чоба-с.Малко Борисово-с.Войниците/Чирпанско/.за действие в посока с.Оризово-с.Стажар-с.Татарево-с.Арапово-9.Червен/Асеновградско/..Проведени беха по тактическото задание следните действия : нощен поход на 18 срещу 19 септември 1929 г.,подготовка и форсиране на р.Марица на 20 с.м.,отбрана на тет де пона нарр.Марица на 21 септември с.г.,разбор и почивка на 22 с.м.,заемане изходно положение за атака на 23 сept.с.г.и атакуване на гребена с.з.от Асеноград на 24 с.м.в 5 ч.

Действията завършиха с разбор,парад и разотиване на частите на 25 септември 1929 год.

Щабът на дивизията издаде 7 оперативни и 2 снабдителни заповеди.Разборът бе направен от началник щаба на дивизията.Всичко завърши благополучно - без никакви спорове.Методът за решаване тактически задачи беше нови действия на

ки задачи беше нов и действиятя на дивизията се следеха от всички при
съствуващи с големо внимание и с още по-голем интерес/СОЧ,т.5,стр.281-
286/. Летните занятия през втората,както и през първата година,от-
влекоха вниманието ни от политическите събитияв страната.Тия събития
и сега беха вървели по отъпканата вече наклонена плоскост - не черта-
еха никакви добри переспективи по тъмния хоризонт на България.Поради
това,замрелия таен военен съюз се съживи и почна да се готви за нов
превратНалагаше се да се махнат негодниците,кариеристите,спекуланти-
те и всека друга твар от подобно естество...да се махнат престъпници-
те,броят на които беше взел застрашителен размер след преврата на Ал.
Цавков.Требваше наново да се търсат честни,умни и авторитетни хора,ко
ито да мислят и работят не за своите лични интереси,а за интересите
на народа и държавата.Така де!

Във всеки гарнизон имаше съюзна група.Съюзна група имаше и в
летище Божурище начело с П.Попкръстев.В тая група влизаше и Ив.Марин
нов.Аз не влизах по простата причина,че Маринов като колега и искрен
мой"другар",вероятно е искал да ме предпази от риска на потайното де-
ло: ако превратът не успее,той,а не аз,да понесе последствията,а ако
успее,той,а не аз,да обере славата и да стане радетел за благото на
спасената страна.Такава грижа бе проявил той към мен през 1923 г.То-
гава не допусна да влеза в групата,понеже съм бил"земледелец",а сега
съм "несигурен елемент"/с други думи "сигурен предател"/.Господ да
го поживи!Умно момче е бил още от явяването му на бел свет....
/СОЧ,т.5,стр.89/.Хората като мен требва да се натикват в глуха линия,
да се елеминират,за да не пречат на хората като него - хората,които
сега се търсеха за новия преврат.

Както и да е.Другари от армията не ме оставиха е приеха ме в
една от столичните групи

От казаното се вижда каква хубава цел гонеше Тайният Офицерски/военен/съюз,макар че тая цел не беше редна.Налагаше се от немай-
къде.Налагаше се от нуждата да се спази нещастния народ от глутницата,която с вълчи апетит разкъсваше снагата му.

Домашният отпуск бързо изтече.В началото на ноември 1929 г.за
трети път се събрахме в класната стая - зопчна третата учебна година
във Военната академия.Маринов и тоя път беше до мен и аз до него.

Както през миналите две години,така и през тази учебна годи-
на ,ходех в летище Божурище да летя сегис-тогис,да поддържам летателната си тренировка/по подобие на ездовата треновка на кавалериста/.
През тая тренировка учениците наблюдатели изпозваха летенията ми,за
да изпълняват задачите си по разузнаването,ориентировката във въздуха
и аерофотографията.

В командния състав на въздушните войски нямаше почти никакви
промени.Един от инструкторите в Учебния отдел бе напуснал службата и
бе постъпил като пилот във френското въздухоплавателно дружество Ер
Франк.На октомври 1929 г.използвах тоя случай,взех отпуск и се качих
в самолета,излиняващ въздушната служба между София и Париж,на път за
Чужбина.Кацнахме в Парижкото летище Льо Бурже.

Във Франция прекарах само неколко дена Преди да се завърна с
същия самолет,посетих гр.Авиньон,известен с кръвопролитните боеве
през Първата световна война.След свършека на войната,околността на
тояград бе обърната в открит военен музей.Тук,още припървата си стъ-
пка аз неволно си свалих шапката - смаян бех от това,което можах с
очите си да обгърна и да видя.Всичко е запазено непокътнато - такова
каквото е било в послия момент на последната битка.Тук дяволът злоб-
но се е кикотил нас Божиите повеления и Божиите закони.Порои от чове
шка със са заливавали чукарите и долините около града на втория па-
па през папския разкол./СОЧ,т.5,стр.288-289/.

Широка около 8-900 м.обгорена черна лента се простираше в де-
сно и лево докъдето погледа стигаше.Гъста мрежа от нечупени окопи и
вове на места запълнени вече от съборена пръст,кръстосваше тая лента
в длъж и шир.Колове,заплетени в бодлива тел,беха разхвърлени тук и
там.Скелети на изгорени самолети стърчеха на неколи места.Пушки,кар-
течници и оръдия,както и разни други огнестрелни оръжия,разпръснати

безпорядъчно по целата черна лента,напомняха адския ужас над главите на милиони човешки същества,намерили закрила в несигурните убежища и подслони из окопите и рововете,с изтръпнали сърца.Навсекъде се виждаха остатъци от войнишко облекло,мръсни партенки,обувки и разни парцали,кутии от консервирана храна,купища гилзи от патрони и снаряди, разтрошени сандъци,кални и измачкани платнища и маса други неща,свързани с живота и дейността на бойците...

Сега над целата обгореламестност царуваше глуха тишина.Нямаше вече гърмежи,,зловещи писъци на куршуми и снаряди,минни изригвания, буботене на самолетни мотори-всичко това слето в общо непрекъснат шум и адски тресък.Жива душа не се виждаше и чуваше..Пилците като че избягваха да прелитат над тая запустяла земя.И птици немаше.Само от далеч нейде долиташе грозен крясък на некоя гарга...

Какви хора са се подвизавали тук?С каква цел и за какво?А още и за кого? - Представях си трагичните и безизходни дни,изживявани от човеците през цялата войнаи душата ми изтръпваше в тревога и смут.В ушите ми долиташе незнайно от къде тихия напев на"Покойници,вий в други полко минахте"За кого и за какво "братски се прегърнахте е легнахте ..."Милионни купнежи за мирен и щастлив живот тук умряха.Влюбени сърца тук са туптелии жадували за обич и милувки.Взирах се в тая грозна картина - струваше ми се,че виждам сенките на загиналите - сенки, които се носеха из въздуха с размахващи се ръце в знак на протест срещу човешките глупости.

Невъзможно е да се опише тая грозна картина и аз напразно направих тук опит да я изрисувам такава,каквато я видех.

Но не забравих при напускането й да прокълна онзи,който е измислил войната...

През Балканската война,1912 г.,минах през бойното поле на Люле Бургаското сражение,но това поле съвсем не приличаше на бойното поле при гр.Амиен.

Занятията през третата учебна година в академията започнаха в началото на ноември 1929 г.Нищо особено в тях немаше - все същите тредности и все същите лутаници.

Учебните предмети и преподавателите беха : Снабдителни служби-полк.Т.Радев,Стратегия/по записките на ген.Н Бакърджиев,началник щаба на армията/- подполк.Й.Пеев,,Военна история подполк.Й.Пеев и Военна география - полк.Рашков.

Към средата на ноември с.г.направихме Монография - на всеки от нас бе даден определен район.

През април на следната 1930 т. взехме участие в военната игра която се разви в района на моята монография под ръководството на ген. Т.Геолгиев/заместил ген.Бакърджиев,станал военен министър/при помощници полк.Т.Радев и подполк Й.Пеев.Една пех.дивизия бе съсредоточена в моя район - районът гр.Враца-с.Вършец-в.Тодорини кукли.и требваше от тук да настъпи към гр.Пирот..

Работата ни в тая игра беше много тежка и мъчителна,защото ни беха давани различни задачи и бехме изпитвани като ученици,а не като узрели вече академици.Над главите ни беха виснали тримата преподаватели като срдневековни тирани.Съчувствуваше ни само Т.Радев - човек с благородно човешко сърце.

Играта бе завършена в края на юли същата 1930 г.и ние можахме да си отдъхнем - един тежък това се смъкна от гърбовете ни.Можехме да си устроим едно угощение с весела част,ако условията беха по-други..

След военната игра взехме участие в двустранните дивизионни маневри в околностите на гр.Ихтиман.Назначен бех началник на снабдително рлевозната секция в щаба на на синята пех.дивизия.Щабът на тази дивизия бе в с.Лъжене от 15 август 1930 г.За помощник ми бе даден пор.Т.Тошев,курсист в академията.

Преди започването на двустранните дивизионни маневри,проведени беха двустранни полкови учения,в които участвувах като началник на снабдително-превозната секцияв щаба на синята пех.дивизия.Съставих 4 тактически задания - 2 за единия и 2 за другия п.полк/ и 2 снабдителни заповеди по дивизията.

Двустранните полкови учения се проведоха в района с.Лъжене-с.Костандово-с.Ракитово.Започнати беха на 9 септември 1930 г.с щаб на дивизията в с.Чангърли.След свършването им,целата синя лех.дивизия се прехвърли в района е.Ветрен-с.Славововица-Церово -Дере харман за двустранните дивизионни маневри в посока на гр.Ихтиман.

На 15 септември с.г.беха проведени подготвителни дивизионни учения .Командир на дивизията беше полк.Панев:кандидат за производство в чин генерал майор/.Извършени беха приближаване,атака,отбрана и отбягляне.След тия учения дивизията се съсредоточи в района с.Славовица- с.Ветрен.На 19 септември с.г. бе готова за двустранните дивизионни маневри,които започнаха на следния ден,20 с.м.

Презпървия маневрен ден дизията настъпи към с.Живково -Калилар.За това ден бехиздал снабдителна заповед по данни от снабдителната заповед по армията.По същия начин / тактическа и снабдителни заповеди/беха извършени и действията през втория и третия маневрени дни.На 23 септември с.г.двустранните дивизионни маневри завършиха. Дивизията се разположи на бивак при с.Живково..На 24 септември бе извършен разбора на маневрите,на който аз и другарите ми от академията не присъствувахме по незнайни причини.Тоя ден след пладне требваше да има парад.Лошото време обаче осуети парада.

На 27 септември 1930 г.дивизията се прибра в Пловдив местоквартированието й.Съставих и представих отчет за действията на дивизията през трите маневрени дни и с това участието ми в тия маневри се свърши.На 3 октомври 1930 год.се прибрах в София/СОЧ,т.5,стр.297/

Още в началото на пролетта на 1930 г.беха ни дадени за разработване дипломните теми.На мен беха се паднали две дипломни теми : Отстъплението на 2- армия през Междусъюзническата война,1913 г.и Демонстрацията в боя като средство за подготовка на рещителния ,дар.по примера при Бауцен и при Кубадин.Първата тема беше историческа,а втората - научна работа.

Военно-историческата тема разработих в духа на онова,което съм казал в СОЧ,т.2,стр.98-112/.Използвах добри източници - френски, руски и български ,за двете теми.Както беше наредено,докладвах темите във Военния клуб пред събраните офицери от софийския гарнизон при опоненти на военно,историческата тема:не мога да си спомня името му/ и на военно научната - полк.от г.щ.Теодоси Даскалов.

Докладването на темите беше устно.З тех бех приготвил необходимите карти и схеми в увеличен размер.Текстът беше написан на луксозна хартия с пишеща машина при строго спазен брой на буквите в страниците.Беше и красиво подвързан.Всичко това,както на мене,така и на другарите ми,струваше доста скъпо - требваше да - требваше да търсим услугите на специалисти-чертожници.

Изнасянето на темите стана във Военния клуб пред събрани старши офицери от софийския гарнизон,стана преди да вземем участие в Ихтиманските дивизионни маневри през летните занятия.
Както приготвянето,така и изнасянето на темите ни струваше доста голямо умствено и деховно напрежение.

Опонентите/възразителите и оценителите/дадоха добър отзив на моите теми,след като ги изслушаха..

Още един тежък товар се смъкна от гърбовете ни,но тоя скоро бе последван от : изпитите по всички учебни предмети,минати през трите академични години/1927-928,1928-929 и 1929-930/.

Тия изпити беха също така устни.Минахме и тех благополучно.

За тия изпити не мога да премълча въцмущението и голямата горчевина от обстоятелството,че човешката завист и злоба използват понякога и най-големите глупости,за да уязвят даден обект.В случая пуснат бе слух,че на на устните изпити съм били"преписвал"!...

Авторъ ли?Кой бе анторъ на тоя слух? - Не е трудно да се досети всеки човек,прочел бележките ми в тоя труд.Омръзнало ми е да повтарям името му тук.През трите учебни години в академията,па и сле след тех,авторът на всички злонамерени слухове по мой адрес,е бил,е понастоящем и ще бъде през целата ми служба в авиацията и армията все един същ чове.Тоя човек винаги и навсъде е правил опитизад гър-

бя ми,за да ме премахне от кариеристичния си път.Играл е с мене на кукумиш,на коварство и любов,като ме е сметал за"бедала",който нищо не знае и нищо не чувствува...

По випуск о Военното училище/аз от 34,а той от 36 випуск/,по възраст/аз 2 години по-стар от него/,па и по военни знания и военна практикасъм доста пред него.Обучавал съм млади войници,командвал съм рота,участвувал съм във въздушни боеве и имам свален неприятелски самолет през Първата световна война,създадох Авиационното училище след тая война и пр.и пр.

Не искам да говоря повече за себе си - не искам да се хваля. Искам да чуя нещо за неговата военна атестация - с какво би могъл самия той да се похвали/СОЧ,т.5,стр.297-300/.

Докато бех на летни занятия през последната учебна година на академията,в Дирекцията на Въздухоплаването беха станали следните важни събития: Инспекторът на въздухоплаването Герджиков бе изпратен на друга служба,Директорът на въздухоплаването бе уволнен в запас на армията,стажангите В.Бойдев и Ат.Стефанов беха напуснали летище Божурище/завършили беха стафа си/и за началник на Аеропланната работилница бе бе изпратен от Инженерните войски подполковник Васил Чокоев.

Дирекцията на въздухоплаването бе останала без Директор.Най-старши чин се явяваше по това време тоя подполковник и той започна да изпълнява длъжността на заместник Директор на въздухоплаването,без некой да бе го назначавал за такъв.От заместник Директор обаче той започна да се подписва постепенно като титулярен Директор на въздухоплаванетоНамерил беше,че тая длъжност е хубава и почна да летец,за да изпълни повелението на Дакона за Въздухоплаването,че Директор на въздухоплаването може да бъде само летец - човек,израстнал в тоя род войска и зарегистрирал в него известни заслуги.

Чувствувах се засегнат от такъв един"аспект"и,преди да повдигвъпроса официално,реших да поговоря с Чосоев/разликата между мене и него по чин и възраст не бе голема/.Срещнах го един ден и му казах,че усещам какво намерениеима и че това намерение е незаконно.Той се съгласи с мене и твърдо и откровенно ми заявя,че наистина такова намерение ще бъде назаконно и че и да е в главата си такава мисъл,той никога нема да я изпълни.Да бъде натрапено началство,не желае - мрази го. Намерих,че той е разумен,честен и благороден офицер - нешо,което редко се среща у нас.Оставих въпроса да решава от големото началство, ане от нас двамата.../СОЧ,т.5,стр.297-300/.

В началото на ноември 1930 г.бехме разпределени и разпратени на стаф в разните родове войска.Аз попаднах на стаж в щаба на армията,оглавяван все още от ген.Н.БакърджиевТук ми бе възложено да завеждам отдела за индустриялната мобилизация.

На 7 ноември т.т.започнах новата си работа с големо въодушевлевлениеЕдновременно със стажуването ми беше възложено да преподавам Такгика на въздушния флот във Военното училище на юнкерите от средния клас.Началник на училището беше полк.М.Йовов,голем привърженик на методичното преподаване на всеки учебев предмет..

Отделно нач.щаба ми възложи следните две задачи : Преглед на печата по Противовъздушната отбрана/ПВО:в европейските държави и и в държавите на Балкатнския полуостров и Преглед на военния печат в Белгия.И двете тия задачи изпълних добреи ги докладвах като беседа пред всечки офицери от щаба.Прегледите обхващаха времето през 1930 г.

След беседите,докладвани и от другарите ми,намалник щаба ни ни възложи итеми за разработване.На мен сасе темата : Аеропланното и балонното имущество на нашата войска при мобилизация : щатна численост,налично число и неговото състояние ,недостигащо число,неговата ктойност в левове и проект за набавянето му.Индустриялните заведения в България,коитоито да се произвежда при мобилизация такова имущество ,необходими мерки за пригодяване тези заведения към казаната цел и план за мобилизирането им".

Седнах и неколко пъти прочетох това дълго заглавие.При всеко прочитане главата ми се замайваше.Нищо не можех да разбера- некаква тъпота ме беше обхванала.Оплаках се на Маринов,в момента най-близ-

кият ми другар.Попитах го какво да правя.Вместо да ме насърчи и да изяви готовност да ми помогне,Маринов ме упрекна загдето не съм то бил послушал да напусна академиятаощe в началото ю.Сега вече никой с нищо не можел да ми помогне.В душата ми избухна ярост срещу това на дуто и жестоко момче- поиска ми се да го натупам .,загдето използваше и тоя тежък за мене случай,за да ме изгони от академията.Искаше да набие в главата ми мисълта,че академията не била лъжица за моите уста.Дълго и дълбоко мислих какво да направя.Да върна темата и да кажа на началник щаба,че нема да мога разработя тая тема,дума не можеше да става.На края се примирих по монашески вачин и реших да помоля Маринов да разменим темите си.

Помолих го,но той не се съгласи.Неговата тема беше нещо като моята,но не за въздухопвателното имущество,а за индустриалните заведения в България - беше материял,с който боравех в щаба на армията. Намирах,че неговата тема по-лесна за мене.Моята тема му прилегаше, тъй като той се лансираше за най-голем капацитет по въздухоплавателното дело в България.

Темата ми не излизаше от ума ми денем и нощем.Тя ме безпокоеше твърде много и правеше нещастен.

Като не намерих изход за спасение от нея,реших да взема една папка под мишница и да тръгна между аеромеханиците и ,аеротехниците и аероспециалистите в Божурище,за да събирам от те данни и сведения за бъдащата ми творба.Оставих Маринов да се радва на сполетелата ме беда и да чака провалала ми.

Изготвих си план и като заработих по него,почувствувах известно облекчение.В мен се появи дори увлечение - започнах да работя мъжки.Немах вече нужда от ничия помощ.Чужди трудове не можех да използувам,тъй кята немаше такива. Никой у нас не беше писал нищо по въпросите,залегнали в в темата ми.Използвах само щатните таблици на въздушните войски в тайния архив на щаба на армията - таблици,които бех изработил неотдавна заедно с летеца пор.М.Матеев.

Въпросът за военното въздухоплаване беше оставен на най-заден план от бившите началници на щаба на армията.От страна на тия началници това е била престъпна непредвидливост и престъпно безгрижие за утрешния,съдбоносен за племето ни,ден...

Как изработих тематаси при наличността на нищо готовов щаба на армиятя - нищо готово за организацията на нашето военно въздухоплаване в мирно и военно време,само аз си знам.Некои подробности по този въпрос съм дал в СОЧ,т.6,стр.305-323/.

Готовата тема докладвах по установения ред пред всички офицери начело с началник щаба на армията - докладвах я заедно с необходимите за това таблици,схеми и пр.в увеличен размер.

Докладът бе одобрен от началник щаба.В заключение началник щаба отбелеза значението на военната авиация в бъдащата война.Отбелеза между другото и това,че ние в това отношение сме изостанали много назад - нещо,което се е дължало до сега военните клаузи на Ньойския мирен договор.Ньойският мирен договор обаче започна вече бързо да замира радостно събитие трябва незабавно да се използва.

Както в темата,така и в доклада си аз не съм казал нищо.Сметам,че такова имущество не ни е потребно,тъй като в бъдащата война военният балон/свободен,привързан и управляем/нема да има приложение- Военият балон е излишна плячка на самолетния куршум и противовъздушния снаряд...

Тревогите и грижите по моята тема отминаха и аз се успокоих.

През целата си служба като стажант в щаба на армията аз чувствувах доверието на ген.Бакърджиев към мен и това много ме радваше. И не само ме радваше,но ме и импулсираше - работех с редко удоволствие.

В СОЧ,т.6,стр.324-326 съм показал как Маринов бе разработил своятя тема по-подробно.Тук ще спомена най-важното.В труда му нема нито един конкретно разработен въпрос.В него преобладават само съвети и препоръки,т.е.плямпане,с каквото той умело си служеше и устно, и писменно.В цели 20 от всичко 44 страницитой дава исторически преглед на на развитието на нашата индустрия.За видовете индустрия дава

статистически сведения,които не е използувал за изчисляването на необходимото,наличното и недостигащото индустриално производство във време на война.Такова изчисляване нема..

За необходимото количество индустриално производствотой е казал следното : подробното и тжчнж изброяване и определяне на нуждите на страната във време на война,е невъзможно,порадиобширносттана поставените за разрешение въпроси и поради зависимостта помежду ими с редица други. Общи фрази,извъртания,съвети,препоръки,идеи колкото щеш,а изчисления никакви.

Маринов имаше големо тупе.и с това големо тупе той крачеше смело напред - пробиваше си път към върховете на армейские постове.По един екземплйр от темата си .например,той раздаде като подарък на некои началства и на некои другари.Един екземпляр даде и на мене.Не знам дали не бе изпратил един екземпляр и на царя...

Ако бехме си разменили темите,аз щех да разработя неговата като моята,а той щеше да разработи моята като неговата.

Докладът му пред офицерите от щаба мина почти незабелезано..

Началник щаба продължаваше да ми възлага нови теми за разработване.След темата за въздухоплавателното имущество,той ми възложи да приготвя и да му представя Доклад за организацията и щатовете за военно време на Въздушната техническа служба/ВТС/.Изпълник тая задача в определения срок/СОЧ,т.6,стр.326-332/.

След това той ми възложи да прегледам новият Правилник за положението и службата на офицерите с висше военно образование.И тая задача изпълних в определения срок/СОЧ,т.6,стр.332-334/.

Възложено ми беда прегледам и Правилника за снабдяването във френската армия.Тоя правилник бе току-що преведен на български език от полк.Цветко Попов.Требваше да направя сравнение между него и нашия Правилник за снабдяването.И тая задача изпълних в определения срок.

Едновременно с всички тия задачи,докато бехстажант в щаба на армията,изготвих по моя инициатива План за списание Военно-въздушен пр преглед и го представих на началството на 26 юни 1931 г.Разрешението за издаване на това списание се получи чак след 5-6 години.

След уволнението на подполк.П.Попкръстев,за началник в Божурище остана,както видехме,подполк.В.Чокоев,който беше по чин най-старв Дирекцията на въздухоплаването/Въздушният полк/.Обаче той не бе удържал обещанието си по въпроса за командването на въздушния полк,- продължаваше да се готви за летец и за титулярен командир на тоя полк.

Осмелявам се да кажа,че аз имам пълно основание да бъда кандидат на командир на въздушния пок.Сметах се вече узрел за такава длъжност,че за такава длъжност притежавам всички права и по чин,и по възраст,и по служба/15-годишен летец съм/,и по закон,и по бойна летешка дейност/имам свален един неприятелски самолет във въздушен бой през Първата световна война/,и по всички останали ,словия за такова едно кандидатствуване.

Съвсем не ми се ще да изброянам всичките си преимущества пред Чокоев,пред тоя,така да се каже,чужденец във въздухоплавателния род войска.Съвдем не ми жисе ще да водя война за своя личен интерес и да да бъда с това обриняван в сариеризъм.

Поради това,предпочетох да потърся правата си по законоустановения ред - подадох рапорт до началството на 22 юли 1931 г.- рапорт № 28,с който оставих началството да проучи и да прецени въпроса.

В добавка трябва да кажа,че Чокоев нема право да бъде и летец и начелник на Аеропланната работилница,тъй като е обикновен инженерен офицер,а не аероинженер със завършен държавен курс за такъв.

До колко Чокоев е годен да бъде командир на въздушния полк,з се вижда от следните грешсиукоито бе направил като заместник командир : в договорите за въздушни съобщения с Луфтханза и Лот/с Германия и Полша/не включи приемането на наши летци и техници на служба в тия дружества.Тия грашки/пропуски/той оправдаваше с некаквa"висша държавна политика".

Той не може да бъде и летец,тъй като не е завършил летещките курсове на Авиационното училище и нема бревет за такъв.

Резултат от рапорта ми № 28, от обширната ми "пледоария", по въпроса за командването на въздушния полк не получих, може би поради мо обстоятелството, чу бе намерен човек за тая длъжност.

Пропуснахда спомена още една гешка на Чокоев. В бюджета на въздухоплаването за 1931 г. той бе вмъкнал и една нова длъжност - длъжността "помощник командир на въздушния полк, авиатор или инженер". Осигурил си беше новото назначение в Божурище...

Намеренят човек за командир на въздушния полк бе Иван Михайлов, полковник о.з., бирш моряк Той пристигна от Варна и веднага се настани семейно в летище Божурище - нещо, което стана през втората половина на 1931 год. По това време щабът на полка бе в София в зданието на Гендович крещу Народния театър, а от тук той току-що се беше изместил в една двуетажна къща на ул. Владайска/заличена днес от голем жилищен блок/ Адютант на полка беше летец наблюдателят пор. Йордан Семенов.

Новото началство започва новата си служба, като идваше всека сутрив н София с една от старите автомобилни таратайки и всека вечер се връщаше с нея в Божурище.

На 6 юли 1931 г. бех в домашен отпуск и тоя ден заминах със рейсовия самолет на Ер Франс за Париж. Попътно кацвахме в в летищата на Белград, Виена, Прага и Страсбург. Времето беше много хубаво - тихо и прохладно. Това беше една чудесна въздушна разходка.

Жена ми пристигна в Париж с влака и с нея се настанихме у сестрай, съпруга на французки офицер. По това време французите беха устройли колониална изложба в гората Ветсен. Тук имаше много бризентни панильончета, в които се поднасяше за храна "шу крут"/кисело с неколко сърначета/, пиехме руйно френско вино и слушахме Жозефина бекер, която огласяше с песните си огрмния град.

Маса народ се стичаше всеки ден на изложбата, дърдореха, насядали край павильончетата на сянка, слушаха по радиото Жозефина Бетер и тънаникаха заедно с нея песните й. Всеко французко колониално племе имаше свой дел в изложбата и в него бе устроило свои най-характерни неща. Беше построено цело селищи от пустинята и около него шареха камили, на гърба на които много любопитни мъже, жени и деца правеха разходки из околността, изобразяваща пясъчна пустиня. Вечерите бяха феерични - много фонтани и малки езелца блещеха под ослепителна на светлина на електрическите ламби. Тук човек срещаше хора от всички раси на земното сълбо -черни, жълти, червени и бледокожи... Чъчно е да се описва красотата на тая човешка менажерия.

Тук идвахме и ние с жена ми. Ръртехме се и зяпахме около павильончето на балдъзата/сестрата на жена ми/, която беше практична жена. От своето павильонче тя печелеше много пари и ние, покрай нея можахме да прекараме неколко отпускарски дни като граф и графия...

Напуснахме изложбата и Париж много доволни, весели и добре отпочинали. На 20 август с.г. бехме по местата си/СОЧ, т.6, стр.239-241

На 12 октомври 1931 год. стажът ми в щаба на армията завърши. Изпратен бех на едногодишен стаф в собствения си род войска - Въздушните сили/ВВС/. Назначен бех з начлник щаба на Въздушния полк. Ив. Маринов стана командир на Смесения орляк в летище Божурище. И той бе тук на едногодише стаж. Съдбата и тоя път ни събра заедно.

Живеех семейно в София. Спомних си песента, която през третата и последна учебна година в клас Маринов ми пееше тихо на ухото. Ето я тая пекен: "Ех, поп/така ме наричаше без да се стеснявя и аз не му се сърдех/, веднъж да свършим академията и да се завърнем в Божурище, както и двамата сме работливи, чудеса ще направим" Времето на тия "чудеса" настъпи- върнахме се в Божурище... Какви беха тия чудеса, драги четецо, ще видиш със собствените си очи през петте години, които изправили пред нас...

Преди да напустна щаба на армията, получих диплом за завършена военна академия/за завършено с укпех висше военно образование/. Тоя диплом носеше № 1914 от 30 май 1931 год. с подпис от тогавашния

министър на войната генерал Кисьов.

Една от първите ми грижи като стажант и началник щаба на въздушния полкреорганизирането на тоя щаб,който до сега представляваше само една проста писарска канцелария.Създадох 4 щабни секции беха следните : оперативно-учебна секция с началник пор.К.Узунски,разузнавателна секция с началник пор Н.Кокилев,кадрова/личен състав с началник кап.М.Минев и снабдителна секция с началник пор.Йончо Йоневски. Към кадровата секция прибавих и една подсекция: мобилизационна с началник пор.Джигалов.Задачите на тия секции са показани в СОЧ,т.6,стр. 342/.

Към щаба на полка беха придадени следните служби : интендантска с началник подполк.Адам Трънка,,здравна с началник д-р Б.Вълчев, метеорологическа с началник Н.Негенцов,техническа с началник аероинженерът Петков,счетоводна с началник Попов,информационна с началник Вл.Соколов,домакинска с началник / не си спомням името му/ и гарнизона/ охранителна рота/с началник/не си спомням и неговото име/.

Личният състав на щабни секции и служби бе предвиден в бюджета на полка за 1932 год.В същия бюджет бе предвидено и фрмирането на още един смесен орляк летище Пловдив.

В тесна връзка с разузнавателната секция работеше информацижнната служба.В тесна връзка със снабдителната секция работеха всички служби.Тая връзка беше само тактическа.Всички служби беха подчивени направо на командиря на полко.Всека една от тия служби имаше отделно своя техническа организация.На снабдителната секция тактически бе подчинена и превозната служба.

От всичко гореказано се вижда каква бе организацията на въздушния полк при началствуването на полк.Ив.Михайлов,1931-1934 год.Пропуснах да кажа,че в състава на полка,наред с двата смесени орляци,през 1931 г.беха формирани още две строеви части : самостоятелно морско ято и самостоятелно балонно отделение - морското ято в пристанище Пейнарджик Варвевско/ и о балонно отделение в Имбол,край Цепелиновия хангар с началницисъответно летец пилотът пор.Димитров и пор летец наблюдателят пор Климнт Карадимчев.

За изборите,насрочени на 31 юле 1931 г.шефавете на партийте се раздвижиха- започнаха да правят съюзи и коалиции между партиите с си.Подеше се борба за спечелване на тия избори.Главните действуващи бица на тая безобразна сцена беха Ляпчев с неговия демакратически сговор,Малинов с неговия народен блок.Комунистическата партия сметаше всички около нея за фашисткии не и не искаше с никоя от тех да се съюзява.Искаше да прави с левото крило на БЗНС единен фронт.

Изборите беха спечелени от народния блок на Малинов

Щом рое властта,народният блок продължи борбата срещу комунистите с ожесточение и терор.Закри комунистическите клубоме в големите градове,даде под съд ръководителите на стачките и пр.Станаха сблъсквания между комунисти и полицаи в провинцията и се дадоха жертви в убити и ранени.Убит бе секретарят на сомунистическата партия - Н.Кофаржиев.

Стопанската политика на народния блок не донесе никакви облекчения за народа.Народът изпадна в бедствие под гнета на търговците и спекулантите.

Надниците на лаботниците беха намалени,а работното им време - увеличено.

Чиновниците стое с месеци без заплата.

Във външната политика народният блок работеше за ревизия на Ньойския мирен договор.Но и тук в редовете му немаше единство.Едни искаха приятелство с Франция,а друге приятелство с фашистка Италия. Приятелство с Франция искаха протегоеровистите от македонската революционна организация и част от нашето запасно войнство/звенарите/. Под влияние на Франция бе направен опит за сближение между България и Югославя.Такъв опит бе срещата на цар Борис с крал Александър в София.

За приятелство с Италия беха дворцовите македонци начело с Иван Михайлов.

Само комунистическата партия искаше приятелство със Съветския съюз.

Народният блок,подпомаган от демократическия сговор не даваше дума да става за приятелство със Сэветския съюз.

Това объркано положение на страната/вътрешно и външно/активизири Тайния военен съюз,който следеше от близо безсмислените борби между партиите и търсеше начин за спасението на народа от вълчата глутница...

Когато се върнахме в Божурище като стажанти от академията,Маринов пое съществуващата група на Тайния военен съюз/ТВС/,а аз не поех нищо,тъй като в щаба на полка немаше такава група.В София приятели ме посветиха в идеите на ТВС и ме зачислиха в една от столичните негови групи.Спазен бе принципа на Маринов : там,където е той,аз да не съм и там,където съм аз,той да не е.Обаче не след много аз поех водачеството на групата в полка,като прибавих към нея неколцина от добрите офицери в щаба.Това на Маринов хич не се хареса и той почна строг саботаж на работата на групата.

Както и да е.Трябва да кажа,че всичко това,което ставаше в страната водеше към нов преврат.

По това времеполковник Иван Дипчевподлежеше на производство в чин генерал - нещо,за което той трябваше да реши едно тактическо задание с пехотна дивизия и да прокомандва такава дивизия практически.Срещна ме и ме помоли да му помогна в решаването на заданието.Немаше как - съгласих се,като предполагах,че тая работа нема да е дълга,но тя излезе доста дълга.Дивизията настъпваше през Трекляно към Сърбия - настъпваше срещу сръбска дивизия,настъпваща към България.Задавани беха много допълнителни ходове,от които на края се получи един труд от 150 страници на пишеща машина.

Работата завърши с много добър успех и полковник Дипчев бе произведен в чин генерал майор.За услугата той ми беше безкрайно благодарен. Станахме с него много близки приятели/СОЧ,т.6,стр.344-348/.

През пролетта на 1932 г.бех назначен за опонент на темата на един капитан от Школата за кандидат дружинини командири.Началството и тоя път се обърна към мен,тъй като темата на капитана засегаше действията на едно ято,придадено към кавалерийска дивизия.Интересен е факта,че в такива случаи началството търсеше мен,а не Маринов,който се самолансираше за най-голем капацитет по въздухоплавателното дело в България...

Темата на капитана разгледах най-подробно,макар че беше доста добре разработена/СОЧ,т.6,348-352/.

Германското въздухоплавателно дружество Луфтханзаизвършваше пробни летения до гр.Солун с оглед на откриване въздушни съобщениямежду София и тоя град,намиращ се в територията на съседна Гърция.

Използвах случая и с един от самолетите на това дружество слезох в солунското летище.Летението за мен беше много интересно,тъй като минахме низко над долината на р.Струма/300-400 м/.С мене беше и касиерът на полка В.Савов.Проследих всички места,по които нашата 2-а армия преживе своята трагедия през Междусъюзническата война,1913 г.Тогава бех едвам 20-годишно момче,портупей юнкер от Военното училище,боец в 16 пех.Ловчански полк.Бех холеричен,слаб,изтощен,същество,съставено само от кожа и кости с привързано болно око.В последния бой на Ченгене калеси дружинният лекар ме изпрати в болниците на гр.Г.Джумая на лечение.Спомних си песъчния трап край реката,в който пътьом седнах да си почина и в който бех изпаднал за неколко часа в пълно безсъзнание - ни жив,ни умрел. Тежки спомени ме налетеха през целото ление до СолунПространството от Б Божурище до тоя град е пълто с исторически събития/стари и нови/.Никой патриот не може да си кпомня тия събития хладнокръвно...

След като обиколихме града/главно магазините му/,след като чухме българският език да звучи на много места и след като се изкъпахме в топлото море,на другия ден със същия самолет се завърнафме благополучно в България/СОЧ,т.6,стр.352-355/.

През 1932 г.станахме сватова с италианците : нашият цар Борис се ожени за една от дъщерите на италиянския крал.Във връзка с това събитиевероятно,получихме съобщение от италиянската легация в София,че е разрешено на нашето въздухоплаване да изпрати в Рим трима български летциза следване в Италиянската висша военновъздушна академия 2-годишния й курс.Това беше голема изненада и голема радост за нас.Началство-

то веднага определи тримата"щастливци".Това беха аз,Узунски и Маринов. Приготвихме сенезабавнои след едно тържествено изпращане с пишна трапеза с необходимите в такива весели случаиречи,на 6 октомври 1932 г. поехме пътя към новото ни поприщес куфари в ръце и паспорти в джобовете - аз и Маринов с влака,а узунски със собствена автомобилна кола. Узунски бе взел и съпругата си.След два дена се озовахме в Рим,където се представихме дето трябва и дори където не тлебва.

По това време в нашата легация беха : генерал Вълков-пълномощен министър,Стамен Стаменов-секретар и полковник Теодоси ДаскаловО военно аташе.

Настанихме се на квартира и храна у един украинец и зачакахме с нетърпение да започнем занятията в академията.Едновременно с това започнахме да учим усърдно италиянския език.Аз и Маринов бехме в една стая - и тук бехме заедно.Дяволска съдба!

На следния ден се заточиха нерадостни дни.Каза ни се,че академията не била още открита.Дали това беше верно,съмнявахме се.Това беха обикновенни италиянски колебания,евъртания и шикалканения.При наличността на Ньойския мирен договор,италиянците се чудеха какво да правят с нас.Мирният договор забраняваше на "победителите"да приема в страната си за обучение лица от страните на"победените".Официалната власт,особено Министерството на на външните работи,държеха строго на та тая мирна договона клауза.

Такава беше работатаПоследваха лъжи,обещания/които не се изпълняваха/,,формалности,страх от съглашенски упрек и пр.Така например, оказало се бе,че некаква грешка - че италиянската легация в София погрешно съобщила целта на тримата българи в Италия.Тримата българи били изпратени не да следват висше военновъздухопл.академия,а дя сѫ учат да пилотуват многоместни самолети---

Обясненията и зъстъпничеството на на нашата легация в Рим не дадоха никакъв резултат.За да не стоим без работа,разреши ни се от немай-къде да обхождаме некои авиационни части и некои самолетни фабрики в Италия и да изучаваме организацията на италианското военно въздухоплаване.На края ние се разочаровахме - сметнахме държането на италианците към нас е неприлично и дори скандално.Намерихме,че изпаднали в просешко положение и замислихме връщане в България,за да не губим тук напразно времето си.

Не желая повече да се занимавам с тая италиянска история.Подробно съм я изложил в СОЧ,т.6,стр.355-400.

На 20 март 1933 г.изпратих молба до командиря на въздушния полк в София да бъдем отзовани.На 31 март с.г.ние бехме вече по домовете си.Пропуснах да отбележа,че на 30 ноември 1932 г.,докато бехме още в Италия,подадох рапорт до военния аташе в легацията,че желаем да се приберем в България.Тоя рапорт Узунски одобри,а Маринов го нарече"идиотщина"- било требвало да стоим в Италия 2 и 3 години,никой не ни бил гонил.

За Маринов,за това зло момче требва да кажа,че през всичкото време на престоя ни в Италия/половин година/интригуваше против мен и против Узунскипред военния аташе полк.Т.Даскалов

Добавям и следното : на 24 декември 1932 г.военният аташе извика мен и Маринов,за да ни съобщи една радостна новина - да ни съобщи,че с поверителна заповед № 264 от 24 декември 1932 г.двамата сме удостоени за офицери от генералния щаб.и ни поздравивече като негови колеги.Тая товина ме изарадва много.Но Маринов я посрещна с кисела усмивка.Аз разбрах защо.Защото,ако преди да излезе тая заповед беше в София,той щеше чудо да направи,за да не бъда аз удостоен...

Прекрасен враг беше на всички ония,които пред него на пътя му към кариеристичното му напредване.На прицел във въздухоплаването му бех само аз.Чокоев дори не тревожеше и не го заплашваше...

Бех назначен за титулярен началник щаба на Въздушния полс още преди италиянската истори на 1 октомври 1932 г.Стажът ми във въздухоплаването беше се свършил.

След завръщането ни от Италия,поех работатата си в щаба с ентусиазъм.От ул.Владайска щабът на полка се беше изместил на ул.Моско-

вска,срещу двореца.

Отношенията между мен и Ив.Михайлов беха добри.Идваше деня,когато нашата авиация щеше да се освободи от оковите на Ньойския мирен договор к свободно да се развива като военна,без да се изоставя и гражданската авиация.

В слуобата ми станаха некои промени.През април 1933 г.бех назначен за преподавател по Обща тактика в Школата за кандидат дружинни командири_ШКДК_.Това не отрудни работата ми в щаба на полка - не я отрудни,тъй като я обичах и с удоволствие я изпълнявах.

Натоварен бех от началник щаба на армията да изготвя Доклад за впематленията ми от комавдировката ми в Италия.Изготвих и изнесох такъв доклад пред офицерите от щаба на армията.

Ген.Бакърджиев остана доволен от доклада ми,но се очуди загдето италианците са се отнесли така зрле с нас.Той е бил следвал в Италия и мнението му за италианците е добро.

През втората половина на ноември 1933 г.започнаха изпитите на курсистите в ШКДК.Всеки курсист беше разработил определена тема по военен въпрос.Назначен бех опонент на 7 теми,изнесени пред офицерите от гарнизо на.

Изборът на темите за разработване в ШКДК беше много сполучлив. По-необходимо и по-целесъобразно беше - така си мислех аз - темите да обхващат действията на големите части/бригади и дивизии/,а на малки ките части/рота,дружина,полкот всеки род войска/.Командирът на малка част требва да знае как да я мобилизира,как да устрой тила й,как да я снабдява с хранителни и бойни припаси и пр.Например,не е ли интересно как командиря на етапна дружина в тила на армиятатрибва конкретно да изпълни задачата си.

През войните нашите командири на малка част не познаваха добре организацията на тила й.Да се знае само тактиката на малката част не е достатъчно.

През януари ,934 г.бех назначен за опонент и 4 теми,разработени от курсисти в Военната академия .И с това опоненство се справих като миналата година доста добре.

Не бих се очудил,ако Маринов обяви бележките ми като опонент на курсистите от ШКДК ина слушателите от Военната академия,за%преписвани".

По време на опоненствуването ми той седеше в Божурище и се занимаваше с клюкарския си санаят,понеже немаше друга работа след стажа си във Въздухоплаването - командваше смесения орляк от от 2-3 самолета и неколцина летци,завършили Авиационно училище.

Живееше си спокойно в летището и държеше бележки за всички летции главно замен,понеже бех по-възрастен от него по чин,по години и актив във Въздухоплаването.Никой не го търсеше и никой не му възлагаше след стажа.И с писменни трудове не се занимаваше.Писмените му трудове беха само три : една тарикатска летешка песен,една статия за индустриалната мобилизация и една Тактика на въздушния флот.Първите два труда не представляваха нещо особенно, но третият беше знаменит като компиляцияЗа третия му труд виж Стратетегия воздушного фрота от съветския военноавиавиационен писател Сергеевич.

Тия трудове беха написани на пишеща машина/с изкл.на втория, който бе печатен/.С Тактиката си Маринов вършеше голема пропаганда - по един екземпляр раздаде на големците във Военното министерство.

ИИзпрати един укземпляр и на даря.Не беше забравил и на мен да даде и на мен един.С тая Тактика той се сметаше за равен на нашите известни военни писатели полковниците Т.Радев,М.Йовов,ИВ.Тодоров и др.

Тактиката му не можеше да се използува като учебен предмет в Авиационното училище,тъй като беше се появила късно и тъй като училището си имаше вече таквъ труд.

Некой четец може да ше да се запита защо се занимавам толкова много с Ив.Маринов/ако до тук не е узнал защо/.Отговорът ми е следния : защото Ив.Маринов изигра мръсна роля в живота и службата мии защото искам да покажа на нашето общество и нашите военни големци Ка-

к ва стока бе той.

Ив.Михайлов стана командир на Въздушния полк,Маринов,по

обичая си,започна веднага да го ухажва с оглед на своята кариристична аспирация.След това зачести посещенията си в кабинета му - идваше,влизаше свободно като у дома си и шушукаха с часове.Резултатите от тия шушукания не закъснеха.Понекога се отбиваше и при мене.При едно отбиване заговори за "прочистване" на персонала - имало тунеядци в него. Посочи ми за пример кап.Андрей Рачев и пор.Й.Семенов..Първият беше помощник на интенданта,а вторник беше адютант на командиря на полка.Двамата били излишни негодници.Отговорихму,че двамата бойни летци на Солунския фронт,че ,че работеха добросъвестно и честно и че не не бива по никой начин да ги губим и след това да търсим "чужденци"на мястото им.Въздухоплаването се развива,че персонала му всека година нараства и пр.Той не се съгласи с мене.И какво стана ли?-Стана това,че, след ходих в отпуск и се завърнах,Раче и Семенов беха уволнени..Казах на Михайлов,че е направена грешка.Михайлов ми обясни,че сторил това по икономически съображение.../СОЧ,т.6,стр.403-406/.

От такъво естество беше целият актив на Маринов във Въздухоплаването..Ако това не е така,нека той да посочи актива си---

В политическото положение/вътрешно и външно/на страната не маше никаква промена.То продължаваше все повече и повече да се влошава..

През януари 1933 г.в Германия стана знаменито историческо събитие- дойде на власт национал-социалистическата партия начело с Хитлер. Хитлер веднага денонсира Версайлския мирен соговор и си постави за целда издигне Германия не само като европейска,но и като световна сила.В същото време той се запретна да премахва комунистическото движение в страната.

На 27 февруари 1933 г.бе подпален Райхстага в Берлин.За подпалвач обвиниха Г.Димитров.Хванаха го и го арестуваха.В продължение на 4 месеци до края на 1933 г.бе разглеждан Лайпцизкият процес с подсъдим Г.Димитров,който бил изпратен от Съветския съюз,за да организира въоръжено въстание в Германия.Сигнал за започване въстанието било подпалването на Райхстага.

В процеса отрече това обвинение и и в защитната си реч,между другото,каза,че е син на българския народ,честта и достойнството не може никой с нищо да опетни.

На края Г.Димитров бе оправдан и пуснат от затвора.Поиска да се върне в България,но народният блок/правителството/,па и комунистическата партия на левосектантите не позволиха това.Г.Димитров се прибра в Съветския съюз.

Политическите партии в България започнаха да се разлагат.В тех настъпи разкол.В борбите им голема дейност развиваха звенарите начело с Кимон Георгиев.Звенарите следеха с болка борбите между партиите и гореха от желание да спасяват народа и държавата от тех. Обаче те беха слаби - не можеха да извършат това сами.Образувана бе офицерска лига,която бе част от от Тайния военен съюз,участникът н превата на Ал.Цанковпрез 1923 г.Но и тая лига беше сама не може ше сама да спасява страната от налегналата я беда.Требваше некой да й помага.Помагач лигата намери в лицето на звенарите и с тех се съюзи.Офицерската лига беше недоволна от гет.Вълков.В нея имаше лица,които беха против царския институт.

Водач на лигарската група във Въздушния полк бех аз.Ние,както и офицерите от всички легарски групи,вервахме,че тоя път България ще бъде спасена и се готвехме със целата си наивност и сърдечна чистота в за новия преврат.Сметахме,че след тоя преврат в страната ще почне да тече мед и масло...

В нашата лигарска група Маринов не взе участие - саботираше я,понеже аз бех водача й,а не той.../СОЧ,т.6,стр.406-409/.

През нощта на 18 срещу 19 май 1934 г.превратът започна.С един въоръжен войник пристигнах в Божурище/въоръжен бех и аз,разбира се/. Събудих командиря на полка,който ката ме виде,се поизплаши.Казах какво е станалои го запитах дали желае при създаденото положение да командва полка,еле не.След известно колебание,той отговори,че желае. Дадох нареждане на групата да започне да действува по изготвения план,след което с Михайлов отидохме в София.Бех доволен,загдето с Михайлов въпроса бе разрешен така лесно.

Михайлов изгаряше от любопитство да се информира подробно за преврата и прескочи до министерския съвет.Като се върна,лицето му бе озарено от весела усмивка.Стъпките му беха бодри.Седна с думите : чудесно,все наши хора са.Видех министър-председателя Кимон Георгиев, военния т министър ген.Пенчо Златев,Мидилев,Бояджиев.

Новите министри на България беха масони.

Неколко дена след преврата,животът се нормалицира.Службата в полка затече тихо и спокойно в очакване медът и маслото да залеят целата страна.

Новото правителство си бе поставило за задача : национално възраждане на народа - задача,хем голема,хем трудна,тъй като зад гърба стоеха старите банкери,които не се нуждаеха от национално възраждане на народа.

Вътрешната политика на новото правителство беше : борба срещу търновската конституция,срещу демокрацията и срещу парламентаризма.Проповедваше се теорията за политически елит от компетенти хора, за дисциплина в обществения живот,за единство в партията,за унищожаване на класите и класовата борба,за надкласова държава,за реформиране на капитализма и пр.

При изпълнението на тия мътни теории,Търновската конституция бе отменена,депутатите в Народното събрание беха разгонени,партиите беха разтурени,въведена бе строга цензура на печата,професионалните организации беха разтурени и имотите им конфискувани,политическите събрания беха забранени,кметовете на селата беха назначавани от Министерството на вътрешните работи,заплатите и пенкиите беха намалени,спиртът и тютюнът беха направени държавен монопол и пр.

Общо казано,в държавата бе установен диктаторски режим.

Външната политика на новото правителство бе : приятелство с Франция,сближение с Югославия,разтуряне на ВМРО на Иван Михайлов, възстановяване на дипломатическите отношения със Съветския съюз.

С вътрешната си политика правителството влезе в конфликт с едрите капиталисти,а с външната си политика влезе в конфлист със царя,който искаше приятелство с Италия.

Едрите капиталисти се групираха около царя,а царят си постави за задача да разложи офицерската лига - привлече към себеси много офицери начело с военният министър ген.Пенчо Златев,който му помогна да в разлагането на лигата.

Всичко това доведе до оставкана правителството на на К.Георгиев.Назначено правителство начело с ген.Пенчо Златев.Военен министър стана ген.Цанев.

Начело на старите офицери от офицерската лига застана ген. П.Златев,а начелож намладите застана Дамян Велчев/полк.оз.бивш началник на Военното училище,уволнен от П.Златев/.Старите наричаха младите "китайци".

Двете крила на офицерската лига започнаха да се гонят."Китайците"резко осъждаха бащата на царя,който бе прахосал силите на народа със своите глупави амбиции,който работеше за интересите на на своята родина Австро-Унгария,а не за интересите на нашия народ/и който помрачи светлите страници на новата българска история със своите две национални катастрофи.

Всеко крило на офицерската лига се стремеше да изпрати в "тайните конгреси"на лигата колкото се може повече делегати - повече от делегатите,изпратени от провинта му страна.

Трагично стана положението в моята лигарска група.За Софийски делегат в последния лигарски конгрес требваше да бъде езпратен един делегат.Тоя делегат крилото на П.Златев искаше да бъде генерал Ив.Дипчев,началник на канцеларита на Военното министерство,а крилото на Д.Велчев искаше да бъде майор Кирил Станчев.

Исках моите юнаци да изберат за делегат Ив.Дипчев.Това се налагаше от интересите на въздухоплаването.Ив.Дипчев беше много близък приятел на военния министър,а от военния министър аз очаквах кредит за покупка на нови самолетиза възстановената ни военна авиация.Моята лигарска група обаче избра за делегат майор Станчев,-

Нещо,за което Ив.Дипчев ми се разсърди

Сърднята на Ив.Дипчев бързо премина.Той разбра каква бе работа-
та,след като му я обясних.

Както в кабинета на К.Георгиев,така и в кабинета на П.Златев,
участвуваха доста офицери/действуващи и запасни/.Високите постове беха
ха възбудили апетита на мнозина офицери.Такъв офицер беше например
полк.Крум Колев,който стана министър на вътрешните работи и който,за-
маян от това,почна да аспирира за и за поста министър-председател.
Сметаше,че е достатъчно силен и способен да тури ред и дисциплина в
държавата.Назначаването на на офицери за министри не беше работа за
препоръчване - не даваше добри резултати.

Като не можеха да бъдат министри,намериха друг начин за фак-
торствуване.Такива беха например майор Петър Попзлатев и Славчо Ка-
лендеров.Попзлатев беше юрист и стана софийски окръжен управител:уво-
лняваше и назначаваше селските кметова и околийските началници.Клед
това стана директор на Обновата - запретнал се беше да извършва"на-
ционалното възраждане на народа..Първата му работа/окръжен управи-
тел:беше лесна,но втората /Директор на обновата/бешетрудна,сложна и
безплодна.Той беше обикновен офицер,койтоумееше да плъмпва и да се
самоизтъква пред стоящите над него.Беше кариерист.

Полковник Славчо Календеров стана началник на поделение в Ми-
нистерството на войната и като такъв,се бъркаше в работите на Мини-
стерството на просветата/уволняваше и назначаваще учителския персо-
нал/.Той направи голема услуга на брата си.По негова препоръка брат
му бе назначен Министър на финансиите,макар че беше обикновен адво-
кат.Полк.Календеров обечаше да попиива и да похапва.Беше сладкоду-
мен масалджия.Ако го срещнеш,драги четецо,накарай го да ти разкаже
вица за простия овчар,който разнасял млеко по къщите и кайто треб-
вало да тури звънчета на опинците си...

Такъв беше начина,по който правителството прилагаше принципа
за"компетентните хора"в управлението на държавата.Такъв беше"новия
дух" „разнасяш в Отечество България след преврата на 19 май 1934 г.
Тоя път нещастното Отечество бе нападнато от нови хищници
чакали...Честното и наивно офицерство бе наново измамено.

По едно време се разнесе слух за премахване на царския ин-
ститут и заменянето му с републикански режим..Слух и за това,че
република България щела да влезе в състава на некаква интегрална
Югославия.За тоя слух десното крило на офицерския съюз обвиняваше
левото крило,китайците.

Понеже не обичав мъглявостите,отидох при Д.Велчев да го пи-
там има ли нещо верно в тоя слух.Д.Велчев ми каза,че левото крило
не е против царския институт - левото крило смета,че е необходимо
прерогативите на царя да се ограничат и че царят требвало само да
царува,без да се бърка в политическия живот на страната.

Д.Велчев беше прав.Според конституцията царят е неотговорен
фактор.Той може да върши с празната си глава всевъзможни глупости
без да отговаряТакива беха двете национални катастрофи през Балкан-
ската война - катастрофи,за които единственият отговорник беше то-
гавашния цар,цар Фердинанд,този надут средновековен деспот,койтои
след тия катастрофи,искаше да продължи царуването си.

6 месеци след 19-майския преврат,на 26 ноември 1934 г.посе-
тих още веднъж Париж със самолета на Ер Франс/пилотуван от нашия
Хр.Лазаров - Лакьо/.Както на отиване,така и на връщане,срещахме о-
громни черни облаци,в които Лакьо спокойно и самоуверено показваше
своя майсторлък по слепо летение,когато в тъмното облачно простра-
нство чоек не вижсаше нито земята,нико небето..Изпитвах странни чу-
вства...В Париж обиколих много места,но най-интересно беше посещение
ето на въздухоплавателната изложба,устроена в Пале Роайал.Между мно
много стари самолети и самолети последна дума на авиационната тех-
ника.Имаше и много оригинални апарати,с които некога авиационните
труженици са правили опити те си за летение.Всичко беше в естестве-
на големина.На 6 декември се завърнах в Божурище.

През 1934 г.нашето въздухоплаване беше получило подарък от

Германия - посарък от 2 пътнически самолети,двадесетина самолетни мотори и разни други авиационни материяли.Самолетите беха двумоторни бомбардировачи от войната,приспособени за пътническа служба.Беха стари и опасни машини.Моторите беха също стари и изтощени машини от войната.Авиационните материяли беха неколко бордни уреди,барографи и визьорни тръби.При едно пробно летение с единия от самолетите,натоварен с неколцина наши любопитни летци,щеше да стане голяма катастрофа.Самолетът се оказа нестабилен във въздуха,а на земята едвам кацна.От здравите части на моторите беха сглабени неколко нови/ужким "нови"/мотори.Самолетите и моторите отидоха в склада за неупотребяеми авиационни материяли.

Подаръкът бе дело на командиря на полка,полк.Ив.Михайлов,който знаеше немски език,обожаваше германците и им годи на гости.

Желанието на Ив.Михайлов да направи добро на нашето въздухоплаване беше похвално,макар и неудачно.

Пропуснах да отбележа,числед идването на Ив.Михайлов в Божурище, подполковник Чокоев,който бе предвиден като помощник командир на полка, внезапно почина..

По това време Маринов бе успел вече да влезе"под кожата"на Иван Михайлов - беше му станал интимен приятели му помагаше в службата даром Флиртуваше с него и му идваше често на гости- щушукаха нещо с часове. Дал му беше атестация на всеки летец,вкл.и на мен.Предполагам моята атестацияда е била най-подробна и най-...хубава.Това е правил с оглед на едно"прочистване"на личния състав;за което вече казах нещо по-горе.

Наред със споменатите подлизурски работи,Маринов беше внушил на Михайлов,че съм били действувал за уволнението му пред ЦУ на ТВС.За големо огорчениеМихайлов постепенно измени отношенията си с мен.Почна да ме накриво и да праща тайни писменни оплаквания срещу мен до по-горното началствоСтигна до там,че назначи комисия от свои привърженици,която да прегледа преписката по доставката на самолетите през 1923 г.Комисията,след дълги "изследвания и проучвания"му представи протоколза това,че покупателната комисия е ощетила държавата със сумата 4,624,000 лв.Разбира севеднага бе изпратена молба до прокуратурата да за подвеждането ми под съдОт покупателната комисия бех останал на служба само аз/Узунав бе загинал при самолетна катастрофа,а Рачев бе уволнен/.Всичко това Михайлов бе извършил зад гърба ми.От молбата до прокуратурата нищо не излезе. Вероятно тя е била прочетенаи след това е била е била хвърлена в боклука...

По това време,1934 г.,Съглашенскиятмирен договор бе вече съвсем отпаднал,и понеже Германия усилено се готвеше за реванш,нашият щаб на армията поиска да мупредставимплан за създаване и развитие на военна авиация в срок от 10 години.Такъв план Ив.Михайлов не можеше по никакъв начин да изпълни това искане,планът съставих аз и го представихме своевременно.Резултат обаче немаше.Може би големата сума уплаши щабните работници.../СОЧ,т.6,стр.418/.

За изработването на плана никой не ми помогна.Помогнах си сам - много ми помогна опитът от дипломната ми лабота за аеропланното и балоното имущество.

По това време ние смъкнахме нашивките по ръкавите на гражданското летешко облекло и сложихме на раменете си погоните и на кръста запасан кортик/вместо сабя/.Никакъв съглашенец не обърна внимание на това.

Събитиятя в Европа започнаха да се развиват с голема бързина.Нуждата от военна авиация у нас напираше- мирисът на нова воъна се разнесе по света.Щабът на нашата армия почна да се безпокои.За военна авиация той не беше мислил и немаше нищо готово за нея.Заради това,той поиска да пу представим нов план за създаване и развитие на на военна авиация тоя път не в 10-годише,а в 2-годишен срок.Изготвих го и незабавно го представихме.Но и тоя план бе погребан в архивите на щаба - отиде при 10-годишния си брат

Точно в това време,когато щабът на въздушния полк имаше най -голема нужда от помощ,"компетентните летци"липсваха.Маринов беше избегал от въздухоплаването,а Узунски беше постъпил във Военната академия,за да става и той офицер с висше военно образование.Отсъствието на Узунски

беше извинително,а на Маринов неизвинително.Той избега само по кариерни стични съображения.От една страна не искаше да бъде мой подчинен,а от друга усещаше,че Михайлов нема да стои дълго на тоя пости искаше да бъде евентуално негов заместник.

Маринов "избега"от въздухоплаването не с двата си крака - с единяси крак отиде,та стана инспектор на класовете във Военното училище а с другия си крак остана нъ въздухоплаването на заплата и въздухоплавателни възнаграждения/идваше да лети не с бойна машина от смесения орляк,а с учебна машина от авиационното училище.../.

През 1935 г./месец април/царят бе успел да раздвои Тайния военен съюз/част от който бе офицерската лига/и стана господар на положението - махна правителството от 19 май и назначи свое правителство начело с с Андрей Тошев.Правителството на ген.П.Златев се оказа слабо по всички линии и не можа да се задържи на власт.Самият П.Златев изнемогвашепод тяжестта на голезия за него пост,заеман не по кадърност,а по каприз на случайността.Той се беше преуморил.

Правителството на Тошев - и то не можа да се задържи дълго време на власт.И то се оказа слабо,поради което Царят го смени с правителство начело с Георги Кьосеиванов.

След това царят потърси опора в съюза на запасните офицери и съюза на запасните подофицери,които сле в една федерация.Потърси опора и в новоизникналите патриотични организации на легионерите,атецпаисиевците,ратниците и др..Както федерацията на запасните офицери и подофицери,така и тия организации изпитваха преданност и беззаветна привързаност съм царския институт.

След 19 май старите партиипродължаваха да се борят помежду си все със същия безогледно престъпен ламтеж за власт,макар че беха разтурени.Партията на Ал.Цанков се разцепи.От нея се отдели групата на Калфов и ген.Русев.Цанков одобряваше отменение то Търновската конституция и се бореше срещу демокрацията,понеже бе водач като Хитлер.На лево и на десно той тръбеше,че царят требвало да се отлегне на него-на неговото движение.Беше дал свои хора в кабинета на г.Кьосеиванов.и чакаше да получи власта изцело в своите ръце.

Другите партии беха парализирани.Демократическият сговор се разпадна и се загуби.Комунистическата партия на левосектантите се мъчеше да вдигне масите на борба срещу превратаджиите и за установяване на съветска власт единния фронт от БЗНС и и другите демократични сили в страната.През 1935 г.левосектантите обаче беха изтласкани от новото ръководство на партията,което поведе болшевишки курс на действие.БЗНС /без пладненците/и БРСДП /широките социалисти/търсеха компромиси/взаимодействие/с едрите капиталисти,със царя и дори с Ал.Цанков/със Царските правителства на Андрей Тошев и Г.Кьосеиванов/.

На 26 май 1935 г.полк.Ив.Михайлов бе уволнен.На местото му бех назначен аз/СОЧ,т.6,стра.419/.Това изненада не само Ив.Михайлов,но и мен и Маринов.Узнал тая новина,Маринов дойде при мен възбуден и цел почирвинял - помислих,че е дошъл да ме поздрави с новото назначение.Но не!Той бе дошъл съвет да ми дава: да не приемам това назначение,понеже то било динена кора под краката ми.По тоя въпрос не се разбрахме.Припомних му песента,която пееше в ушите в академията.Той бе попарен.Махна ръка и с думите: като приятел те съветвам,ще се каеш помни ми думите, и нервно ме напусна.Маринов,инспекторът на класовете във Военното училище,е очаквал той да замести Михайлов.В това направление бе употребил голем труд вън от въздухоплаването.Като го гледах,мина ми през ума дали той не бе направил нещо за уволнението на Ив.Михайлов - той,това коварно същество!Той бе уверил Михайлов,че работя за уволнението муи че най-сетне съм го уволнил по линията на Тайния военен съюз.Това беше добре скроена лъжаС уволнението на Ив.Михайлов аз не съм се занимавал защото първо немах нищо общо с ТВСбех далече от него и второ ума и всичките си сили бех вложил изготвяне на плановете за създаване и развина на нашата военна авияция.

С вдигнати ръце към Бога се заклевам,че немам никаква вина за уволнението на Михайлов!Нека Михайлов си спомни нощта на 18 срещу 19 май! Ив.Михайлов бе уволнен от Весшия военен съвет - Висшият военен съ-

военен съвет не бе удостоил Михайлов в по-горен чин и по некомпетентност,авиационна некомпетентнос в настъпилия исторически момент.Тава научих в канцеляриятана Военното министерство./СОЧ,т.6,стр.419-422/.

Приех службата от Ив.Михайлов и се представих на военния министър.След това бех извикан на аудиенция при царя.Пред.двамата изложих какво мисля да правя - изложих плана си за възстановяване на нашата военна авиация.Царят ме задържа около един час в разговор за тоя план. Излезох от двореца окуражен с кипнало в душата ми желание за работа.

По своя инициатива разработих план за възстановяване на военната ни авиация и го представих в щаба на армията с поверително писмо №I-!№!= от " юни 1935 г.Турил бех срок от 5 години.И от тоя план нямаше резултат.Обаче военният министър ,ген.Цанев го беше разгледал и беше решил да иска кредит за покупка на бойни самолети.

По това време Тайният военен съюз/ТВС/се беше разложил поради разгласия по въпроса за управлението на страната.В него се бореха 3 категории офицери.Първата категория се състоеше от старите офицери, които беха тачело на армията и които държеха за царя.Втора категория се състоеше от офицери,които се въртеха около ЦУ на съюза с намерение да стават негови председатели,секретари и членове/генералите хр.Данчев,Влад.Заимов,Рашко Атанасов,,полковниците Виктор Найденов,Крум Колев,Тановски,Дамян Велчев и др./.Тия офицери искаха да свалят и качват правителствата и да контролират действията им.В тех обаче немаше единство.Мнозина ламтеха за за министерски постове,като ген.Р.Атанасов и полк.Крум Колев.С това те беха опорочили идеите 19 май.Те беха разделени на два враждебни лагери.Първият лагер/Данчев-Д.Велчев/държеше за идеите на 19 май.Вторият лагер/Рашко Атанасов-Владимир Заимов/ не държеше за идеите на 19 май - държеше за връщане положението преди 19 май,обикаляха шефовете на старите партииза да създадат с нова партия - партия на обществената сила,наречена"Български национален фронт",която да подкрепя правителствата,назначавани от ЦУ на на ТВС.За такава партия те беха намерили хора : Г.Кьосеиванов,Христо Калфов,проф.Арнаудов,Стоян Омарчевски,К.Муравиеви др.Искаха да образуват правителство от тия хора и се мъчеха да предизвикат министерска криза в съществуващото правителство.

Третата категори се стоеше от младите офицери/капитаните/с водач ген.Данчев,след смъртта му полк.Д.Велчев и майор Кирил Станчев. Те се бореха за споразумение и единство между първите две категории Те държеха за идеите на 19 май.К.Станчев бе успел да свика на съвещание представители от двата лагера на втората категория за установяване на единствата и споразумението.На това съвещание Р.Атанасов посъветва Д.Велчев да иде в Чужбина докато заглъхне недоволството от него.Д.Велчев прие съвета и отиде в Югославия.

Не много след това ЦУ на ТВС започна действия за предизвикване оставката на правителството и за назначаване на на правителство на на Обществената сила.Д.Велчев требваше да се върне от Югославия,за да вземе участие при опрделяне листата на новото правителство.По съвета на К.Станчев,Д.Велчев мина границата при с.Калотина и тук бу заловен от офицери от първата категория и бе арестуван,понеже бил идвал за да застане начело на нов преврат.След това бе даден под съд за"държавна измена".Заедно с него беха дадени под съд и некои други млади офицери от Третата категория.Между последните беха и трима капитани от от моята група:капитаните Михаил Матеев,,Н. Станев и Ганчо Манчев.

Виновните беха осъдени на уволнение и затвор.

От всичко казано до тук,се вижда,че ТВС беше изпаднал в положението на орела,рака и щуката.Поради това,двете 19-майски правителства/на К.Георгиев и на Пенчо Златев/неможаха да стоят на власт дълго време.Поради това,и царят започна да свои правителства.Намесата на офицерите във вътрешната политика на страната беше не само нередно,но и много вредноМестото на офицерите казармата и само казармата.Никъде другаде.

За отбелезване е и следното събитие : чуло се беше,че млади-

те офицери /третата категория на ТВС/готвели нов преврат.Положението в София бе станало много натегнато,тъй като тия офицери минаваха за републиканци.

Удало се бе случай на Маринов да изпълни в тоя преврат една бойна задача.Натоварен бил да арестува военния министър,ген.Цанев. Ца тая задача той привлекъл цина от моите лигари,като към нея прибавил и една своя: арестуване и командиря на на въздушния полк/моя милост/.

Ето какво ми каза пор.Н.Петков : "до като се подготвяше преврата,той беше неспокоен и побледнял,караше ни да проучим жилището на генерала: близо лие до полицейски участък,има ли заден вход,на кой етаж живее и пр.Понеже за себе си не бе определил задача,ниесметахме да го накараме той да арестува командиря на полка.

Обаче превората се отложи,понеже Д.Велчев бе арестуван при идването му от Югославия.Като узна това,той дойде на себеси,разлюти се и почна да вика какви са тия наши водачи,провалиха едно велико дело за спасението на държавата,глупаци,страхопъзльовци...:

При една среща с полк.Узунов/който имаше некакви връзки с двореца/последният ме запита,междудругото дали мога да му посоча некой добър офицер за адютант на царя.Споменах му имената на Маринов и Рафаел Жечев,но като помислих малко,препоръчах му Р.Жечев.За Мариновму показах,че е интригант в двореца той посее раздори между дворцовите хора.За адютант на царя бе назначен подполк.Р.Жечев.Не мога да кажа,че аз бех причина да стане това.Може би само помогнах...Жечев беше мой съученик във Военното училище и в Военната академия.

Почнах да работя върху един много нужен правилник- Правилник за снабдяването на авиационните части с материялни средства във време на война.Едновременно с това,почнах да превеждам от френски език едно ръководство за пилотуването на самолетите,което много ми харесва беше.Бех изготвил и един правилник за на заслужили лица с летешка значка.Работех с увлечение и с жар.

При един доклад,министевът на войната ми съобще,че е успел да издействува от министерския съвет и Народното събрание кресит за покупка на бойни самолети.Това извънредно много ме зарадваЕ,най-сетне! Слава Богу Военната ни авиация ще бъде възстановенаV

В края на доклада министерът ми следната задача : ще обиколиш големите държави в Европаи ще проучиш въпросаот къде и как ще можем да си набавим най-подходящи за нас бойни самолети.

Тая новина аз запазих само за себеси,защото все още не можех да повервам да тя не е некаквъ сън ,или е действителнос.

До като чаках нареждане за тръгване,обади ми се Маринов по телефона.Научил,че длъжността в щаба на армията Началник на разузнавателното отделение/РО/била вакантна.Помолиме ходатайствувам за него - той да я заеме.,понеже му били омръзнали "кирливите ризи"на полк.Тодоси Даскалов/инспектор на класовете във Военното у-ще преди него/

Чувствувах се щастлив и обещах да ме помогна,макар че знаех какъв гроб ми копаеше зад гърба.Забравил бех тоя въпрос и той втори път ми се обади,Дигнах се веднага и отидох ген.Дипчев,началникът на канцеларията при Министерството на войната.Ходатайствувах и ходатайството ми хвана дикиш - майор Маринов бе назначена за началник на РО в щаба на армията..Не помислих,че с това си ходатайство помогнах на най-големия си враг в службата - враг,който се готвеше скоро да да ме изеде заедно с парцалите...

По същото това време при мене идва съветският военен аташе в София - искаше да го заведа в Божурище,за да види самолетите ни.С разрешение на щаба на армията заведох го.Обиколихме хангарите и ие фотографирахме пред един от самолетите.

Впоследствие Маринов,началникът на РО,разпитвал некои от летците какво е правил съветския военен аташе в летището и дали аз не не съм издал пред него некоя"държавна тайна"...

Трябва да кажа още нещо за съюзната група на ТВС в щаба на полка.полка.Секретар на групата беше пор.Михаил Матеев и той държеше връзка със секретаря на гарнизонния съюзен водач майор К.Станчев. На последния Матеев изпращаше решенията и донесенията на групата.В донесенията съобщавахме,че некои висши членове на съюза/полк.Крум

Колев,полкЦСл.Календеров и др./назначавали на служба хора,осъждани за престъпни деяния.Поради това К.Колев и Сл.Календеров беха уволнени - нещо,което нашата съюзна група посрещна със задоволство.

Дамян Велчев,който се бореше против кариеризма,своеволията и престъпността на такива офицери,беше изключен от ЦС на ТВС.

ТВС се разлагаше.Водачите му го използваха за своите лични интереси..Той беше изгубил престижа си и продължаваше да се разлага.

Енергичното реагиране срещу всичко това,не донасяше на съюзната група при полканиакви резултатии групата почна да мисли,че по-нататъшното съществуване на ТВС е безсмислено и че е по-добре той да бъде премахнат,за да престане да трови морала на нашето офицерство.С такива мисли и намеквания групата почна да пълни своите донесения до по-горната съюзна инстанция./СОЧ,т.6,стр.426-428/.

На 26 август 1935 г.аз заминах за Европа,заедно с аероинженер МаринополскиМа ринополски знаеше немски,а аз - френски език.Същият тоя ден пристигнахме в Париж със самолета на Ер.Франс.Нашата легация ме свърза с френското министерство на въздухоплаването,което,което ми изпрати водач по френски самолетни фабрики.Посещението ми във Франция и другите европейски държави беше неофициално,безпочетни роти,полагания на венци,речи и пр.

В нашата парижка легация заварих генерал Янко Бойчев,който беше тръгнал по Европа начело на 3-4 членна комисия със задача,подобна на моята : търсене най-добрите оръжия за нашата армия.

Като ме виде,Янко Бойчев направи едно"обединение"на двете комисии - неговата и моята,понеже бил най-старши по чин.Помъчих се го накарам да отмени това обединение,тъй като не е в интереса на работата ми.Ще трябва да губя време в обиколка на оръжейните заводи тогава,кобързах да изпълня задачата си и веднага да се завърна в Божурище... Той обаче не се съгласи-трябвало да изпълня нареждането му.Толкоз.

Разбрах какво искаше той.Той искаше да удължи командировката си - блазнеха го командировачните пари и хубавата разходка из цела Европа.В изпълнение на дисциплинарния усав,подчиних се.Бех възмутен и се питах :защо не е тръгнал да изпълни задачата си с един помощник,а попомъкнал толкова души със себе си...

Както и да е.Обединената комисия замина на другия ден за Германия през Холандия.Аз останах,за да довърша работата си във Париж,след тел.Когато пристигнах в Амстердам,комисията беше заминала за Берлин.Закъснях,защото тръгнах с влак,вместо със самолет,както бех обещал.В рейсовия самолет немаше свободен билет.

Пристигнах в хотела в Амстердам и намерих бележка,оставена от Бойчев.В бележката последният ми казва какво трябва да правя - трябва-ло да посетя"монтажната работилница"в летището на Амстердам,да отида в фабриката на пристанището и "да летя поне 1 час".Защо е трябвало да летя поне 1 час?Бих ли могъл аз да мукажа : "с едно от орудията на оръжейния завод поне 10 пъти?.В бележката той казва и това,че не можел да си обясни закъснението мии че не съм бил достатъчно дисциплиниран. Точка - да оставим глупостите на страна/СОЧ,т.6,стр.429-433/.

От Амстердам пристигнах в Берлин с влак и намрих Бойчев със целата комисия в една банка - разменяха валута.Бойчев ме посрещна намусен и без да се ръкува,ми каза,че съм свободен.С радост и благодарност в душата го напуснах.Пречката на пътя ми изчезна...

В Германия бехме на или 7 септември 1935 г.

Чер бегацията в Берлин министерството на въздухоплаването ни изпрати водач по самолетните фабрики - един подполковник вспретната военна униформа с монокъл на едното око.Той знаеше френски език.Правеше впечатление на горд и надут немец,но се оказа,че е човек много любезен,вежлив и услужлив.В Луфтханза намерихме П.Попкръстев,бившият Директор на нашето въздухоплаване,сега на служба в това германско въздухоплавателно дружество.Той ни разведе из града и ни показа некои от забележителностите му.Благодарение на него,директорът на дружеството ни отпусна един от своите самолети за обиколките из Германия.Това бе-

Юнкерс,много добра пътническа машина.

Посетихме самолетнити фабрики в Мюнхен,Йоханесберг,Десауи др. Силно впечатление ми направиха фабриките,които строеха бойните самолети Юнкерс,Дорниер,Фоке вулф,Хайнкел и Арадо.При извършваните деманстративлетения много ми харесаха бомбардировачите Юнкерс и Фоке вулф,зазузнавачитеАрадо и изтребителите Хайнкел.Дорниер строеше само водосамолети и хвърчащи лодки,каито на първа време не ни интересуваха много.

Собственикът на фабрика Воке Вулф беше наш търговски консул в седалищния град на фабриката.Казваше се Розелиус - онзи Розелиус,който некога беше подарил на нашето въздухоплаване един прекраден едномоторен пътнически самолет.Тоя самолет и сега вършеше добра работа в Божурище.

Посетихме и неколко фабрики за самолетни мотори като Мерцедес и Бенц.Навсекъде директорите на фабриките ни посрещаха и изпращаха като стари приятели.Показваха ни почти всичко с редка готовност.Демонстративните летения ни очудваха.В тия летения взимах участие и аз.Немаше нужда да летя"поне 1 час",за да разбера,че самолетитеимат отлични летателни, технически и бойни качества.

По това време германците усилено строехабойни самолети - строеха ги масовои пет пари не даваха за съглашенските мирни договори...Беха се изпикали върху тех,с извинение за грубия израз.

След като обиколихме германските самолетни фабрики,Отидохме в Полша,Менахме над местата,в които са ставали сраженията между руските и австро-германските армиипрез първата световна война/1914-1918 год./.

Кацнахме на Варшавското летище и чрез легацията веднага се свързахме със самолетната фабрика Р I.В тая фабрика ни показаха разузнавателни и изтребителни бойни самолети,които имаха не само красив вид,но и много добри летателни,технически и бойни качества - нещо,в което се убедихпри демонстративните летения ..

Един от ръководителите на фабриката ни разведе из града,който беше много пострадал от германските бомбардировачи.Поляците усърдно работеха за премахването на всички следи от войната.

Вечерта в нашата легация беше устроен малък хпием в наша чест.

На другия ден отидохме летището на полското въздухоплавателно дружество"Лот",където ни показаха полски безмоторни самолети.От това летище се върнахме в Берлин.От тук,2 дена по-късно,заминахме ца ЧехословакияВ Прага наш пълномощен министер беше Дечко Караджов,бивш ученик-наблюдател в Авиационното училище.Той веднага ни свърза с въздухоплавателното отделение при Министерството на войната.В Чехословакия обиколихме самолетните фабрики,от които най-добро впечатление ми направи Фабриката Авиа.Изтребителният самолет на тая забрика беуше по скорост почти всички изтребите ли ,строени в европейските държави - развиваше скорост над 400 км/ч.

Преди да напуснем Чехословашко,началник щаба на чехословашката армия ни даде обед в един от големите чешки ресторанти.Присъствуваха и неколцина викши офицери.По това време Чехословашко се намираше по д угрозата на германска окупация.Положението в тая страна беше много тревожно.Връчена ми беше чехословашката летешка значка/СОЧ,т.6,стр.436-437/.

От Чехословашка ние наново се върнахме в Берлин,за да идем в Париж и от Париж да заминем за Англия.

В Берлин германските самолетни индустриалци ни дадоха вечеря,на която присъствуваше и директора на Луфтханза,на когото благодарих за указаното ни внимание и направената ни услуга със самолета.На тая вечеря научихме,че Янко Бойчев при обиколките си на оръжейните заводи.повдигал въпроса за представителството му на некоя от тияоръжейни фабрики. Ако това е верно,той добре е изложил не само себеси,но и България,И тук намесата на личния интерес.Байганювщината и тук е показала лакомияси образ за лични облаги...Тъй си помислих при тая конфузна новина.

От берлинското летище Темпелхов полетехме към Париж в една прекрасна септемврийска сутрин.Минахме над градовете Магдебург и Касел. Пресекохме реките Елба и Везери се надвесихме над долината на р.Рейн. Тук пред очите ни блесна великолепна картина.Долината на р.Рейн беше осеяна от градове като Есен,Мюлхайм,Дюселдорф,Солинген,Крефелд,Дюксбург - всички наредени като едрозърнеста кехлибарена броница.На юг,отделно от тая броница,се очертаваше гр.Кьолн.Широка и пълноводна,Рейн тече-

ше съм океана тихо и спокойно.Водите й изглеждаха неподвижни,но,но те беха на много места пълни с параходи,шлепове и лодки.Около градовете пушеха сумини.Тихо и блестящо беше небето.

Кацнахме на летището край гр.Кьолн.От тук веднага ни пое френски пътнически самолет - продължихма пътя си за Париж.Екипажът на самолета се състоеше от трима души : пилот,помощник пилот и радиографист. Бехме в кабината му само ние с Маринополски и една двойка мъж и жена, млади хора,вероятно годеници или младоженци,защато често се прегръщаха и целуваха.Навлезохме в Белгия,над тесната долина на р.Мьоза,оградена в лево и десно от гористи планинскихълмове и върхове.Тук обаче времето почна да се разваля бързо.Ог към океана се зададоха огромни черни облаци.Хоризонтът се задъни и потъмня.Синьото небе започна да се загубва.Гъста мъгла обгърна самолета и той се затресе.По прозорците заплюще пороен дъжд.Настъпи тъмнина,прорезвана от светкавици и гръмотевици. След малко некаква гиганска ръка секаш сграбчи самолета и го подхвърли нагореи го спусна надолу.Един куфар падна.До куфара падна и младата двойка,която зае местото си със смях.Тя като че не разбираше какво става.Пилотът се помъчи да изтегли машината над облаците,но успе..От двете ни страни потъналите в сива мъгла планински хребети,а пас нас зееше дълбока пропаст.Движехме се на височина не по-голема от 300-400 метра.Бурята ни подметаше на всички страни.Яростта й достигна до крайния си предел - поде самолета на 100-200 м.нагоре ,след което го тръшна с все сила надолу.Едвам се задържахме на местата си.Рекох си : свърши се!и притворих очите си.Светкавично мина през ума ми случаят с Маинчо Манов,минал на служба в Ер Франс - тук в такава буря той бе загинал.Самолетът обаче се закрепи,поуспокои се и запълзя напред по-тихо и по-самоуверено.Дъждът продължаваше да да плющи с постепено отслабваща сила.Моторът като че забуча несело.

Борбата с бурята трая около един час.Не бех усетил кога сме минали над белгийските крепости Лиеж и Набюр и Шарлероа.Понесли се бехнад долината на р.Оаза във Франция.Над Компиен бурята стихна.Наюсетне самолетът стигна Париж и кацна в летище Льо Бурже,което беше потъналo във вода.Слезохме и цапайки във водата,се запътихме към служебните места.Бехме замаяни - не можех да повервам,че сме останали живи.В аерогарата беха загубили радиовръзката със самолета и беха почнали да мислят,че сме загинали.По пътя за града имаше дървета,изтръгнати от земята.Летял бех в лошо време на Солутския фронт,но в такава буря не бех Покрай лесябе Сикнал всичките дяволи от ада се беха спуснали срещу нас.

Покрай нас беше минал зловещият скелет на смъртта с косата на рамо - почувствували бехме студения му лъх...

Тоя случай съм описал в СОЧ,т.6,стр.433-440 доста несполучливо. При все товаъ тук го повтарям,за да види четецът как животът ни виси на косъм,особено при летения в лошо времекато ва през пътуването ни за Париж.Спасени бехме благодарение на пилота,който се оказа редко спокоен човек и ловък пилот.

От Париж тръгнахме за Англия.Пътувахме със самолет на Ер Франс. Кацнахме в Лондонското летище Кройдон.

За втори път менах над Канала.През 2923 г.го минах със самолет приспособен за пътническа служба бомбардировачот войната.Това минаване съм описал в СОЧ,т.5,стр.123-126.Сега го минавам с модерен пътнически самолет - нещо,което не представлява голем интерес.

И тук влезохме във връзка с Министерството на въздухоплаване. В продължение на три дена обиколихме най-големите самолетни фабрики като Бристол,Хандлей Пейдж,Авра,Файрей и Де ХавиландСтроните бойни самолети беха доста добри.На четвъртия де пак по въздушен път се завърнахме в Париж,от където требваше да заминем за Италия - за последната ни обиколка на европейските държави.

В Париж обиколихме за втори път самолетната фабрика Нюпорт по покана на Сади Льокоант,шеф-пилотът на тая фабрика.Сади Льокоянт много го искаше да се спрем на самолетите Нюпорт.С един изтребител,току що излезъл от строеж,Сади Льокоант извърши удивителни деманстрации във въздуханаправи демонстрации и с един разузнавателен самолет,в който бех и аз като пътник.Обиколихме големите квартали на огромния старинен град: Версайл,Сен Жермен,Аржантьой,Сен Дени,Монтморенси и пр.

лавения у нас Ньойи.Тия самолети беха безспорно много добри.Като раз-
бра,че не съм купувач,а само праучвате,Сади Льокоант ме покани на ве-
черя в един ресторант.На вечерята дойде и директора на фабриката.Тук
той,Сади Льокоант,пожела да стане техничиски съветник на нашето възу-
хоплаване такъв,каквто всички балкански държави имали.Поиска да му на-
правим такава честТова щело да бъде от полза за нашата държава.Обещах
му,че ще се опитам нещо в тоя смисъл/СОЧ,т.6,стр.440/.

На 9 октомври 1935 г.напуснахме Париж с лека автомобилна кола
Директорът на автомобилния завод Рено ни я отпусна"наприемалёна рекла
ламна цена и изплащане след завръщане в България
Бехме трима души в колата : аз,жена ми и Маринополски/жена го-
гостуваше у сестра й,Невена Жорж Деба,оженена за френски офицер през
1919 г.в София,която имаше търговски връзки с фабрика Рено/.
Требваше да извършим последната си обиколка на самолетните фаб
брики в Италия.
Тоя ден пристигнахме в гр.Лион,където пренощувахме.Чувствувах
се доста изморен,тъй като шофирах кола,която беше съвсем нова и беще
пломбирана.Требваше да се движа с малка скорост - със скорост,не по-
голема от 40 км/ч.Изминали бехме около 450 клм път.
На другия ден рано сутринта потеглихме наново по долината на
р.Рона.От тук навлезохме в планинския лабилинт на Савойските Алпи,ми-
нахме през градчето Шамбери и се изкачихме на връх Моден - границата
между Франция и Италия.От в.Моден,най-високата точка на Шамберийския
проход,заслизахме по оттатъшния планински лабиринт на Алпите и тръг-
нахме по широката долина на р.По.Минахме през гр.Турино и вечерта
влезохме гр.Милано.Изминали бехме тоя ден,10 октомври,не по-малко от
400 км път.Тук преспахме в хотел.
На другия ден сутринта се явихме направо в самолетната фабри-
Капрони,където ни посрещнаха като скъпи гости - бехме вече сватове с
италианците - нашият цар се беше оженил за италианската принцеса Йо-
ана.Показаха ни самолетите,които фабриката строеше : един разузнава-
телен и един бомбардировачен самолет.В демонстративните летения с тех
взех участие и аз.Като бойни самолети те се показаха доста добри.
В летище Казанлък фабрика Капрони имаше свой клон,който стро-
ше само тренировачни самолети.
На другия ден посетихме фабрика Фиат,която строеше самолетни
мотори.В Милано се срещнах с ген.Вълков,който беше пълномощен минис-
тер в Рим и който 19-майското правителство беше изгонило от България.
Генерал Вълков имаше много жалък вид.Жена му го беше напусна-
ла.Немаше никакви пари.Беше принуден да се занимава с търговия - про-
даваше български цигариКато го видях,приплака ми сеПомоли ме да ка-
жа на Кимон Георгие и ген.П.Златев,че ги моли да го пуснат да се за-
върне в България.Обещах му помощта си,макар че до тия наши настоящи
първенци немах никакъв достъп.Той заслужаваше такава милост само ка-
то човек - беше вече негоден за каквато и да е политическа дейност.
На третия ден от престоя ни в Милано,собственикът на фабрика
Капрони ни покани на обед у дома си.Весело и радушно прекарахме в
разкошния му дворец.
На нашата легация в Рим не се обадих.Не се обадих и в минис-
терството на въздухоплаването -споменът ми от опита да следваме "ви-
сшата Военовъздухоплавателна"беше още пресен...Немах нужда от техна-
та помощ.
На 14 октомври 1935 г.напуснахме Милано и пристигнахме в гр.
Венеция,където оставих колата в един неколкоетажен гараж.Предадох я
на на едно пътническо бюро за изпращане в България по море,понеже път
тищата през Югославия били много лоши.През деня разгледахме тоя ста-
ринен град,известен със своето историческо минало и вечерта с влак
продължихме пътя си за България.
В България пристигнахме на 16 октомври 1935 г./СОЧ,т.6,стр.
441-445/.Възложената ми задача изпълник за 2 месеци/от 16 август до
16 октомври 1935 год./.

На 17 октомври 1935 г.се представих на министера на войната,

който остана очуден от ранното ми завръщане.Докладвах му на кратко

обиколките на самолетните фабрики във Франция,Германия,Полша,Чехословакия,Англия и Италия.Казах му, най-пододящи за нашата военна авиация за бойните самолети,строени в Германия.

Натоварен бех да представя подробен писмен доклад за всичките си обиколки в Европа.

След официалния устен доклад,започнахме с министера свободен разговор.Съобщих му историята с ген.Янко Бойчев във Париж.Разправих му и срещата с ген.Вълков в МиланоКазах му,че ген.Вълков живее в мизерия след като го е напуснала жена му.че продава български цигари,за да не умре от глад и че той е изпаднал до такава степен,че е негоден вече за никаква политическа конспирация.Помолих ген.Цанев ,ако маже,да издействува разрешение от К.Георгиев или от гет.П.Златев разрешение да се завърне в България.Човещината налага това.

На края министерът ми съощи,между другото това,че Маринов е идвал при него да му докладва некои общи въпроси,а след това и по въпроса нашето въздухоплаване,че е правил опит да ме оклеветикато негоден командир на нашите въздушни войски,че по летищата на европейските държави съм бил ходил с жени ш пр./виж СОЧ,т.6,стр.446/.

Преди да го напусна,министерът ми каза,че Маринов ми е враг и че аз требва да се пазя от него...

Пропуснах да докладвам на министера и желанието на Сади Льоко- да стане технически съветник на нашето въздухоплаване.Министерът одобри това желание и нареди да му представя кратък рапорт.за ползата ни от такъв съветник -съветник,който за услугите си не иска никакви въз награраждения.

Бех много благодарев на министера за свободния разговор с него и особенно за предупреждението му относно "приятелят"ми Маринов.Това ме окуражи и аз се впуснах в работа с още по-голем ентусиазъм.

В представения доклад за командировката ми в Чужбина аз препоръчвах да се набавят за нашата въстановена военна авиация следните бойни самолети по вид и брой :

От Германия разузнавателни Хайнкел 45 - 12 броя,изтребителни Хайнкел 51 - 12 броя,учебни Хайнкел 72 - 6 броя,тренировачни Фоке Вулф 58 - 3 броя.

От Чехословакия разузнавателни Авиа ВН 534 - 12 броя и бомбардировачни АвиаГ 39 - 12 броя.

Всичко 57 боъни самолети/От Германия 33 и от Чехословакия - 24 броя.

В доклада си бех дал летателните и техническите качества на тези 57 бойни самолети/виж СОЧ,т.6,стр.447448/.

Докладът ми бе одобрен от министера и по негово нареждане се явих в Министерския съвет,на когото подробно обясних къде и какво видях,както и на кои и защо съм се спрял.

Изборът на самолетите съвпадаше с предпочитанията на нашите летци и с политическия курс на нашето правителство.Отбелязах и преимуществата на избраните самолети пред самолетите на нашите балкански съседи.

НЬОЙСКият мирен договор беше,както казах,съвсем пропаднал.Никой не мислеше и не се съобразяваше с него.Зградата,построена от Клемансо и Сие за вечни врмена,рухна из основи.Всичко вършехме пред самите очи на съглашенските органи,както в страната,така и в Чужбина.Нямаше от никъде никакви протести за нарушението на тоя договор."Победителите" мълчеха.Мълчеха и съседите...

Тоя път у нас не се чу никакъв лош отзвук по адрес на избраните самолети.

Предстоеше сключването на договорите със съответните фабрики за доставянетона самолетите./СОЧ,т.6,стр.449/.

В изчакване на тия договори,аз направих некои подобрение в полка.Тия подобрения беха следните :

1.На сп.Летец,органът на Дирекцията ня въздухоплаването,назначих по-добър състав,а именно : Владимир Соколов,преводач и библиотекар,за заведващ инф.служба,Васил Кулев,подпор.о.з.,за ,за редактор/въ преки лошия спомен за него от 1923 и 1924 г/и Иван Николаев,майор от

запаса,бевш к-р на рота в 16 п.п.през Балк.война/.Задачата на това

списание остана същата - пропаганда на въздухоплаването всредобществото и младежта.

2.Назначих/а некои утвърдих/за командири на частите и началници на службите.По това време организацията на полка беше : щаб,части и служби.За щаба немаше подходящ човек - Маринов беше избегал от Божурище,Узунски следваше В.академия,Ив.Ножаров/свършил В.академия преди Узунски,беше негоден за щабна работа.Тая длъжност остана открита.

За частите назначих пор.Г.Дреников - командир на 1-и смесен орляк в Божурище и пор.П.Сапунов - командир на 2-и смесен орляк в Пловдив.Предстоеше формирането на 3-и смесен орляк в Ямбол/при цепелиновия хангар/,пор.Димитров - командир на морското ято и пор.Кл.Карадимчев - командир на балонното отделение край цепелиновия хангар/Ямболско/с технически ръководител майор о.з.Пр.Таракчиев.

За службите назначих пор.Миню Минев - началник на интендантската служба,аероинженер Петков - началник на техническата служба, Д-р Б.Вълчев - началник на здравната служба,Н.Негенцов - началник на метеорологическата служба и Стоян Чернодрински - началник на счетоводната служба.Към службите се числи и Учебният орляк/с Авиационното училище/.На негов началник назначих майор о.з.Марко Първанов.

В щаба на полка началниците на секциите останаха същите : пор. Ганчо Манчев - на оперативното учебната секция,Н.Кокилев - на разузнавателната секция,пор.Йончо Йоневски - на снабдителната секция и подпор. Т.Рогев - на секцията личен състав с пор.Ив.Джигалов,заведващ мобилизационната служба..В щаба имаше и адютант на к-ря на полко - пор.Коюмджиев.Пропуснах да спомена и още една служба - домакинската с началник цивилно лице/не си спомням името му/.Мисля,че по това време подполковник Адам Трънка,бившият домакин,е бил уволнен.

При щаба на полка имаше и жтделение за гражданската авиация с началник пор.о.з.Иван Иванов/бивш наблюдател в 1-о аеропл.отделение в летище Белица през Първата световна война/,както и една строева рота.

На мен остана да се занимавам главно с възстановяването на нашата военна авиация.

3.За подсилване работата в в Аеропланната работилница приех на служба и пор.о.з.Вл.Болон,завършил аерожинерство в Германия,бивш пилот в 1-о аеропланно отделение през Първата световна война.

4.Понеже немаше достатъчно място за подслоняване на самолетите /стари и нов/в Божурище,реших да съборя цепелиновият хангар в Ямбол и от матиерияла му да почна строеж на самолетни хангари.Тая мисъл отдавна зреше в главата ми.При Ив.Михайлов не можахме да я реализираме,но при Михайлов узнахме,че тоя хангар у построен през Първата световна война от германска фирма с живот само за 10 години,че нма изгледи през България да мине въздушна линия със цепелини че за разглобяването нему фирмата-строителка иска много голема сума - сума,с каквато ние не разполагаме.

Произведен бе тръг и една наша строителна фирма го разглоби безинцидено и за едно сравнително кратко време.Платихме за това една много по-малка сума.

Търгът и самото разглобяване на хангара бе станало във времето на Ив.Михайлов.

5.За правилното разрешаване навсички правни въпроси,назначих с одобрението на министера на войната,специално лице-юрист за юристконсул на въздухоплаванетоНа юристконсула Г.Михайлов възложих изработването на Правилник за прилагане Закона за въздухоплаването.

6.През 1934 г.бех станал председател на гимнастическото дружество"Юнак-София"и като юнашки деятел,въведох гимнастиката в щаба на полка.Всеки ден пр.пл.за един час всички служащи задължително слизаха на двора и играеха на паралелката и лоста и дишаха дълбоко за отмора и освежаване.По това време в никое държавно учреждение немаше гимнастика.

7.Задължих командирите на частите и началниците на службите да идват в щаба на полка на съвещание всека събота пр.пл.На тия съвещания проверявах изпълнението на старите задачи и възлагах новите такиваДоби-

тият резултат беше доста добър.Немаше изоставане.Имаше опознаване и сближаване к командирите на частите и началниците на службите.

8.Да през зимата на 1936 г.насрочих по специално разписание докладите,възложени на на командирите на частите и началниците на службите- доклади по организацията,тактиката и снабдяването на военно-въздушните сили във време на война.

9.През идващата 1937 г.възнамерявах да открия въздушни съобщения между София и Варна.Във Варна имахме вече летище с построен самолетен хангар.Имахме и летище в Г.Ореховица.Необходимо беше едно гражданско летище около София,тъй като летище Божурище требваше да остане само военно такова.След неколко обиколкина разни места,спрех се на местността при с.Враждебна - на местността между Орханийското шосе,р.Искър и с.Слатина.Техническата служба изработи план това летище и с този план докладвах на военния министъризбора си.Министерът го одобри. Предстоеше по-нататък отчуждаване на местността при с.Враждебна и заплащане стойността й на ощетените селяни.

10.През 1935 г.бе учреден фонд за подпомагане на българското въздухоплаване с покупка на самолети.През същата година миньорите от гр.Перник беха внесри в тоя фонд сумата 1,300,000 лв.

По случай празника на миньорите,на 1 ноември с.г.отидох в Перник заедно с неколцина летции на тържествения обед по случая поднесох подарък на пернишките миньори в знак на благодарост за внесената голема сума в фонда.Това стана в присъствието на Директора на мините перник инж.Радославов,,началствуващите лица в мините,и видни пернишки граждани.Присъствуваше и Софийският митрополит Стефан,дошъл тук за празника.Държаха се речи,с които бе възхвалено патриотичното дело на пернишкишкия миньор.Аз не държах специална реч,но прочетох писмото,което придружаваше подаръка.Избухнаха бурни ръкоплескания,тъй ката в речите имаше топли думи и за българския летец.

Н.В.Стефан,трогнат от хубавата и весела обстановка и от хубавия и разкошен обед с необходимите напитки,каза и той неколко думи за миньора и летеца,след кает прегърна инж.Радославов и го разцелува при гръмките викове и ръкоплеска ния на присъствуващите.Н.В.Митрополитът направи същото и с мене,но в по-нисша степен.

Поднесеният подарък представляваше звездообразен мотор - мотор от ония мотори,с които нашите летци бяха летели над Одрин през Балканската война.Моторът беше съответно украсен за дълъг и незабравим спомен на нашия миньор.

Примерът на миньорите бе последван и от много държавни учреждения,обществени организации и селски общини.Така напр.,студентската федерация в Бургас внесе 2000 лв.,Съюзът на гимнастическите дружества"Юнак"внесе 20,000 лв.,Столичната градска община внесе 300,000 лв.и др.Дан Колов,прочутият наш борец,обеща да внася прихода си от своя борба в Чужбина и в България.Фондът по тоя начин започна бързо да нараства.

11.Двама стузенти,вероятно от агрономическия факултет,ми донесоха план за развитието на стопанството в България.Не знам защо го беха донесли на мен.Разгледах плана при техните обяснения и той много ми хареса.Помолиха ме тия ентусиазирани младежи да го представя на вничанието на министера на земледелието/види се,сметаха ме за човек,много близък на ТВС - нещо,което не беше верно/.

От министерът на земледелието Бояджиев получих следния кратък отговор: стопанството не подлежи на заплануване.Толкоз.

Трима от моята съюзна група беха арестувани във връзка със завръщането на Дамян Велчов от Югославия.Заедно с Д.Велчов те беха дадени под съд за държавна измена/готвели нов преврат/.Тоя случай Мадинов използва,за да ме клевети пред новият министър на войната,че съм"командир,който не умее да държи офицерите си под ръка".Имуната на тия мой офицери споменах на друго место/СОЧ,т.6,стр.149-154/.

В горните 12 случаипроявих инициативи,които показват,между другото,и желанието ми да подобрявам службата в полка колкото може повече,за да бъде тя приятна,полезна и интересна не само залетателни

но и за всичкия останал персонал/техници,адменестратори,специалисти и зр./..Горех от такова желание.

Вътрешното политическо положениев страната продължаваше да бъде объркано.Левосектантите на комун.партия не идсаха по никой начин да влизат в компромис с никоя от полит.партии.Дойде обаче другото течение, което беше готово да влезе в компромис не само с полит.партии,но и с дявола дори,стига сама да могат да се докопат до властта и да унищожат стария държавен и обществен строй.Такива нареждания/за компромис/ даваше Г.Димитров от Москва,където беше гл.секретар на Коминтерна.Г.Димитров искаше да болшевизира БСПи действуваше в това направление още от летото на миналата 1935 г.Самият тойдойде в България с такава цел,заедно със Станке Димитров-Марек.В края на февруари 1936 г.той свика VIпленум на партията,който реши партията да се бори с всичките си сили за възстановяването на Търновската конституция,да се легализират старите партии,незабавно да се насрочат избори за ново НС и да се премахнат всички закони и наредби,издадени след 19 май 1934 г.Уставомено бе Вътрешно бюро на БКП начело с Г.Дамянов,Марек и др.и Външно бюро на партията начело с Г.Димитров,В.Коларов и Антон Иванов..С това левосектантите беха отстранени от ръководството на БКП.Вътрешното полит.бюро възстанови работническата партия/нелегално/,възстанови и РМС,който бе разтурен от левосектантите след 19 май.

Правителството на Г.Кьосеиванов създаде нова работническа партия и обьви 1 май за официален празник.Създаде и селски земледелски дружби,за да хване селяните в свои ръце.Всичко това БКП сриваше.

Г.Кьосеиванов слушаше царя,който водеше германска политика/вървеше по стъпките на баща си/.В Югославия начело беше Стоядинович,който водеше също германска политика.Това доведе до сключване на Пакт за вечно приятелство между България и Югославия.БКП се бореше и срещу този пакт,защото искаше не германска,а съветска политика.

През 1936 г.избухна испанската междуособна война,в която Кьосеиванов беше на страната на генерал Франко.

По това време бе сключен троен съюз : Берлин-Рим-Токио.Готвеше се Първата световна война.Съв.съюз искаше колективна сигурност на всички държави - нещо,против което беха Англия,Франция и САСШ,които искаха да тикнат Германия срещу Съветския съюз със цел тия две държави да се изтощат,та след това те - тия три държави да могат да наложат господството си на целия свет.

Съветският съюз подпомагаше БКП вборбата й срещу правителството на Г.Кьосеиванов,което при разсапаното положение на партиите/макар и забранени/,не можеше дълго да се задържи на краката си.Можеше да се стигне до онова,коетобе направено от болшевишката партия в Русия през 1917 год.

През 1936 г.министерският съвет в България бе реконструиран : царят назначи за военен министър ген.майор Хр.Луков.Ген.Цанев бе назначен за флигел адютант на царя.Ген.Луковф бе известен като добър артилерист в армията.Обаче той страдаше от манията,че само той може да оправи вътрешното политическо положение на България.Сметаше се за умен, смел и дързък.На всичко гледаше с подозрение и недоверие.Като такъв, лесно се напомпваше,както с разумни,така и с глупави неща.

Той беше едър и красив офицер.Знаех го отученическите си години във врачанската гимназия/1907-908 г./.Беше подпоручик във врачанския гарнизон.Пееше бас в гимназиялния хор.По-късно се опознах с него през времена артилерийските сборове.През 1925 г.по моя покана бе идвал в Божурище и бе изнесъл неколко скаски за артилерийската стрелба пред всички офицери от авиационното училище и от летището.

Този мой началник започна и приключи трагично службата ми в авиацията и армията,по желанието на влезлия под кожата му Маринов.

Ген.Хр.Луков немаше висше военно образование - не бе следвал в нашата военна академия,но се сметаше за нещо много по-големо по знания и опит от всеки генерал-щабен офицер.

Изобщо,ген.Луков беше добър техник,ло лош началник и политис.

Представих му се и аз като командир на самостоятелна войскова част.Посрещна ме като стар познатВ краткия си разговор с него,той между другото ми каза нещо,което много ме зарадва и окуражи - каза ми :

"Сега ще видиш,Попвасилев,каква авиация ще създадем.От тебе искам само едно: да хванеш офицерите си здраво в ръка и да премахнеш в тех всяка мисъл за конспиративна дейност!"/Той беше изключен от ТВС - искаше начело на ТВС да бъде поставен царя!/.

След неколко дена Луков ме извика - каза ми,че чехословаците отказват да ни дадат техните самолети по политически съображения и ме попита от къде другаде бихме могли да вземем бойни самолети.Ваднага му отговорих,че чехословашките самолети можем да заменим с поляшки,на което той охотно се съгласи.Поляшката самолетна фабрика Р Г строеше по това време бойни самолети,не по-долни от чехословашките Авиа.

Препоръчах следните поляшки самолети по вид и брой :разузнавателен Р 43,звездообразен мотор 950 кс,скорост ок.340 кч/ч,3 бордни картечници/за пилота,наблюдателя и стрелеца/,4000 м.изкачва з 15 мин. таван 7000 м.,изтребителен Р 24,мотор 700-800 кс,скорост 400 км/ч,4 предни бордни картечници,2 оръдия и 60 кгр бомби,3000 м изкачва за 4 мин.,таван 7000 м.

От двата вида требваше да се набавят по 12 броя.

Летателните качества на тия два самолети възхитиха министера.

За преговорите по доставката на самолетите от Германия и Полша Луков назначи дпециална комисия в състав Ген-майор Русев/инспектор на артилерията/ - председател и членове по един човек от министерството на финанансиите,върховната сметна палата,счетоводителят на министерството на войната и др..Преговорите почнаха през пролетта на 1936 г.Водеха се с търговските представители на германските и поляшките самолетни фабрики в София.

В тая комисия аз не участвувах,но бех използван от комисията като техническо лице при нужда.

През това време,докато ставаха преговорите,Маринов/извинявам се загдето и тук требва да спомена името му/,той копаеше гроба усърдно гроба ми зад гърба.Колкото по-усърдно копаеше,толкова по-любезен и внимателен към мен беше.Незнам дали Фуше/Наполеонов съветник/приличаше на Маринов,или Маринов приличаше на Фуше.Нещо такова гадаех по поведението на Луков към мен.В началото,ок.два месеци,това държане бе много добро - изслушваше докладите ми спокойно и разговаряше с мен.Сега започна да мълчи и да ме гледа като вол намръщен и недоволен.Усещах как историята с ген.Цанев се повтаряНо аз имах вера в началството - сметах,че скоро началството ще разбере защо злодеецът злодействува Надевах се скоро началството да постави злодееца на местото му тъй,как кто го бе поставил ген.Цанев.

Забелезах,че Ив.Михайлов/бившият к-р на полка/се навърта около Министерството на войната.От друга страна,подполк.Р.Жечев,адютантът на царя,ми се обади по телефона,зада ми каже,че наши самолети се явявали по полето,спускали се ниско до земята и плашели добитъка и че царя наблюдавал това с възмущение.Требвало било да дисциплинирам хората си.Да,требвало...Много добре разбирах какво става.Разбирах,че часовникът е курдисан и че той работи с пълно напрежение.

Взех веднага мерки това да не става.Забраних с обща заповед произволните и празни летения.вън от кръга с радиус 5 км вън от летящето.Въведох летения вън от тоя кръг само със строго определена задача и то при запломбиран писмен барограф на борда.След всеко летение със задача,лентата на барографа да ми се показва.Препис от тая заповед изпратих и в двореца.Незнам дали тя е била докладвана на царя...

Самият Маринов идваше в Божурище,обикаляше навсекъде и търсеше теле под вола...Привличаше наказаните лица,разпитваше ги подробно защо са били наказани ки канеше да се отбиват в канцеларията му в щаба на армията.Некои от тях канеше дори на обед или вечеря в къщи.

Юристът на въздухоплаването - и той чул Маринов да разпространява в София лоши слухове по мой адрес

От всички тия новини се хванах за главата и се чудех какво да правя.Раздразден,отидох при Маринов и,без да се ръкувам с него,му казах,че знам какво върши.Упорито ми отговори,че няма нищо верно в слуховете,че хората завиждали на приятелството ни,че те искали да го раззвалят и пр.Поисках да го заведа при ген.Цанев,за да чуе от него приказките си по мой адрес.Той обачеотклони това - отложи го з"друг път"

понеже в момента"имал неотложна работа".На края се извини и ме отпрати с думите :Стига бе,стига с тия твои тревоги и подозрения.Бойни другари сме.Знай,че несъм и че не мога да бъда твой враг!Отидох си огорчен и посърнал,като се питах дали всеки човек има зад гърба си такъв червей - червей злояд...

Пропуснах да кажа,че още през зимата на 1935 г.,като началник щаба на полка,разгледахме в общо събрание на всички офицери в Божурищетемите,които бех раздал за разработване на командирите на орляците и на некои от началниците на службите,както и на к-те на ятата.

Използвах едно от тия събрания,за да дам сведения за начина, по който става снабдяването на самостоятелен орляк и самостоятелно ято с горивни и др.материяли във време на война.

За пример взех организацията на един орляк в състав щаб,3 ята, 1 летищна,1 охранителна и 1 нестроева роти,самолетна работилница,специален склад и санитарна лечебница.Щабът от 4 секции,ятятя от по 3 крила/по 3 самолети/,летищната рота от комендантско отделение,1специално отделение/фото и радио/,оръжейно и осветлително отделение,охранителната рота от 3 взвода,всеки от по 1сартечно,1химическочистачно и 3 ударни отделения,нестроевата рота от 1 хранително отделение/кухня и артелна/,1 превозно отделение с гараж и автомобилна работилница, 1 общо отделение/шивачи,обущари,бояджии и др.занаятчии,1 обозно отделение и 1 вещеви склад,самолетната работилница от 1 машинно,1 моторно,1 монтажно и 1 общо отделения,специалният склад/инструменти и резервни части,бордни и др.уреди/и санитарна лечебница от приемен покои и аптека.Самостоятелното ято от отделение за командване,специална секция/фото и радио/,3-5 крила всеко от по 3 самолети,1 специален и 1 вещеви склад.

Всичко това начертано на черната дъскавъв вид на схема.

Самостоятелният орляк ще се снабдява със специално имущество от главния самолетен склад,какъвто ще има в тила на всека отделна армия,а самостоятелното ято ще се снабдява с такова имущество от разходния самолетен склад,какъвто ще има в тила на всека дивизия.

Тия зимни занятия беха минали доста успешно.

Като лектор по Тактика на ВВС реших заедно с юнкерите летци от старшия клас на Военното училище една задача с разузнавателно ~~фф~~ ~~ууу~~ ято,придадено към пехотна дивизия.Това беше един от първите ми опити за решаване на авиационни тактически задачи.

По това време с началството бех в добри отношения.Нищо не ме смущаваше и нищо не ми пречеше.

Когато през 1936 г.започнаха преговорите за доставката на самолетите от Германия и Полша,аз набелязах отличителните знаци,които трябваше да се поставят на тех..Тия знаци беха : кръстът за храброст ярко червен върху бел фон,изрисуван от двете страни на тялото на самолетаи от двете страни отгоре и отдоле на крилете му.От двете страни на вертикалния стабилизатор трябваше да бъде изобразен национален трикульор.Определих и знаците на орляците и ятата със цифри,поставени до кръста за храброст и върху вертикалния стабилизатор в опашката.Например, цифрата 23 означава,че 2 е нумера на орляка,а 3 е нумера на ятото в тоя орляк.Цифрата върху стабилизатора означава поредния нумер на самолета в ятото.

Така набелязаните отличителни знаци беха също така одобрени от министера.Те даваха на самолета красив и внушителен изглед.Отпечатани беха в сп.Летец/година V,1937 г.,кн.9 и 10/.

Обаче дошлият след мен к-р на полка,премахна тия значи и вместо те постави черна буква Х на бел фон и накръсти разните видове самолети с имената на разни птици/чайка,лястовица,врабче и пр./. /сп.Летец,год.VIII,кн.9 и 10/.По стар обичай у нас новодошлият трябва да премахне некои неща,установени от предшественика му,колкото уместни и полезни да са те./СОЧ,т.6,стр.463/.

Преговорите с Р свършиха най-напред-С готовия договор,ген. Русев,придружен от мен и представителят на фабриката,се яви при министера на войната и министерът на войната подписа договора.Преди

Да излезем,представителят на Р заяви,че в знак на благодарносфаб-

риката подарява на българското въздухоплаване един от своите безмоторни самолети.,за което и той поблагодари на фабриката.С тоя подарък фабриката Р бе изпълнила своя стар търговски обичай.

През летото на миналата 1935 г.в Божурище кацна един френски самолет - френският пътнически самолет"Гоеланд"Дошъл бе в България с търговска цел.Растоянието от Париж до Божурище тоя самолет бе изминал за 7 часа и 43 мин.,без междинни кацвания.

Понеже обмислях,наред с въстановяването на на военната ни авиация,и въпроса за уреждането на въздушни съобщения между София и Варна, самолетът Гоеланд ме заинтересува.С него направихме едно пробно летение до Казанлък и обратно.Бех много доволен.Самолетът отговаряше напълно на моя замисъл и аз се спрех на него - докладвах това на министера и министерът разреши да произведем тръг за набавянето на тоя самолет/министер беше още ген.Цанев/.Назначена специална комисия,която прие самолета,а заедно с него беха поръчани още два такива.

Цената на Гоеланд беше много изгодна за нашите финансови възможности.От същите тия пътнически самолети югославците имаха по техните въдушни линии.

Самолетите Гоеланд се строеха от френската самолетна фабрика Кодрон.Когато ген.Луков стана военен министер,в Божурище пристигна по въдушен път и вторият от поръчаните тия самолети.

Самолетът Гоеланд имаше следните данни :

Едноплощник/моноплан/с низко разпаложено крило и с прибираема колесница,мотори два по 220 кс Рено,,витла с променлива стъпка,екипаж двама пилоти,от които единият радиотелеграфист с мощен предавател и приемател и с ъгломерна станция за засичане положението на самолета във време на летение.Пътническата и пилотската кабини закрити.Пътническата кабина за 6 пътника.До всеко пътническо седалище прозорче.В опашката багажник и клозет..В носа на телото друг багажник.От двете страни на телото върху крилото поставени моторните гондоли и върху тех закрепени стойките на колесницата..Палешникът бе колело с пневматична гума.Телото и крилото беха дървени.Телото облечено в плат.Само носа и покрива на пътническата кабина беха облечени в дуралуминиева ламарина,а крилото в шперплат.

Самолетът Гоеланд С-440 тежеше празен 2300 кгр.,а с полезен товар/бензин 400 кгр,масло 40 кгр,пилоти 160 кгр,пътници 480 кгр и багаж 120 кгр/ тежеше 3500 кгр.

Летателните постижения на Гоеланд С-440 беха следните :

Пътна скорост на 1000 м.височина 270 км/ч.

Затичване при излитане 257 м.а при кацване 160 м.

Изкачване на 1000 м.височина за 4 мин.и 30 сек.

Таван с двата мотора 5750 м.,а с един мотор 1500 м.

Обсег с 8 души и 200 кгр бензин 2 ч.и 10 м.,с 6 души и 400 кгр. бензин 4 ч.и 15 м./1150 км/и с 4 души и 600 кгр.бензин 6 ч.и 25 м. /1730 км/.

При тия постижения тоя самолет може да измине растоянието от София до Варна/ок. 450 км по права линия/с пълен товар за 1 час и 40 мин.,без попътни кацвания - наведнъж в хубаво време.

Цената му беше сравнително не голема - 1,500,000 лв./ виж сп. Летец,год.V,1937,кн.1/.

Неколко дена след подписване на договора с поляците,при мен дойде представителят на германците,за да ми каже,че германските самолетни фабрики подаряват на българското въздухоплаване три нови пътнически автомобили Мерцедес за заменка на старите такива коли,останали още от Балканската война.На международното летище Божурище ще пристигат чужденци и тия чужденци ще трябва да да се превозват До София и обратно с таратайки,според него,а с нови и луксозни коли.Подаръкът не е лошо той трябва да бъде декларирен пред министира на войната при подписване на договора за доставките.Това препоръчах на представителя на германските фабриканти.

По това време ген.Луков беше все още благоразположен към мен. Това разбрах в Съветската легация,в която съветският пълномощен министер Разколников бе поканил ген.Луков и мен на вечеря.

От де на къде и мен ли? - Поканен бех и аз по случай неотдавнашното посещение на летище Божурище от съветския въздухоплавателен аташе.На вечерята присъствуваше и самото аташе.

Ген.Луков беше много внимателен и разговорлив с мен на вечерята,която премина весело и много приятно/СОЧ,т.6,стр.465/.

През юли и август 1936 г.в Берлин се състоя XI олимпиада,в която за пръв път в света бе застъпен и въздушният спорт.

По това време нашият аероклуб имаше 3 секции : за моделно строителство,за моторно летение и за безмоторно летение.На тая олимпиада бе изпратена да вземе участие само третата секция начело с летеца кап.Г.Дреников.

След като бе пристигнал с безмоторната група в Берлин,през втората половина,на юли,,кап.Дреников ми се обади по телефона - съобщи ми,че "олите са готови"и че можем да си ги получим.Останах много очуден.След това станаха следните малки,но съдбоносни за мен събития:

Ген.Цаневфлигел адютантът на царя,ми поиска безпратен билет от Луфтханза за пътуване до Берлин - щел да иде на Олимпиадата/нашето въздухоплаване разполагаше с такива билети договорно във всичкивъздухоплавателни дружества,чиито самолети минаваха над България/.Ген.Цанев ми съобщи,между другото и това,че и царя отива в Берлин.Требвало и аз да бъда там.

Икщах да отида и аз,но немаше кой да ми разреши - ген.Луков, началството ,беше на почивка във Варна.При все това, подадох рапорт за 10-дневен задграничен отпуск.Разчитах,че началството е оставил заместник,който ще ми разреши да ида и аз в Берлин.Резултат от рапорта не получих.

2.Точно по това време преговорите и с представителя на германските самолетни фабрики приключиха.Ген.Русев отиде сам във Варна с готовия договор.Аз и германският представител не можахме да присъствуваме при подписването на договора.Германският хпедставител не можа да декларира подаръка от трите коли.

3.Като немаше кой да ми разреши задграничния отпуск,отидох при ген.Дипчев,началникът на канцеларията при министерството на войната, казах му защо требва да ида и аз Берлин.Ген.Дипчев на своя отговорност ми разреши да и аз заминах.

В Берлин намерих ген.Цанев ми каза,че съм закъснели че царя си бил отишъл.Намерих и кап.Дреников,който ми съобщи,че е изпълнил задачата си в Олимпиадата.

4.В нашата легация образувахме комисия в състав полк.Станчев /в Берлин в задгранична командировка/,подполк.Сираков/военният аташе/ аз и кап.Дреников,която прие трите коли със специален протокол във автомобилната фабрика Мерцедес.Един екземпляр от протокола оставих в легацията,а другият взех със себеси за щаба на полка.

На четвърдия или петия ден от престоя ми в Берлинзаминахма с колите за България.Шофьори бехме азукап.Дреников и Кръстан/шофорът на въздухоплаването/.С мене дойдоха ген.Цанев,дъщерята му и зетът,а другите две коли взехме неколцина закъсали студенти.

Минахме през Дрезден,Крлсбад,Прага,Виена,Буда пеща и белград с пренощувания в Сарлсбад и Буда пеща.В Карлсбад ген.Цанев с близките си остана в Карлсбад,понеже се беше почувствувал зле.

На третия ден от тръгването ни,пристигнахме в България късно през нощта,капнали от умора и жадни за сън..На следния ден се явих в щаба на полка доволен,бодър и щастлив.Сметах,че бех извършил добра работа/СОЧ,т.6,стр.467-468/.

На следния ден,когато се приготвях за представяне на началството,телефонът силно иззвъня и един сърдит глас каза : елате веднага при мен!Това беше гласа на ген.Луков,завърнал се от Варна.Іа момент се почудих кога тоя човек узна,че съм се завърнал!След това ме обхвана предц,вствие за нешо лошо и силно разтревожен хукнах към министерството,като подтичвах сегис-тогис.

Пристигнах запъхтян и тъкмо когато требваше да влезна при министера,от вратата на кабинета му се измъкна Маринов.С папка в ръка, Маринов се промуши покрай мен и,без да ми се обади,бързо изчезна в

дългия коридор,смутен от неочаквната ни среща.Разбрах какво бе станало.
Щом се мернах пред очите му,Луков се нахвърли върху мене със сле-
дните думи: ти къде беше? Кой ти разреши да ходиш в Берлин и да приемаш
подаръци? - Изтръпнах от това негово държане - сащисах се.Секаш бех извъ-
ршил некакво страшно престъпление.Помъчих се да му обясня къде и защо
бех ходил,но той беше така нервиран,че нищо не чуваше - продължаваше да
ме обсипва с нови ругатни.Ходил съм бил да "прося"коли в качеството си
на какъв? - Споменах имената на ген.Дипчев и ген.Цанев.Като чу тия име-
ва,той повече се разлюти.На края с диво изкрещяване каза,че съм сво-
боден и аз напуснах кабинета му,смазан от почуса и смут.Това беше скан-
дал.Какво бех толкова силнж засегнал честолюбието на министера?- Мари-
нов ме беше добре наковал пред него.Прибрах се в щаба си дълбоко огриж-
ен и омислен.Ако министерът беше тук,согато договора бе готов и ген.Ру-
сев бе отишел при него за подпис,щеше ли да има скандал? - Сигурна не -
немаше да има никакъв скандал.Щеше да стане онова,което бе станало с до-
говора с представителя на поляшките самолетни фабриканти.Минискерът ще-
ше да подпише договора с представителя на германските самолетни фабрика-
нти и германският подарък от трите коли Мерцедес щеше да бъде приет та-
ка,както бе приен поляшкия от един безмоторен самолет.Работа обикновен-
на и простауно тук има нещо друго - нещо,което щеше се разбере по-нататъ-
тэк.Луков бе нагълтал лакомо въдица,която Маринов чу бе подхвърлил,го-
нейки своя кариеристичен интерес.

Тежки,нерадостни и тревожни дни затекоха.През август 1936 г.за-
почна делото против Дамян Велчев.Съдът поиска от мен атестация на три-
мата мои лигари, както и за бившият ми подчинев Хр.Лазаров.Дадох и за
четиримата най-добри сведения като служащи и като летци.Делото завърши
с затвор за всички подсъдими.Д.Велчев само бе осъден на смърт.Наказани-
ето му обаче впоследствие бе заменен със затвор до живот.Участието на
моите лигари в това дело се тълкуваше в мой ущърб,като некадърен,според
Маринов,да държа офицерите си здраво в ръка.

Свикан бе Висшия военен съвет .Всеки участник в тоя съвет треб-
ваше да представи писмен доклад за моралното състояние на частта му.
Такъв доклад представих и аз,като началник на самостоятелна част.
Преди да почне работата си,съветът изслуиа дослад от началника
на РО Маринов за начина,по който можеше да се следи поведението на все-
си офицер с оглед превратите да станат невъзможни.В духа на тоя доклад
на Маринов ,Луков издаде впоследствие обща заповед по армията.В резул-
тат на та заповед,между офицерите на всека част настъпи нечуван шпионаж
Офицерите започнаха взаимно да се шпионират,взаимно да се подозират и
да доносничат.

При разглеждането на писмените доклади,Луков подчерта необходи-
мостта всеки командир да има "едно-две доверени лица",които да му дона-
сят -а всичко онова,което става в частта му.Тия доверени лица сомандис-
рят требвало да толерира,т.е.да облагодетелствува.На всеки заподозрен
офицер,Маринов изпращаше агент подире му.Такъв агент той бе пуснал и
моите следи.

Луков не разбираше какво зло нанасяше на армията,която до сега
се бе крепила на един единкствен стълб - - доверието.Вместо да изписва
вежди,той вадеше очи.Съветът привърши работата си с реч от Луков за
стегане дисциплината,за премахване на военните съюзиуза верност и пре-
даност съм царя и пр.Луков се сметаше за оратор и не изпускаше случай,
за да се хокаже такъв.

По нареждане на Луков бе произведено дознание за подарените на
въздухоплаването три германски коли Мерцедес,тъй като Маринов твърдеше,
че с тия коли аз към извършил некакъв гешефт.Дознанието не даде очак-
вания от Маринов резултат.Показах протокола на комисията в Берлин,коя-
то бе приела тия коли.

През август 1936 г./не си спомняв датата/в Божурище се очакваще
пристигането със самолет на фелдмаршал Гьоринг,министер на германски-
те военно-въздушни сили и пръв помощник на Хитлер.Гьоринг идваше в Бъл-
гария като гокт на царя и и на Луков.По тоя случай в летището беха на-
дошли много посрещачи начело с принц Кирил и ген.Луков.За избегване на
опасността от сблъскване на наш самолет със самолета на високия гост,
наредих тоя ден в Божурище да нема никакви летения.

През време на чакането обаче некакъв самолет избръмча.Всички помислиха,че това е самолета на Гьоринг,раздвижиха се и насочиха очите си към избръмчалия самолет.За обща изненада,оказа се,че това е наш самолет.Нашият самолет кацна и от него излезе човек,който се запъти към посрещачите,сваляйки каската и пасмонтана си.Самолетът,учебен ДАР,веднабе прибран в хангара.Летецът дойде при посрещачите,представи се на принца и Луков,ръкува се с тех и всички видеха със собствените си очи,че това беше Маринов,началникът на РО.Да,това беше,"известният български летец"Маринов,нарушителят на заповедта ми - този,който искаше да го види света,че е известният света като летец и светът да запомни това.

Вместо към Маринов,Луков обърна зверския си поглед към мен във знак на това,че заповедите ми не се изпълняват - в знак на упрек. Маринов стоеше до него,горд и плувнал в щастие.

Към 10 или 11 ч.пр.пл.самолетът на на големия гост избръмча над конезавода и кацна в летището.Това беше германски пътнически самолет Юкерс.Гьоринг в бела униформа,окичена с ордени и медали,едър и важен, следван от неколцина придружници,се запъти бързо към посрещачите.В качеството си на комендант на летището,аз го пресрещнах с рапорт за добре дошъл.След обикновенните ръкуванияПринцът заведе госта при дворцовата кола,взе със себе си Ьоринг и предружниците му му и загърмеха към София.Същото напра виха с колите си Луков и другите посрещачи.В летището остана само Маринов.Други официалности ту немаше.

Взех Маринов в моята кола и с него се запътихме също към София. По пътя държах на моя съперник слово.Казах му,че е виновен и аз,като негов началник,следва да му наложа наказание.Очуден от това,той обърна главата си към мен и ме запита какакъв началник съм бил.Какъв началник ли? - Обясних му въпроса така : ти,драги,избега от от въздухоплаването след като аз станах негов начаник - избега,но само с единя си крак.С другия си крак ти остана в Божурище и продължаваш да си на служба при мен.С други думи,продължаваш да си мой подчинен,колкото и да не искаш това.Числиш ке в моята част.В моята част получаваш заплата и въздухоплавателни възнаграждения.При мен идваш да изпълняваш летешките си задължения.За днешното ти провинение аз съм длъжен и имам пълно право да те накажа.Оставям това Луков да стори,не Луков,а началник щаба на армията, ген.Хр.Георгиев.Ген.Георгиев ти е прек началник,а не не Луков. На това мое слово,Маринов можа да каже само само една дума: софизми,това са твои софизми.Нека да са мои софизми,но фактът си остава факт.

Спрех колата и в София го пуснах да си върви,пламнал в яд и злина.

Не много след горния случай,Луков ми възложи да ида в Пловдиви да се явя на бпат му,окръжен управител в тоя град,за да ми даде сведения некакво конспиративно събрание на пловдивските летци.Отидох.Проучих въпроса и се върнах.Докладвах на Луков резултата - че не е имало никакво конспиративно събрание.Пловдиските летци имали бал.На гости за им отишли Божурищенски летци.Последните се събрали в дома на един пловдивски летец,за да се почистят,измият и приготвят за бала.От тоя резултат Луков останал ведоволенНе можело срушката да немала опашка.

В желанието си да трупа и той,като Маринов,колкото се може повче доказателства за моята негодност като като командир на самостоятелна частЛуков ми заповеда на 25 август т.г.да бъда в Казанлък,където той кел да дойде да инспектира Учебния орляк.Инкпекторското изпитване мина благополучно - никой не от нищо не се оплака.След това той отиде на летището,за да присъствува и да ниди как летците летят.След всеко летение,ученикът пилот идваше при него с рапорт,че изпълнил еди-каква си задача.Застанал донего,аз слушах кусурите,които той бил забелезал. Този не знаел да козирува,онзи не знаел да марширува и пр.

След това,Луков поиска да му посоча "довереника".Казах му,че такова лице немам и че доверени ми са всички подчинени.Той сви устата си ядовито и заканително.Нищо не каза.Разбрах,че началството ме смета за "негадяй"и че делото на Маринов е попаднало на добра почва - върви буйно напредрасте...

Когато стана 12 ч.,поканик началството на обед в офицерското

казино/офицерският стол/.Тук аз казах неколко добри думи за Луков и пи-
хме наздравица за него.Луков - и той каза неколко думи за значението на
въздухоплаването,насърчи ни да работим за него всеотдайно,обърна внима-
нието ни въ рху неждата от железна дизциплина и особено от нуждата да
бъдем верни и преданни защитници на царя и Отечеството.

Вечерта на тоя ден Луков държа публична политическа реч.Той се
сметаше за добър оратори не изпускаше случай да не използва това си са-
чество.Той като че имаше намерение да стане Хитлер на Балканите.След
произнасянето на речта си,той веднага запраши с колата си за София./СОЧ
т.6,стр.468-478/.

Настана затишие.Струваше ми се,че облаците над главата ми се ра-
зкъсват и че хоризонтът ми ще блесне.Почвах да се успокоявам,макар че
началството продължаваше да ме посреща и изпраща мълчаливо с настръхна-
ли очи и рога.При един доклад аз го помолих да ми даде друго назначение
в армията,ако смета,че съм "негоден за командир на ВВС".На тая ми мол-
ба той отговори,че ще отнесе тоя въпрос до царя...

За учебните самолети Шмолик и ДАР беха поръчани мотори Валтер в
Чехословакия.Изпращането на тия мотори се забави твърде много.Требваше
да отиде човек в Чехословакия,за да уреди въпроса.Набелязал бех пор.Бо-
яджиевуно вместо него изпратих кап.М Минев като по моторното дело.На Бо
яджиев не бех давал такова нареждане нито устно нито писменно.От де е
бил научил,че съм го тъкмел за изпращане в Чехословакия,не знам,но той
се почувствувал силно засегнат.Отишъл при Маринов и му се оплакалИ Ма-
ринов това и чакал.Записал в тефтерчето си още един мой враг,готов да
свидетелствува,че съм лош командир - че съжел и дразнел офицерите си.
Те ти турчин,те ти беля..

Използвам тоя случай за да кажа какъв добър командир е Маринов.
В битността му к-р на смесения орляк в Божурище той требваше да обучи
новобранците,изпратени в частта му.Това беше работа тъкмо за него,
като офицер,който какво е отделение,какво е взвод,какво е рота и пр-
като эфицер,който е командвал в живота си само един ординарецОбучение-
то на новобранците/цела рота/той възложи на бившият фелдфебел Т.Рогев.

Некой ще каже,че той е командвал орляк/длъжност равна на дружи-
нен командир/.Тогавашният орляк се състоеше от от неколцина летци и
2-3 стари самолетиС тоя състав той не бе произвел нито едно ,чение.ле-
тел бе само на самолет ДАР-1,използван в авиац.у-ще за основно обучe-
ние на ,ченици пилоти.Тоя самолет беше по-безопасен за скъпия му живот
и т него пролетяваше часовете за добиване право на въздухоплавателни-
те възнаграждания.

Като к-р на орляк,в частта му станал един голем инцидент - не-
колцина негови служащи убили домашната му котка.Тия злодейци той нака-
зал с глоба от хиляда лева.

Пита се кой бе дал право на тоя млад офицер да преценява коман-
дните качества на офицери,много по-стари и по-опитни от него?

Не желая повече да се занимавам.Не искам да ставам като него
махленски клюкар

По поръчка на началника на РО,началството ме натовари да при-
готвя план за 3-годишно разнитие на нашата военна авияция.Срок за при-
готвяне 10 дни.Това беше явна уловка : в такъв малък срок аз нема да
мога да приготвя такъв голем и сложен план и ще се проваля,т.е.ще до-
кажа,че съм негоден за командир на нашите ВВС.Обаче аз запретнах юна-
шсии с денонощен труд успех да приготвя плана в дадения срок.Шабът на
армиятя не можа да ми помогне с нищо.Той немаше проект за нуждата на
армията от авиация по .Аз сам определих тая нужда - съставих схема на
организацията на нашата мирновременна авиация при положението,че има-
ме 4 военноинспекционни области и че за военно време всека военноинспекционна область
ще мобилизира по една отделна армия.

Схемата имаше следното съдържание :

Спомагателни части - 4 орляци.Всеки орляк в състав от 1 разу-
знавателно и 1 изтребително ята и 1 щурмово крило.При мобилизация ор-
ляка ще се развие във Въздуше полк,ятото ще се разние в орляк,а кри-
лото в ято..Във време на война всека отделна алмия ще има един Възду-
шен полк.

1 морско ято/за неподвижната морска отбрана/в състав от 1 разузнавателно,1 изтребително и 2 торпедни крила.Във време на мобилизация ятото ще се развие в орляк,а всеко крило в ято.

1 самостоятелен нападателен полк СНП/ в състав 1 изтребителен и 2 дневнобомбардировачни орляци,1 нощнобжмбордировачно ,1разузнавателно,1 изтребително и 1 щурмово ята.

Командване : ВВС и и орляците имат щабове.СНП остава в мирновременен състав при мобизизация.

Службите на ВВС беха : учебна,снабдителна,техническа,здравна, летищна,метеорологическа,счетоводна,информационна.Те се намираха при щаба на ВВС.При щаба на ВВС имаше и едно отделение за гражданска авиация.Същите тия служби,с изкл.на учебната,беха застъпени във всека самостоятелна част с добавък и на едно домакинско и едно охранително отделения.

По тая,така набелезана организационна схема,определих вида и броя на самолетите,броя на летците/пилоти и наблюдатели/,техниците/аероинженерите,аеромеханиците,аеротехниците и пр./,броя на специалисти-/метеоролозите.аерофотографитеурадиотелеграфистите,оръжейницитеи др-/ броя на общите работници/шивачи,дърводелци,бояджии,тенекеджии и др./.

На всеки щаб,на всеко ято и на всеко крило съставих щат за личния състав/летци,техници,специалисти,общи работиници и пр./.

Определих специялното и общо имущество,което требваше да се вабави.Определих също така броя на летците,техниците и специалистите които учебната служба,през трите организационни години в своя състав от един учебен арляк от 2 учебни ята- едното за запасни летци офицери и другото за запасни летци подофицери/само пилоти/,1 учебно крило за юнкери летци от Военното у-ще,1 учебно крило за специалисти/аерофотографи,радиотелеграфисти,метеоролози,шофьори,оръщейници/и 1 крило за надготовка на летците офицери/пилоти и наблюдатели/по военната авиационна служба.

Вазходите за създаването на нашата военна авиция,в срок от три години,възлезе на около 2 милиарда лева.За всека организационна година беха нужни средно около 700 милиона лева.

В сумата 2 милиарда лева не влизаше стойността на общото и специално имущество,с което въздушния полк разполагаше в момента/1936 год. Това имущество можеше да намали двата милиарда лв.и само с около неколко десетици милиона,с поверителен № 14728-11-I от 8 септември 1936 г.точно в определения срок.На следния ден Луков събра висшия военен съвет в съкратен състав,за да се занимае с моя въпрос.По моя въпрос началникът на Ро бе натоварен да изнесе специален доклад.Аз не бех поканен да присъствувам,нито като началник на самостоятелна част,нито като обвиняем,- бех в немилост и подлежех на строго наказание.Тоя ден,29 септември 1936 г.,висшият военен съвет в по-тесен съкратен състав ме уволни - прогони ме от авиацията и армията"в интереса на службата".В доклада си началникът на РО бе изнесъл поразителни грехове и престъпленията в службата ми - грехове и престъпления,които оронвали военната ми чест и достойнство.

На 30 септември 1936 г.,сутринта научих това и със замаяна глава отидох веднага в щаба на армията,за да питам тая ужасна новина верна ли е.Влезох последователно при полк.Пеев и ген.Георгиев- понитах ги какво е станало с мене.И двамата ми отговориха,че немогат да ми кажат нищо повече решенията на висшия военен съвет са,както съм знаел,поверителни.Пратиха ме при министера и аз с покосени крака се втурнах и влезох при министера.Зададох му същия въпрос с добавката"защо?". Защо ли? - Ами колите,ами Сади Льокоант,ами "почтеният"човек Баталов. Поисках да му обясна случая с тия три неща,но той не ми позволи - немало нужда от обяснения,за него всичко било ясно като бел ден и ме освободи..Отидох си у дома,затворих се в една стая,седнах на един стол и се хванах за главата.

Излишно е да описвам мъката,която преживех със свито сърце през тия неколко тежки и едвам поносими дни/СОЧ,т.6,стр.469-481/.

През следващите дни получих съжаленията на майор Узунски.По-

лучих съжаления и от самия звер.Маринов влезе в кабинета ми сдумите: Какво стана бе?и протегна ръка за здрависване,но аз не я поех и тя увисна във въздуха.Уволняват ли те?- Мили братя,той ме пита дали ме уволняват!Причерня ми пред очите,грабнах мастилницата от масата и извиках с все сила : вън,куче проклето!-Не видех как изхвръкна из вратата.

До излизането на заповедта за уволнението ми продължавах служебната си работа унил и печален.

По това време станаха следните събития около мен :

На 9 септември се сдобихме с дъщеря.Вместо с радост,посрещнахме новия член на семейството ми с покруса.Още лохуса,тя,без да ми се обади,ходила при Луков у дома му да го пита защо съм уволнен.Луков я посрещнал много студено и бил й казал,че "той"знае защо ме е бил уволнил.

От Ботевград долете баща ми.И той веднага отишъл при Луков да го пита защо ме е уволнил.Отговорът бил същия : той знае защо съм го уволнил.Както жена ми,така и той,останаха с убеждението,че нещо лошо съм направил и че крушката не може да нема опашка.Баща ми си замина потресен и отчаян.Гордостта му бе помрачена.

В Божурище почнаха да пристигат бойните самолети от Германия и Полша.Пред хангарите стоеха пристигнали по въздушен път от Париж два пътнически самолети Гоеланд.

Другарите ми от 34 випуск на Военното училище беха произведени в чин полковник.Аз останах в стария си чин подполковник.

Тия събития,вместо да ме радват,угнетяваха духа ми.И все пак, струваше ми се,че нищо не е загубено,че уволнението е некаква шега и че правдата скоро ще блесне.

Колите ли? - Ами че те беха подарък от германските самолетни индустриялце в знак на благодарност за указаното им от наша страна. Обикновен търговски обичай.Ако Луков беше в София,когато договорът за доставката на самолетите Беше готов,той щеше да подпише тоя договори щеше да приеме подаръка тъй,както беше подписал соговора с поляците и беше приел безмоторния самолет като подарък от полшкия индустриалец на самолетите Р .Вината ми тук не е в подаръка,според Маринов,а в това,че съм бил изпросил тоя подарък - извършил съм бил унизителна просия,нещо,което не е верно.

Баталов ли? - Нито Баталов познава мене,нито аз познавам Баталов.Дали той е почтен човек или не - това аз не зная.За пръв път в живота си го видех в Парижката легаци.От това,което чух за него,разбрах,че е от типа на софийските Губиделниковци и Рабойниковци.

Колите беха върнати на германците - тъй заповеда Луков.Сади Льокоант не стана технически съветник на нашето въздухоплаване - такъв,какъвто имаше въздухоплаването във всека една от съседните ни държави.Тия технически съветници буха асове от войната,обявени след това за депутати по право в парламента.Те не искаха нищо- нито заплата, нито възнаграждения,нито некакви сведения.Искаха само чест да им се направи.Какви сведения може да даде Баталов за мене,когато не имал работа с мене и не ме познава.От Сади Льокоант,Баталов и дрфранцузи Маринов бе надул цел балон с опасности от вреда на шпионаж във вреда на България.

От всичко,сторено против менпо внушение на Маринов,се вижда, че Луков ве бе нито добър политик,нито добър командир.Ако действително е имало опасност от шпионаж,,на моя рапорт за Сади Льокоант е требвало да се тури едно "не"и опасността от шпионаж щеше тутакси да изчезне.Работа много проста,но нали е требвало Маринов "да ме изяде" заради неговия безогледен ,нечовечен и мръсен кариеризъм...

Сред като висшият военен съвет бе решил да бъда уволнен,намерих необходимо да ида при Луков за последен път.Не исках да вервам,че той е виновника за моето уволнение.Сметах,че той бе глътналвъдица, подхвърлена му от истинския виновник,Маринов.Требваше да направя още един опит,за да го уверя в моята невинност.

Седнах в чакалната,заедно с други лица и зачаках реда си приемане от министера.Когато останах сам и тръгнах към вратата му,министерът излезе,сподирен от адютанта му.Адютантът му напомни,че и аз чакам прием,министерът тръгна бързо по коридора с думите : тури си ша-

пката и идвай след мен.Изфуча покрай мен,без да ме погледне дори..Все едно,че не съществувах вече за него.Вкамених се на местото си.Призовах Бога и едвам промълвих : С какво заслужих такъв ритник!

При брах се в къщи унизен и оскърбен до дъното на душата си.В такова състояние на духа,дойде известие,че баща ми,смазан физически и душевно,е починал.Жена ми къпеше бебето и ронеше сълзи.

Струваше ми се,че ще полузея.Непрекъснато щепнех - питах некого: защо бе,защо ме уволни бе,откраднах съкровище ли,убих човек ли,работата ли не си гледах,царя ли бех псувал?

Заповедта за уволнението ми излезе.Тя бе кратка царска заповед под № 47 от 1 октомври 1936 г.и гласеше така : уволнява се в интереса на службата от инженерната инспекция подполковник Георги Минев п.Василев.Подпис : генерал майор Луков.

На моето място Исус Христос би казал : Господи,прости му,той не е знаял какво прави,а аз казах: проклет да е,той/касае се за Маринов/ той добре е знаял какво прави.

Уволнението ми стана не много след като царя ме беше наградил със знака за 20-годишна отлична служба.След мене беха уволнени и генералите Ив.Дипчев,Янко Бойчев и др.- уволнени беха всички ония висши офицери,които беха близки на ген.Цанев,когото Луков беше помразил главно по линията на ТВС/тайният военен съюз/,а след това и по лични снои съображение.Самият ген.Цанев щеше да бъде уволнен,ако не беше адютант на царя.След излизането на заповедта за уволнението ми,прослужих още две седмици.В края на втората седмица дойде заместника ми,полк.Васил Бойдев и аз мусдадох длъжността си - 9дадох я на 14 октомври 1936 г.

Напуснах въздухоплаването,на което служих всеотдайно в мир и войнацели 20 години.

Не приех възпоменателния златен пръстен и отказах да присъствувам на прощалната вечеря.Златният пръстен бе получен до сега оттрима летци : П.Попкръстев,Ив.Михайлов и Ив.Маринов.На първите двама души се полагаше,защото напуснаха въздухоплаването за винаги,а на третия не се полагаше,защото не бе напуснал за винаги въздухоплаването - напуснал го беше само с единя си крак,а с другия си крак се числеше, както казах,още във въздухоплаването.Хитрецът си беше направил сметката втори път,когато напусне въздухоплаването за винаги.

Оставих прощалната вечер дабъде не прощална,а тържествена вечер в чест на Маринов,загдето беше избавил ВВС от един"некадърен командир" и България - от един "опасен шпионин".Препоръчах на тържествената вечер да бъде поканен и ген.Луков.Препоръчах още и това : Ген.Луков да бъде награден с авиаторската значка за"големите му заслуги"към въздухоплаването.

Начинът,по който бех изхвърлен от въздухоплаването като летец и от армията като генералщабен офицер,тежеше в душата ми като воденичен камък.Подадох оплакване до царя - молех го да ме приеме,зада му разкажа целата мръсна истори,която Луков и Маринов беха скроили срещу мен.Молех го още да ме даде под съд в случай,че едно от скроените обвинения се окаже верно при едно сериозно разследване.Резултат обаче не получих.Предполагам,че оплакването ми не е било докладвано на царя. В двореца мой враг беше адютантът на царя,подполк.Р.Жечев,който приятелствуваше с Маринов.

Като моя случай е бил случая с кап.Драйфус във Франция.За него обаче са се били застъпилиубедени в невинността му,кветовно известните писатели В.Юго и Емил Зола.Кап.Драйфус е бил върнат на служба -бил е напълно реабилитиран.У нас такива застъпници за мен немаше.Моята последна инстанция за оплакване бе Бога,но той бе далеко и високо..Собствено имаше такав инстанция - требваше да дам оплакване не до царя, а до Народното събрание,но аз пропуснах тая инстанция./СОЧ,т.6,стр. 469-487/.

С мене стана каквото стана,но какво стана с пристигналите бойни и пътнически самолети?

С германските и поляшките самолети бе възстановена нашата военна авиация.На гьорговденския парад в София през 1937 г.това бе продемонстрирано.Над парада,на не голема височина,минаха и разтресоха въздухасъс своя гръмотевичен грохот неколко вълни от новите бойни само-

лети.И царя,и луковъ,и Бойдев,и строените за церемониалния марш войнишки редици и присъствуващите граждани - всички насочиха с любопитство очите си нагоре.Първите трима души при това тръпнеха от радост и задоволство като"автори"на това чудно дело.

Немаше знаци и цифри по самолетитеТе беха заменени със знака Х в бел квадрат.Новият командир на ВВС бе започнал дейността си с премахване на онова,което бе установил предшественикът му.

С пътническите самолети Гоеланд бе станало това,което бе станало с леките коли - върнати беха на на френската самолетна фабрика Кодрон,понеже при строежа им не е имало държавен контрол.Това бе разузнал и открил пор.Н.Кокилев/началникът на разузнавателната секция в щаба на въздушния полк/.Маринов пък навил на пръста си откритието на Кокилев и предрекъл,че с тия самолети злополуките щели да бъдат много чести и жертвите много скъпи...Въпросът бил много важен и небивало да се бърза с неговото разрешение сега.Разбира се,това беше едно съвсем криво разбиране,с което аз не бех съгласен,защото знаех,че с принципа "не бива да се бърза"е свързана дейността на този злосторник навсекъде в службата му.

Самолетите Гоеланд,тия прекрасни пътнически машини,се използваха по въздушните линии на Югославия,без да бе се чувало нещо за злополуки с тех.

На пук на горната криворазбранщина,аз щех да устроя"точно сега" въздушните съобщения между София и Варна.Разполагах с всичко,необходимо за : самолети,летци,техници,летища и съоръжения.Имах вече и изработен план/виж Бележки по историята на българската гражданска авиация,т.9/.Но...остана да виси във въздуха само думата"щех".

Заведено бе съдебно дело в Париж и фабрика Кодрон бе принудена да приеме обратно самолетите си.Френската общественост посрещна случая с нерадостни впечатления за нашата ориентарска външна политика.Останаха невърнати само бойните самолети.Те беха добри машини - беха последната дума на тогавашната авиационна техника.Никой/вкл.и Маринов,нашият "прочут"авиационен капацитет/не можеше да каже нищо за тех.

За големите заслуги към авиацията и към армията,Маринов бе изпратен за военен аташе въ Париж.Съкровенната му мечта да стане командир на на нашите ВВС не се изпълни - бил още много млад,доколкото можах да разбера.На моето място бе назначен,след уволнението ми,полк. В.Бойдев и с това бе нарушен Законът за въздухоплаването,който изрично повеляваше за к-р на нашите ВВС да се назначава само лице с дългогодишна авиационна служба при безупречна авиационна атестация.За Луков това не бе важно.Важно беше новият к-р на ВВС да негов близък и верен.човек.Тоя близък и верен човек бе изпратен в Полша да следкурс за летец наблюдател.Какво е следвал в Полша не се знае,Знае се само това,че той се върна от Полша с бревет за пълноправен летец наблюдател.Тъй рече Заратустра...

Постът "к-р на Въздушния полк"не бе голем,но в близко бъдещ той щеше да стане важен и търсен от мнозина пост,тъй като след въстановяването им,нашите ВВС щеха да растат бързо напред.След заемането на новата си длъжност,Бойдев бе повишен в чин генерал майор,а самата длъжност порастна и иведнъж стана дивизионна длъжност.

Искам да кажа нещо за мафията около принц Кирил,братът на царя/наричан в двореца "Кики"/.За принц Кики се знаеше,че е развратник и голем финансов далавераджия.В Чужбина имал не малки парични дългове,в България бил участник в големите държавни доставки.С Луков имал приятелство и разбирателство.Ген.Луков се оказа материалист и като такъв,бе решил да изполва положението си на един от най-големите фактори в страната - решил беше да снабди армията с ново,модерно въоръжение.Мадам Бойдева искаше да бъде да бъде втора мадам Султана Петрова,макар че немаше нейната култура и нейната гарантност.Тя поддържаше тесни връзкис некои столични"кавалери"и особено с принц Кики и министер Луков.С нейна съпругът й стана к-р ва българските ВВС и го готвеше за по-нататъшни големи постове.

Тия четирима души образуваха мафията,която по това време

вършеше своите далавери

вършеше своите залавери,като прикриваше най-старателно със своятя непо-
рочностсвоето безкористиеи своята добросъвестна патриотична дейност.
Генерал Луков превъоръжи армията с военни материяли/вкл.с бойни-
те самолети от Германия и Полша/за около 2 милиарда лева.При комисио-
на само 1%,сумата,влезла в джоба на Луков,възлиза на ок.20 милиона
левакомисионата е била обаче е била по-голема...
За да не сметне некой това за лъжа и клевета,привеждам тук след-
ния пасаж от книгата на А.Антонов-Тонич и С.Владимиров - книга,излезла
от печат през 1963 г.под заглавието"Бележникът Сампа":
От Дионисий/псевдоним на ръководителя на германското разузнава-
не в България/знаех,че ген.Луков се ползва с неговите симпатии.До кол-
кото бех успел да науча,още преди генералът да стане министер,немците
са му давали суми под различни предлози,заради услугите,които той им е
извършил.А когато Луков възглави Министерството на войната,те предоста-
вили нему всички сделки за покупка на на оръжие.Независимо,че процентите
те,които генералът вземаше,предимно от доставките на Круп,представлява-
ха огромни суми,той беше ненаситен и се овълчваше все повече и повече.
Ген.Луков знаеше,че княз Кирил получаваше такива суми от доста-
вките на Райнметал и виждайки в неговото лице един опасен съперник,ре-
шил да му предложи споразумение за поделба на процентите.Князът приел.
Разбира се,тогава ген.Луков не подозираше,че зад гърба на Кирил стоял
самият Борис.
Веднъж генералът научил от своя приятел Красновски/министер на
вътрешните работи/за некакъв документ,от който било видно,че княз Ки-
рил е получил от една сделка за негодни танкове крупен процент,за ко-
йто не бил споменал нищо пред Луков.Разгневен до краен предел,генера-
лът/който беше много самонадеян,чувствувайки опората на немците/взел
документа от Красновски и го занесъл на царя - уж не за да разобличи
Кирил,а за да съобщи,че министер Красновски ще направи скандал за за-
купените негодниии оръжия.
Царят изслушал Най-внимателно Лукова на края,след като задър-
жал документа,му поблагодарил и дари го разцелувал.
На дрегия ден,по време на заседание в Минидтерския съвет,Крас-
новски разкри,че се извършват големи престъпления и че в полицията би-
ли получени документи за това.
Но докато очаквахме,че ще стане скандал,на който княз Кирил ще
бъде разобличен,най-неочаквано министер Красновски /както научихме в
последствие/бил викан през нощта от царя за уясняване на въпроса,посо-
чи съвсем друг случай на недобросъвестна доставка.В нея имал пръст го-
лемец от Министерството на войната,за което по сигурни данни същият
бил получил и процент.Той явно намекваше за ген.Луков и всички разбра-
ха това.
Ген.Луков не можа да се сдържи и зашлеви плесница на Красновски.
Не много след това,министер председателят донесе указ от царя,
според който министрите Луков и Красновски се уволняват ~~ж~~, заради ска
ндалното им държане в Министерския съвет.
Така Борис не само тикна Луков в клопката,приготвена за него-
вия брат,но си разчисти сметките за винаги с него и с Красновски .
Ала малцина беха онези,които узнаха истинската причина за за
провала на ген.Луков/СОЧ,т.6,стр.488-491/.
Ето какви зверове стоеха начело на армията ни по това време.Те-
зи същите зверове ловеха в лапите си невинни хора,приписваха им лоши
качества,обявяваха ги за престъпници и ги захвърляха на улицата по
най-безобразен и жесток начин.С това те прикриваха пред обществено-
та нечистите си образии се подвизаваха в нея като богопомазани съдии,
правници и дорикато светци.Набиваха в очите на тая общественост лъжа-
та,че от тех по-добри началници и държавници нема.
В един свой разказ Максим Горки описва живота на един учител,
забутан дълбока руска провинция.Измъчван от скука и самотия,тоя учи-
тел се пропил - станал формен пияница и като такъв,гонел децата в у-
чилищния двор,удрял ги с бастуна и ги наричал пияници.
Трите автомобилни коли,подарени от германските самолетни инду-

стриалци,не били дадени по техно желание и техна инициатива,а били"изпро-
сени"от мен- извършил съм бил просия,каквато маститият генералмразел и лю-
то се канел да премахне,понеже била нещо,недостойно за нашата държава.

Да кажем,че това е така.Комисионните огромни суми,получавани от из-
вършените доставки,не беха ли и те недостойни за нашата държава?Не требва-
ше ли Луков и тех да премахне?! Стойността на колите,колкото и нищожна да
беше,требваше да влезе в общата ковисионна сумаВ това се криеше въпроса
за тия коли...

Моето уволнение се дължеше не само на клюките на мизерника.Дъл-
жи се общо и на мафията - връзките на княз Кирил и ген.Луковж с шавръкк-
ливата мадам Б.Защо не? - Когато човек бъде поставен на високо място,
когато забогатее и когато го хване главозамайването,той почва да бърка
служебната с частната си работа - почва да проявява странни прищевки и в
много случаироб на некоя от страстите си.Страстта на ген.Луков към"пара-
та" вероятно го беше довела и до страстта към жената въобще.Тия две
страсти приятелки.

Срещна ме на улицата полковник/вече станал генера/Й.Пеев,бившето
ми началство и преподавател във Военната академия.Впечатленията ми от
него не са много добри.Той беше суров инеобщителен човек,прекалено точен
и изпълнителен гюромихайловец.Към нас,слушателите, се отнасяше не като
към студенти,а като към ученици от оснвното училище.Той не ни обичаше,а
и ние не го обичахме.Беше горделиво превъзходителство.Като преподавател
не беше нещо особоно.Некои неща учеше заедно с нас.

Та той именно ме ме спре на улицата - кой знае какво се беше пре-
метнало в душата и характера му.Заприказвахме се като близки познати хо-
ра.От него научих некои подробностипо моето уволнение.Във Висшия военен
съвет всички били изслушали с голем интерес доклада на МариновЧувствува-
ли колко зле бил подведен Луков от началника на РО.В доклада си послед-
ният изнесъл поразителни неща и факти срещу мен - неща и факти,нечувани,
лъжливи и от никого непроверени.Самолетите,набавени през 1923 г.били
много лоши и с тех загинали много летци,държанието ми с подчинените би-
ло грубо,бил съм заядлив,като началник щаба и като командир на въздушни-
ния полкне съм бил направил нищо полезно и разумно за нашето въздухопла-
ване,за неудачната доставка на самолетите от 1923 г.съм бил начетен от
специална анкетна комисия с около 4милиона и 600 хиляди лева,с които съм
бил ощетил държавното съкровище,в академията съм бил най-слабия слушател
при устните изпити тук съм бил преписвал,неправилно съм бил причислен
към генелалния щаб.бил съм конспиратор от групата на Дамян Велчев,която
била против царя и династията му,в процеса срещу Д.Велчев били замесени
и трима мой летци офицери,че съм бил искал чужденец да бъде назначен уж
като технически съветник на нашето въздухоплаване,а в същност като орга-
низатор на шпионаж в България и пр.и пр./СОЧ,т.6,стр.491-493/.

Генерал Пеев,като началник щаба на армията /след ген.Георгиев/се
беше обявилпротив доставените от Луков италиански танкчета,бронята на ко-
ито можела да се пробие не само от куршум и снаряд,но и от обикновенна
стрела.Той е искал настоятелно доставчика на тия танкчета ген.Луков да
бъде държан отговорен.Стана така,че ген.Й.Пеев загина по това време мис-
териозно - застрелян бе на улицата срещу Народния театър.

Докато не бех прочел книгата"Бележникът Сампа"на А.Тонич и влади-
миров,нещо ме караше да мисля,че въпреки всичко,ген.Луков е човек.Буря-
по моето уволнение бше преминала,но мъката в душата ми не стихваше.Изми-
нали беха около две годиниот деня на уволнението ми.

Един ден реших да ида при Луков още един път,за да го питам за-
що наистина ме бе уволнил.Речено - сторено.

Тоя път Луков ме посрещна много любезно.Като ме виде,слезе от ка-
тедрата и заведе при кръглата маса,където седнахме.Бех изненадан и очу-
денПокани ме да кажа какво ме носи насам.Гърлото ми се беше стегнало-
Едвам можах на пресекулки да кажа какво ме носи насам.Странна беше тая
негова метаморфоза.В главата ми се мерна светкавично бързо образа муко-
гато викаше и крещеше по мене,когато не даваше гък да кажа за свое опра-
вдание.Като виде мъката ми,която беше заприщила гърлото ми,той се обър-
на към мен и спокойно каза : заблуден бех,грешка направихме,но грешка-

та не е непоправима,имам другари артилеристи,уволнени погрешно като тебе

работя за връщането им в армията,ще върна и теб/сърцето ми се обърна и затуптя бързо/,от теб обаче искам едно нещо- искам да изготвиш план за създаване и развиване на гражданско въздухоплаване у нас в срок от три години,знам,че с тая работа ще се справиш колкото и трудна да е тъй,както се бе справил с плана развитието на нашите ВВС,като изготвиш тоя план,ще дойдеш с него при мен,вервам,че до тогава всичко ще се оправи.

След това,Луков стана и ме изпрати чак до вратата.Не усетих как се озовах на улицата,която ми се виде ярко осветлена.Като закрачих по нея,идеше ми да извикам на всеуслишание,че на тоя свет има правда и че правдата,колкото и до е затъпкана,рано-късно оживява.

С кипнал в душата ми възторг,готов бех на всички срещнати хора - познати и непознати - да кажа на ухото това,което мислех за правдата,за неумиращата вечна правда.

Луковмакар и късно,беше се осъзнал - беше разбрал каква стока е бил началникът на РОунеговият съветник и помощник.

През есента на 1938хгод.планът за създаване гражданска авиация бе готов.С него под ръка,тръгнах за министерството,за да го презам на министера,но попътно научих,че министерът е уволнен.

Надеждата ми за връщане в авиацията и армията умре ва винаги. /СОЧ,т.6,приложение № 9/,

През 1936 г.на 9 септември дъщеря.Семейството ми стана 4-членно. Пенсията,която получавях като подпорковник о.з.в размер на 50 лвсегашни пари,се беше оказала съвсем недостатъчна дори само за изхранването ни. Поради товау требваше да тръгна "по въките" - требваше да търса добамъчни средсва за препитание.И тръгнах...

Най,напред реших да приключа работата си в Гимнастическото дружество Юнак,Софияя,на което бех председател 6 години.Исках да заживея в мир мир и спокойствие.Подадох молба до предстоящето Общо годишно събрание на дружеството.Последното уважи мотивите в молбата ми и прие оставката ми.Поя начин спасих изтънялите си нерви от борбите с ръководителите ва Юнашкия гимнастически съюз,които изпълняваха решенията на юнашките конгреси нехайно с ред нередности и своволия.Тия ръководители/ген.Рашко Атанасов,полк.о.з.Петър петров и др./не можаха да обединят всички юнашки дружества в София в едно единствено такова.След мен Гимвастическото юнашко дружество стана колективен член на държавната младешка организация"Бранник"./СОЧ,т.7,стр.2-35/.

До като не бех още уволнен,бех получил назначение за преподавател във Военната академия по Военна администрация.С голем ентусиазъм се готвех за това назначение,обаче ...от него нищо не излезе.

През 1939 г.бех мобилизиран за една седмица в щаба на 3-а отделна армия в гр.Плевен.Възмутен бех,загдето не ме оставят дпокойна да лекувам тежката рана.Да не се явя,не можех - законът повелява.Облекох войнишкия шинел с пагони на подполковник.Нахлупих фуражката ,запасах колана с нож от левата страна.Така "нагизден",недоволен и намусен,взех блака и озовах в гр.Плевен.В щаба на армията силна болка сви сърцето ми, като видех,че началник щаба на армията е полс.Грозданов,мой съвипусник от академията и по-млад по випуск от Военното училище.При представянето ми на командиря на армията,ген.Теодоси Даскалов,последният ми каза, че ще бъде разиграна военна игра,в която ще участвувам като началник на снабдяването и превоза.

Стори ми се,че ген-Даскалов ме гледа със съжаление,защото знае невинността чи за уволнението ми.Залових се здраво с работата си.Дните протекоха бързо и неусетно.На края бе даден банкет на всички участници в играта.Преди банкета имаше разбор на играта,в който,междудругото,ген. Даскалов каза,че снабдителните разпореждания са били редовни и правилни,- нещо,което ме ме позарадва..

След бавсета бехме разпуснати.В къщи веднага захвърлих военното облекло.

След първото ми мобилизиране,дойде второ и трето,но те беха по-кратки - беха пак военни игри,в които участвувах все като началник на армейско снабдяване и превоз..

През летото на 1939 год. дойде и четвърто мобилизиране.Проведено

беше в София.Сега бе разиграна дейността на една пехотна дивизия в пред
мобилизационния период на войната.Тия занятия беха много интересни и по
полезни.Участниците в тех,вкл.и аз като началник и тук на снабдяване-
то и превоза,се натъкнаха на работи,за които немаха до сега никаква
представа.

Миришеше вече на война.Нашите политически мъже се занимаваха с
въпроса към коя от воюващите групировкида се присъедини България.

По това време моят"приятел"Маринов,плуваше по върховете на на
големите политически постове.Той бе станал"дипломат".В никоя война той
не бе участвувал като командир на най-малка дори войскова част,а от ди-
пломация разбираше толкова,колкото и аз.И ето,тоя обикновен дребосък
щеше да урежда съдбините на майка България в предстоящите политически
и военни събития Европейския континент./подлецът се увираше като куче
в краката на тогавашниголемци и...,спеваше,защото природата понекога
си играеше с хората - играше хоро с тех на върха на иглата.

Какво ставаше през тия 2-3 години в Европа.В Германия Хитлеро-
вите герои се бореха помежду си за големите държавни постове.Лостът,
около който се въртеха тия борби,беше Гьоринг.Гьоринг искаше да стане
главнокомандващ на германските въоръжени сили и ковеше интриги колеги-
те си-фердмаршали,заемащи тия постове.Обаче Хитлер успеваше да потушва
тия борби.На Гьоринт той не се доверяваше много и го остави
да си бъде само командващ на германските ВВС.

На 11 март 1938 г.германската войска нехлу в Австрия и Австрия
влезе в пределите на Германия.На 29 и 30 септември с.г.германската вой-
ска завзе част от Чехословакия.Тия две две военни събития беха беха
одобрени от Англия и Франция.На следната 1939 г.,на 1 септември,герман-
ците завзеха Полша.Така започна Голямата световна война.

Горните събития показват,че интриганти и подлеци е имало не са-
мо у нас,но и в Германия и другаде.

У нас станаха през същите тия 2-3 години станаха следните съби-
тия : на 10 октомври 1938 г.бе убит на улицата при Народния театър сре
щу В.Министерство генерал Йордан Пеев.По това убийство общественото
мнение в столицата бе изразено в сп.Военно-исторически сборник,бр.2
от 1966 г.В специална статия по тоя въпрос,авторът й Генчо Попцветков
казва : една година по.рано,през летото на 1937 г.,военният министър
и принц Кирил извършиха мошеническа сделка с военни доставки.Те нало-
жиха да се закупят от Италия танкети за разгонване на улечни демонст-
рации и ограничен брой танкове и провивотанкови оръжия за учебни це-
ли.Тогава ген.Пеев,в качеството си на началник щаба на армията,лично
провери качеството на доставката - увери се,че танкетите са изхвърле-
но от употреба оръжие на фашистката полиция още от фашисткия поход към
Рим,че бронята на танковете не устоява куршумите обикновенната бронe-
бойна пушка,а противосамолетните оръдия са от предиспанската граждан-
ска война.Тогава той постави въпроса за тая нечиста сделка за разглеж-
дане във Висшия военен съвет,изложи своето становище и пред министра
на вътрешните работи Красновски и така се стигна до скандала,който за-
върши с уволнението на ген.Хр.Луков.Междувременно група офицери,уволн
ни за участие в 19-майския преврат,отправиха открито оббвинително пис-
мо до Луков,в което го разобличаваха като мошеник,покровителствуван
от принца.

Ген.Луков не потърси съдебна отговорност от тия офицери.Той за-
мълча - остави ги на мира.

След убийството на ген.Пеев,министерският съвет издействува за
министерството на войната за превъоръжаване на армията кредит от вну-
шителната сума 250,000,000 лв.На 3 ноември 1938 г.Висшият военен съвет
ет се занима с разпределението на тоя извънреден кредит/одобрен от
Народното събрание/.Доставката на оръжие требваше да стане тоя път не
от Италия,а от Германия,тъй като Дворецът беше решил България да тръг-
не с Германия при подготовката й за Втората световна война.

По това време ген.Луков не беше още уволнен/скандалът с Крас-
новски още не беше дтанал/.Ген.Луков бе с Двореца.Той беше голем при-
върженик на Хитлер - искаше да стане водач на българския народ,такъв,
какъвто беше Хитлер за германския и Мусолини за италиянския народ.

Водачът на ВМРО,Иван Михайлов,беше също минал на страната на

Двореца и беше постъпил на служба в германския щаба на армията.Тук той
требваше да събере голема македонска армия за борба с партизаните в тила
на германската армия..

Убийците на ген.Пеев беха макенци от ВМРО на Ив.Михайлов.

По това врме принц Кирил/дворцовият Кики/беше проиграл на комар
големи суми във Виена,Берлин и Мюнхен и търсеше в България случаи за но-
ви гешефти.Офицерите-германофили беха покровителствувани от царя.Тия
офицери образуваха нова военна лига в противовес на съществуващата та-
каваНовата лига бе наречена ЦУК/Цевтрално управление Кирил/.ЦУК подвър-
жаше тесни връзки с ВМРО на Ив.Михайлов.В нея влизаше и царедворецът
полк.Кочо Стоянов,произведен вега в чин генерал майор.Новият генерал бе
добре известен на нашето общество.

Превъоръжаването на армиятас отпуснатия 250-милионен кредит бе
извършено след убийството на ген.Пеев безпрепятствено.В тоя кредит беха
влезли и неколкото десетици милиона лв,отпуснати във времето на генерал
Цаневза набавянето на бойни самолети при въстановяването на нашата воен-
на авиация.

Всичко това е повторение и допълнание на казаното в книгата
"Бележникът Сампа"на на Тонич/виж стр.63 на настоящите сведения/.

Както се вижда,на чело на Българската държава през поменатите
2-3 години е стояла глутница от хора,жадни за власт и богатдтва.Честни
хора в средата си тя не е могла да търпи.Честните хора тя гие уволня-
вала в"в интереса на служба",или ги е премахвала по некакъв начин...
/СОЧ,т.7,стр.37-41/.

През пролетта на 1939 г.в София бе учреден "Съюз на граждански-
сдружения противовъздушна и противохимическа защита/ПВХЗ/на население-
то в царството.".За председател на Софийското здружение за ПВХЗ бе наз-
начен Н.Рашков и за секретар П.Петров.И двамата беха полковници о.з.
П.Петров беше секретар на на Юнашкия съюз,преди това.Както Н.Рашков,
така и П.Петров- и двамата не беха известни на софийската общественост.
П.Петров бе дошъл тук от юнашката мафия на ген.о.з.Рашко Атанасов и мо-
шеникът Николаевич,който беше прост некакъв техник,а се довеше инженер.

Член в ръководството на Софийското сдружение за ПВХЗ бех и аз.П.
Петров обаче бе дал лоша атестация за мен пред Н.Рашков - бил съм"ком-
прометиран"като юнак пред софийското гражданство поради това,Рашков
ме покани да напусна ръководството на сдружението,тъй като това ръкво-
дство,като съвършенно за софийското гражсанкгво,требвало да има със-
тав само от "честни"хора.Бех обиден и казах това на ген.Даскалов,воен-
ният министър и военният министерупрекна Рашков,за гдето е повервал
на тая юнашка клевета и му препоръча да ме задържи при себе си и да ме
използва като летец.Интересен бе факта,че двамата,Н.Рашков и П.Петров
ми беха преподаватели във Военната академия и като такива,непознаваха
човешките ми и служебни качества.

При положението,че съм не само"компрометиран",но и натрапен в
ръководството на сдружението,изгубих желанието за работа и реши да тъ-
рся начин да напусна последното..Такъв начин скоро дойде.Назначен бех
за секретар на Съюза за ПВХЗ.С радост напуснах сдружението на честни-
те и некомпрометирани хора".

За председателна Съюза за ПВХВ бе назначен Филипов,кавалерист
и генерал майор от запаса.Ген.Филипов бе известен в армията сэс своя
несимпатичен характер - бешечовек горделив,надут,студен и необщителен
нрав.При все това,при него рабтата ми потръгна добре..Изготвях докла-
дите си редовно за пред заседанията на управителния съвет на съюзаи
поддържах тесна връзка с новообразуващите се сдружения за ПВХЗ в про-
винцият и столицата.

Не можех да свикна нередностите и произволите на П.Петровьсек-
ретарят на софийското сдружение.който работеше с лъжите си навици от ю-
нашкия съюз и току търсеше поводи да се заяжда с мен.Не можех повече
да го търпя и на 30 август 1938 г.си подадох оставкат - нещо,което бе
добре дошло за ген.ФилиповГен.Филипов очакваше това и веднага настани
на местото ми свой човек - един стар полковник о.з.

От тук постъпих на работа в италиянскот въздухоплавателно дру
жество Ала Литория в София,което поддържаше въздушните съобщения меж-

ду Рим и София.Постъпих на служба в това дружество по препоръката на нашата Дирекция на въздухоплаването и по силата на договора между двете страни -италиянската и нашата.

Завеждах експлуатационната служба - посрещане на пътниците,пристигнали в летище Божурище от Рим и превозването им до София.

В това дружество прекарах 4 години със заплата,която облекчи доста материялното ми положение.На 10 октомври 1943 г.,в навечерието на Отечествено-фронтовската власт в България,Ала Литория се прибра в в Отечеството си.По това време звездите на Хитлер и Мусолини беха почнали да загакват/СОЧ,т.7,стр.45-48/.

На 9 юли 1939 г.бех избран за председател на Ботевградската култур-просветна дружба в София.И тук,както навсекъде другаде,работих увлечение и дружбата заработи активно,и работи така в продължение на 4 години.

От 1943 до 1947 г.дружбата ве можа да прояви голема дейност, поради обърканото политическо положение на страната и главно поради разрушителните напададения на столицата от англо-аемериканската бомбардировачна авиация.

След Отечествената война,1944-945 г.,и след сключването на мирния договор,обаче положението започна да се оправя - населението на града се завърна по домовете си.Преустройството на държавния строй сега наложи дружбата да се предаде на нови хора.

Потърсен бе подходящ ботевградчанин за председател на дружба-Намерен бе такъв в лицето на Христо Янакиев.Хр.Янакиев бе мой съученик в Врачанската мъжка гимназия през 1908 и 1909 г.- познавах го много добре.Тогава той той минаваше за "толстоист".През 1910 г.той бе изчезнал некъде и сега,през 1947 г.,се бе явил в София като медецински лекар и като върл комунист - много близък на Г.Димитров.

Целото настоятелство на дружбата се яви при него,зада му предаде дружбата .Не ми направи добро впечатление при новата ни среща, след изтеклите около 37 години.Той бе станал едър мъж с ґолемо шкембе - копирал бе баща си.Посрещна ни надменно.Не седна,а се разхождаше в стаята си с бавни крачки,важен,надут,пушейки скъпа пура,а не обикновенна папироса....

При снисходително честта,която му направихме - прие дружбата заедно с касата й от 7682 лв.Обеща в найскоро време да свика общо обсъбрание за избор на ново настоятелство и нов дух на работа.

Без повече приказки/за минало и сегашно/като съграждани,напустанахме големия човек с известно недоумение

Тоя голем човек бе пращан във Варшава за наш пълномощен представител - пост,на който престоя много малко и бе отзован,без да разберем защо.Доктор Христо Янакиев почина - изчезна.Заедно с него изчезна и сумата 7602 лв.Новото събрание на дружбата не бе свикано и новво настоятелство не бе избрано.

В старата дрежба работих около 7 години.

Докато бех на служба в Ала Литория,през летото на 1942 г.,изработих нов устав Българския аероклуб/БАК/.С тоя устав,заедно с Радул Милков,съживихме замрелия аероклуб./СОЧ,т.7,стр.48-56/.През 1943 г. БАК влезе в състава на Българската национална спортна федерация.

Начало на БАК е било турено на 27 април 1919 г.в края на първата световна война,след поражението при Добро поле.Тогавашният устав На БАК е бил малко книжле от от неколко странички само-

По новия устав организацията на БАК е показана в специална схема. Като спортна организация,през 1943 г.БАК влезе в състава на Българ[illegible] Българската национална спортна федерация/БНСФ/.

В началото на 1944 г.,като подпредседател на БАК и по негово ръчение изработих План за създаване на въздушен спорт в България в срок от три години.Планът бе представен в щаба на ВВС-отдел Гражданско въздухоплаванеТук беха направени некои съкращения,понеже общата сума за създаването на тоя спорт беше намерена за голема.При все това,планът си остана само план.

Длед 9 септември 1944 г.новата власт нарече БАК Народен съюз за въздушен стпорт/НСВС/.

БАК бе разтурен.За създаването и развитието на НДВС бе отпусната доста голема сума.

На 13 януари 1946 г.бе проведен първият свободен конгрес на НСВС на който бе избран Управителен съвет начело с генерал Захари Захариев

За началник на канцеларията на НСВС бех назначен аз с определена заплата.Започна организирането на курсове,първоначално на курс за инструктори по безмоторно летение,а след и на курсове ученици летци. Формирана бе Школа по безмоторно летение край с.Априлово/Софийско/. Уредени беха и курсове по парашутно скачане и по моделно аеростроителство..В проет бе и курс по моторно летение.

Пропуснах да кажа,че за устав на НСВС конгресът бе приелустава на БАК с много малки изменения.

За курсовете по безмоторно летение и парашутно скачане се приемаха младежи/момчета и девойки/след медицински преглед.

Взети беха мерки за квартирно настаняване и прехранване както на личния състав,така и на всички курсисти.

За учебни безмоторни самолети/плъзгачи и реячи/се изполваха наличните такивав София и провинцията.

Инструктори по безмоторно летение беха младежи,завършили курса за такива в Априлово.Запланувана бе постройката на хангари за самолетите.в Априлово и в дружествата за безмоторно летение в провинцията. ~~вицитавицитта.вицитта~~.Наред с всичко това,запланувануванувано бе и постройката на 10 нови безмоторни самолети.и на парашутни кули в дружествата ствата в Софиь,Пловдив и Перник - строежи,за които беха отпуснати около 3 милиона лв.

Канцелярията на НСВС бе в щаба на ВВС.

Изобщо,след 9 септември 1944 г.НСВС извърши огромна работа, ~~кеж~~ ~~ноковЯЕС~~ взех активно учястие и аз като началник на канцеларията ~~нж~~ му.

От дружествата за въздушен спорт най-активно бе Софийското начело с летеца полковник Ганев.

Новата власт се оказа,за разлика от старата,много щедра към въздушния спорт.

Управителният съвет на НСВС се состоеше от от младежи груби,нахални и невъзпитани - младежи главозамаяни от новия държавен строй на държавата.Сметаха се вече за големи фактори и като такива,отнасяха се към служащите в канцеларията с едно очебиеще превъзходство и с една глуповата надменност.Търпех ги със запушени сетива - мъчех се да не им обръщам внимание.

Един от тия младежиобаче ме накара да напусна канцеларията в разгара на работата си.Тоя младеж дойде една сутрин при мен да ми чете морал,загдето не съм бил набавил нов безмоторен самолет,вместо стария,който той бе счупил по недоученост като инструктор.Говореше ми нервно и дръзко,без да ме поздравил при влизането си.Обясних му,че съм писал своевременно на едно от провинциалните дружества да изпрати незабавно един от своите самолети в Априлово,че съм направил каквото трябва.Той обаче продължи да ме упреква и да ми чете своя морал.Кипнах и го изгоних от канцеларията.

Понеже знаех какво ще стане,веднаха подадох оставката си и напуснах канциларията.Обясних после на ген.Захариев какво и защо съм го направил.С това приключих тая малка история с с простия ногавашен хулиган.Това стана на 17 юли 1946 г./СОЧ,т.7,стр.56-73/.

За създаването на въздушния спорт по плана в срок от 3 гадини буха нужни общо /заедно с другите видове въздушен спорт : балонно плаване,парашутно скачане и моторно летение/32,705,400 лв.Щабът на ВВС-Гражданско въздухоплаване бе намерил,че тая сума е много големаНаправени беха съкращенияи сумата спадна на на около 20 милиона лв.

Планът обаче и при намалената обща сума,си остана само план.

След 9 септември 1944 г.новата власт растури БАК,разтури и БНСП Създаден бекакто се каза вече,НСВС.

При новото положение требваше да се създава нов плав 3-годишен план. З целта съставих такъв,кото пригодих стария 3-годишен план.

Требваше да се свика конгреса на НСВС.

Преди да се свика тоя конгрес,трябва да отбележа следната СЛУ ка.свикано бе общо годишно събрание на Софийскиятаероклуб/кото пр

жаваше да се нарича аероклуб.При разисканията по дневния ред припряни младежи искаха аероклубът да носи името на съветския лете./3 пъти герой на Съветския съюз/Покришкин.Като председателствуващ събранието,отклоних това искане,като поясних,че е по-добре името да бъде нашенско за честта на свободната ни Родина.Мнозинството на младежта прие съвета ми и гласува името на аероклуба да бъде "Софийски орел".

На 12 януари същата година,1946,Софийски орел изнесе първата отечественофронтовска вечер на летците с много интересна програма,започваща с изпяването на националния ни химн"Шуми Марица".

Посещението на вечеринката беше много добро и дж даде добра печалба на клубната каса.

На другия ден13 януари,сутринта,бе открит конгреса на НСВС - първият свободен конгрес на тая нова спортна организация.В президиума на конгреса участвуваше и летецът Покришкин.Даден бе отчет за дейността на временния управителен съвет на БАК за времето от 9 септ.1944 г.до деня на конгреса.Даден бе и финансов отчет за същото време.

След станалите разисквания по дневния ред,бе приет устава на Народния съвет на Въздушния спорт/изработения от мен устав на БАК с незначителни изченения/.Приетбе и плана за дейността на новия УСпрез следната година,както и бюджета за същата година.

На края временният УС бе освободен от отгонорност и бе изран нов УС начело с летецът генерал Захари Захариев.Избран бе и нов Проверителен съвет.Изпратени беха поздравителни телеграми до големите фактори на новата власт.

През октомври 1945 г.физкултурният отдел при Българската работническасоциялдемократическа парти/БРСД/партия бе открил курс по безмоторно летение.В тоя курс като лектор по История на въздухоплаването бех взел по покана и аз.участие.

Отбелезвам това,защото върките,които завързах с т.н.широки социалисти ме накараха да стана и аз щирок социалист.

Като военен с политика не бех се занимавал.Сега требваше да се занимавам и с политика.

На партийно събрание се явих за пръв пътпо един доста интересен начин.Понеже не исках да бъда забелезан от никого.намъкнах на гърба си старо палто,турих на очите си тъмни очила и нахлупих шапката си до ушите.Влезох в стаята/а не в сало,както некой би помислил/и тихо-мълком се промъкнах и седнах на най-задния стол.От тук хвърлих потлед на околната среда.В стаята седеха около 15-20 души млади и възрастни хора.Един възрастните хора,застанал зад една маса с катедра,четеше некакъв докладза социалистическото движение в Чужбина.За това движение нищо не знаех - знаех само това,на което ни беха учили некога във Военното училище,а именно,че то е враг на съществуващия държавен и обществен строй.

Докладът завърши без разисквания и всички напуснахме стаята като че нещо ни бе подгонил.Чувствувах се облекчен от некаква тяжест и спасен от неизвестна опасност.

Не след много аз започнах да мисля другоячеВърнахсе към разбиранията си от ученическите години във Враца,когато сметахме,че всеко съ будено момче требва да изпъква с нещо,да се различава от обикновенните хора с нещо необикновенно.Разбрах,че светът наистина е зле построен.

Стигнах до там,че в едно събрание бех избран за ръконодител на една от кнарталните партийни групи.

След завръщането на 2-а армия в Пловдив през 1945 г.бех демобилизиран и като такъв,бех натоварен от к-ря й да следя отпечатването на сборника"Вихър" във военното книгоиздателство в София.Ген.К.Станчев бе осъдебенатзаговор за саботиране на военните действия в Югославия.Заместен бе от ген.Асен Греков/съветски въдпитаник,мой съученик от Враца/. Ген.Греков заповеда отпечатаните броеве от сб.Вихър да се съберат иунищожат - нещо,което бе извършено от негов пратеник в София..К.Станев бе приготвил за отпечетване втория том на сборника с материял за Косовската операция/първият том бе с материял за Нишката операция на армията/. Какво стана с втори том не зная./СОЧ,т.7,стр.56-79/.

През 1948 год.стана сливане на БРСД и БКП.Резултатът от това сли-

ване бе такъв,че от социалист станах комунист.Като комунист станах член на местното партийно бюросъс задача да поддържам връзка с кварталните ОФ организации и следя дейността им.

По това време зашуме въпроса с Трайчо Костовуобвинен в предателство и осъден на смърт.

В същото това време в квартала долете една птица,която стана партиен секретар в квартала.Това беше човек непознат и чужд - човек от тогавашните кандидати за големи постове.

Като партиец изпълнявах задълженията си най-добросъвестно.Наред с това бех культурпросветник в кварталната ОФ организация и председател на кварталната пенсионерска група.

За да зарегестрира голем партиен актив,споменатата птица намери кусури в моето битие-житие.Обследва ме и намери и откри следните причини,поради които не требвало да бъда партиец : имал съм голем чин/подполковник/,заемал съм бил във фашисткото време голема длъжност/Директор на въздухоплаването/и много пъти съм бил ходил в Чужбина.

В едно открито партийно събрание,по негово/на птицата/,бех изкбючен от партията.През 1950 г.доколкото си спомням,аз престанах да бъда партиецОплаках се на районния партиен секретар,който намери оплакването ми основателно,но требвало да се отдам на работа в ОФ организация и ако тук се проявя като активен деец,можело да бъда наново приет в партията.Проявих се като активен деец в ОФ и бех реабилитиран,но късно/като Тр.Костов/.Молба обаче за връщане в партията не подадох.Бех много обиден и огорчен .След като ме изключи от партията, птицата изчезна...Налапа,види се,некъде тлъст кокал.

Станах секретар на атлетическия съюз в състава на БНОФ,която след 9 септ.1944 г.бе разтурена.Заменена бе с НСВС.

В периода от 1936/уволнението ми/до 9 севтември 1944 г.беха станали следните по-важни събития : политическите партиии в страната,макар и забранени,продължаваха да се гонят една друга - да се борят за власт и да роят в отделни фракции,Само БКП стегаше редовете си и се готвеше за въоръжено въстание,като търсеше съюз с БЗНСи и всички прогресивни партии.Царят и Кьосеиванов водеха германо-италианска политика /като Фердинанд в навечерието на Първата световна война.1915 год./.

На 16 и 17 март 1936 г.БКП организира и проведе внушителен протест срещуХитлер,който бе поискал Судетска облас от Чехословакия.Много студенти и граждани беха арестувани и бити в в затвора.

По това време отношенията ни със съседите беха подобрени,но тия отношения беха бездушни.В тех немаше искреност.

В края на септември 1938 г.се състоя известната конференция в Мюнхен,в която Хитлер и Мусолини се наложиха на Англия и Франция.Тук Англия и Франция се съгласиха Судетската област,което стана на 1 октомври с.г.на 14 март следната 1939 г.Германия окупира и цела Чехословакия,а на 22 март с.г.Литва,по искане на Хитлер,отстъпи на Германия гр.Мемел.

В същото време Хитлер поиска от Полша гр.Данциг с ивицата в коридора.Положението в Европа ставаше много натегнато.Англия и Франция направиха неуспешен опит да сключат със Съветския съюз пакт за колекзащита от Германия.Хитлер изпозва тоя случай и на 23 август 1939 г.избързаи сключи със Съветския съюз пакт за ненападение в Москва.

На 1 септември същата 1939 г.Германия нападна Полша,която бе отказала да отстъпи гр.Данциг.Тоя път обаче Англия и Франция не можаха да оставят работата току-така и обявиха война на Германия в защита на Полша.Така започна Втората световна война.

Преди още да окупира Чехословакия,Хитлер бе обявил"аншлуса" - присъединяването на Австрия към Германия.

След като окупира цела Полша,Хитлер започна да се готви за окупиране и на Западна Украина и Западна Белорусия - области,които Полша бе завзела през 1,920 г.,когато съветската власт не бе укрепнала.Като узна това, сега,на 17 септември все същата 1939 г.,Съветският съюз изпревари Хитлера и завзе тия области.През същия м.септември и и през октомври все същата 1939 г.Съветският съюз сключи пактове за взаимна помощ с прибалтийските държави/Литва,Латвия и Естония/при евентуално-

то им окупиране от Германия.

На 30 ноември 1939 г.Финландия,подтикната от Англия,Франция и Съединените американски щати/САЩ/,обяви война на Съветския съюз.Англия и Франция по това време,макар че беха обявили война на Германия,не воюваха..Френската армия бе заела укрепената линия"Мажино" пасуваше.Но както Англияутака и Франция,- двете заедно подкрепяха Финландия с военна техника.При все това,Финландия не можа да издържи и на 12 март 1940 г.капитулира.Границата й със Съветския съюз бе преместена от 32 на 150 км.северно от Ленинград.

На 9 септември 1940 г.германците окупираха Дания и Нормегия на следния ден,10 септември,окупираха и Холандия,Белгия и Люксембург.Чак сега Англия реше да се противопостави активно на Германия,като изпрати на Френско-белгийската граница един кспедиционен корпус от 12 дивизии.Тоя корпус,заедно с две френски армии,пресрещна германците,идващи от Белгия, но още при първото сражение беха принудени да се оттеглят.

На 21 май същата 1940 г.германците достигнаха Ла Манш при гр.Дюнкерк и тук притиснаха агличаните така зле,че те започнаха на 27 май да се евакуират на острова си в пълно безредие.Това евакуиране бе завършено с мго труд и много жертви чак на 4 юни 1940 г.

На 5 юни с.г.германците настъпиха във Франция.5 дни след тая дата,на 10 юни,и Мусолини обяви война на Франция.

На 14 юни с.г.германците завзеха Париж без бой,а на 22 юни с.г. Франция капитулира.Маршал Петен подписа капитулацията на гара Коппиен в същия вагон и в същия час,в който бе капитулирала Германия в края Първата световна война,11 ноември 1918 г.

На 24 юни същата 1940 г.бе сключено примирие между Италия на Мусолини и Франция на маршал Петен.

В края ня юни с.г.Съветският съюз окупира Бесарабия,завзета от Румъния през 1918 г.във време на чуждата интервенция в Русия.Окупира и Северна Буковина.

През юли 1940 г.с помощта на Съветския съюз в прибалтийските държави бе въведена съветска власа в началот о на август с.г..Съветскиятсъюз прие "молбата"на тия държави да влезат в пределите на съветската страна.

След като окупираха Франция,германците се насочиха на Изток към Балканския полуостров.На Запад те водеха само въздушна война срещу Англия.

На 27 септември 1940 г.бе подписан военния съюз между Германия, Италия и Йпония за господство на първите две държави в Европа и на третата държава в Азия.

На 24 октомври все същата 1940 г.Италия нападна Гърция,след като бе окупирала Арбания.Обаче гърците разбиха италианците и преместиха военните действия на албанска територия.Германците се притекоха на помощ на италианците с частите си от Унгария/Унгария се бе присъединила към германския блок още през 1939 г./.

С други части от Унгариягерманците през октомври с.г.нахлуха в Румъния и я принудих да влезе в техния блок - нещо,което стана на 23 ноември 1940 г.,а на 20 декември с.г.и Унгария направи същото.

От Румъния германците за почнаха да изпращат в България различни преоблечени специалисти/геолози,инженери,туристи и др.такива/.

По това време германците спечелиха на свжя страна и турците,които мечтаеха да добият съветското Кавказие.

Какво ставаше у нас през 1940 г.? - Царят и правителството работеха трескаво за присъединявянето на България към германския блок - нещо,против което беха опозиционните парти/макар и като раздурени/.За да се отърве от тех,на 24 октомври 1939 г.царят бе разтурил Народното събрание и бе насрочил избори за ново такова на 24 декември с.г.С "необходимия за случая терор",правителствоспечели изборите.

На 15 февруари 1940 г.Кьосеиванов бе сменен с проф.Боян Филов. Новото правителство започна да провежда уж неутрална политика към двете воюващи страни.

След като Съветският съюз си възвърна Бесарабия и Сев.Буковина, правителството на Б.Филов поиска съдействието му за връщане на България Южна Добруджа,която румъните беха заграбили през 1913 г.Съв.съюз се

отзова на това искане и на 7 септември 1940 г.Южна Добруджа бе върната на България

На 23 април с.г.Правителството издаде Закон за гражданската мобилизация,а на 1юни с.г.учреди Дирекция за външната търговия.На 11 ноември все същата година,въведе купонна система за снабдяване населението с продукти от първа необходимост.Всичко това бе сторено с оглед да се намали вътрешната консумация и да се увеличи износа на такива продукти за Германия.

Появи се скъпотия.Появиха се спекуланти и борсаджии.Заплатите пък си останаха малки...

На 24 декември с.г.излезе закон за защита на нацията,т.е.Закон против евреите,а на 29 с.м.бе създадена държавната организация,която по името"Бранник",обединяваше всички младежки организации в страната/легионери,ратници,отецпаисиевци,кубратисти и др./.

Най-сетне,през 1940 г.Правителството закри всички българо-съветски дружества,като продължаваше да твърди,че води неутрална политика към двете воюващи страни.

Две години след уволнението ми,започна,както казах,мобилизирането ми всека последователна година.

Първото ми мобилизиране бе това в щаба на 4-а армия,Плевен,от 18 до 25 Март 1939 г.След него изкарах още три кратки мобилизилвания по за десетина дни само.В тех се разиграваха военни игри ,в които изпълнявах длъжността начален на снабдяването и превозите в отделната армия.

От 17 септември до 24 ноември 1940 г.бех мобилизиран в щаба на 2-а армия н с.Казазълагач/сега гр.Елхово/.Командир на армията генерал майор Георги Марков,а началник щаба - полк.Балтаков.

Армията имаше задача да охранява турската граница.По това време турците се канеха да нахлуят в България и да открият фронт срещу германците на Балканския полуостров.Те водеха съглашенска политика.

В състава на армията влизаха първоначално 5-а и 2-а пех.дивизии и 27-и п.полк.За тех бех изготвил снабдителна заповед от 3 октомври 1940 г.Впоследствие ,2-а п.дивизия бе сменена от 6-а п.дивизия,а 27-и п.полк - от 4-а п.дивизия.Фронтът на армията бе разделен на 3 участъци : десен от Ивайловград до с.Студена/долината на р.Марица/,среден от с.Студена до с.Воден/долината на р.Тунджа/и лев от с.Воден до брега на Черно море /пространството северно от Странджа пл./.Десният участък бе заетот 5-а п.диввизия,средният от 6-а п.дивизия и левият от от 4-а п.дивизия..

При новия състав на армията изготвих нова снабдителна заповед под № 112/5900 от от 31 октомври 1940 г./ за съдържанието й виж СОЧ,,т.7, стр.88-93/.

При това положение на армията главно внимание бе обърнато на снабдяването с хранителни и фуражни припаси и на санитарната служба.

К-рят на армията беше студен,саможив и неприветлив човек.Службата при него не беше лека и приятна.Когато дойдеше в столовата късно,сърдеше се,загдето сме почнали да се храним в определения час без него. Каприз,с нищо неоправдан...

Беше обикновен строеви офицер,без висше военно образование.Стигвал беше до големия и отговорен пост чрез добри връзки зад гърба си.Познанията и способностите му по военното дело не беха големи.

Началник щаба на армията,полк.Балтаков,беше генерал-щабен офицер, 2-3 випуска от В.училище по-млад от мен.При все това,към мен се държеше с уважение/познат му беше начина,по който бех уволнен/.Беше весел и шеговит младеж.Началниците на секциите беха млади офицери със завършено висше военно образование/с изкл.само на нач.на админ.секция/.

Некога,през 1914 г.,след Балканските войни,след участието ми в тех,бех направил първите си стъпки във.военното дело в Казаклъшкия гарнизон/СОЧ,т.2,стр.140./.Сега,явил се в това село,след близо 30 години,в душата ми нахлуха спомени от онова врем.С големо вълнение обиколих целия казармен двор с всички големи и малки постройки в него.Не забравих да посетя магарето с водоноската и нишата на казарменото куче,както и блатлбивата баричка,която прескачах,заедно с войничетата ми във време на полска гимнастика.

Всичко беше застарело вече,грохнало и почти запуснато.

Години,години,хвърковати години,за винаги отлетяли!...

ка гимнастика.Хвърлих поглед с умиление и към полянката,на която Ганка се явяваше сегиз-тогиз,за да ме види и погледа през врме на занятията ми с войниците.Ех,Боже Господи,колко хубава спретната и чиста девойка беше тя!..Още първата вечер направих разходка с другарите си-офицери до Тунджа и герана,на който казълагашките моми да си наточат вода в менците си.

В празнични дни излизах на разходка из гъстата гора оттатък мътната и пълноводна река и стигах до с.Изгрев,,легнало на припехпо ската на планината, в делнични дни,след работа,се събирахме с другарите си в единствения селски ресторант на топли кебапчета и студена бира.

Една вечер в ресторанта влезе Маринов - виновниък на уволнението ми.Яви се изневиделица.Станами много неприятно.Понеже търсеше погледа ми види се,за да ме поздрави/!/,ядосах се,станах и бързо напуснах ресторанта.

На другия ден сутринта разбрах защо бе дошъл в това село - разбрах,че ,спел да стане "генерал"и,че бе назначен за к-р на овакантената 6-а п.дивизия.След като бе обиколил началниците на щабните секции,той, злодеят дойде да обиколи и мен.Когато го зърнах на вратата,на очите ми притъмне.Инстинктивно грабнах стола и налетех да го стоваря върху главата му.Той обаче седръпна назад с думите : чай бе,нали сме бойни другари! - позорно избега,мерзавецът.Мерзавецът след това не се оплака никому за начина,по който го бех посрещнал.Преглътна тоя неочакван и горчив хап Рицарят не рачи да защити честта и достойнството си.../СОЧ,т.7,стр.96-98.

На 24 ноември 1940 г.бех демобилизиран,но на 23 февруари 1941 г. /след з месеци/бех наново мобилизиран на същото място и на същата длъжнос.К-р на армията бе пак генерал Г.Марков,но началник щаба беше друг - беше полковник Кирил Попбожилов/4 випуска от В.У-ще по-млад от мене/.С К.Попбожилов бехме завършили заедно нашата Военна академия.Трябва да кажа,че той с нищо небеше се отличилдо такава степен,че да бъде повищен в длъжност командир на дивизия/длъжността нач.щаб на армия бе равна на длъжността к-р на дивизия/.

По това време на големите длъжности/от к-р на дивизия нагоре/се назначавах офицери само "по избор и заслуги".В случая с Попбожилов немаше избор,немаше и заслуги - имаше нечие негово покровителство,тъй като между другарите му в академията имаше офицери,позстари по чин и по военни качествоот него/майорите Вл.Кецкаров,Вл.Дойчев,кап.Г.Дилчовски и др.

В случая с Попбожилов нищо не можеше да се направи.Можеше човек само да се очудва и да съжалява...Така де.

При това мобилизиране,първата ми работа бешеда изготвя нова снабдителна заповед,съобразно с некои малки промени в разположението на армията.

През 1941 г.б България беха станали следните военно-политически събития :на 17 февруари Правителството подписа в гр.Анкара декларация за ненападение и добросъседство с Турция.По тоя начин от към Турция тилът на България бе осигурен.При все това,нашата 2-а армия продължи да охранява турската граница,тъй като...светът беше лъжлив - не заслужаваше напълно да му северва.

На 31 март Б.Филов подписа тристранния пакт във Виена- България влезе във войната на страната на Германия,Италия и Япония.Стана това,което народът не желаеше.Фердинанд направи фаталната стъпка към втората национална катастрофа...

Преди нашето правителство,на 25 март такъв пакт беха подисалицветкович и Мачен,като представители на Югославското правителство.След 2 дена обаче те беха смъкнати от властчрез преврат.На местото им бе дошъл генерал Симович,който веднага бе отхвърлил тоя пакт.Сърбите се оказаха по-умни и по-далновидни от нашите управници.Те минаха на страната на Съглашението.

България влезе във война с Англия и САЩФердинанд и Филов нарекоха тая война "СИМВОЛИЧНА",защото бе война,без военни действия към тия две страни.Щом Б.Филов подписа тристранния пакт,германците нахлуха в Българи

На 6 април германците нахлуха и в Югославия и в Гърция.В Гърция те се притекоха на помощ на италиянските герои в Албания.

На същата дата,6 април,англоамериканската авиация извърши първото

си нападение на София в отговор на Фердинанд.Филовата символична война.

Наблюдавах пристигането и съсредоточването на германците на гръцко-българската граница.За 15 дни Югославия и Гърция беха окупирани. Войната в Албания бе прекратена.Тук операцията си германците завършиха с парашутен десант на остров Крит.

Новата германска стратегия и тактика очуди не само нас,но и цел свет.

На 15 април България скъса дипломатическите си отношения с Югославия и Гърция,след като целия Балкански полуостров бе окупиранС разрешение на германците,Беломорска Тракия,Македония и Моравско беха заети от наши войскови части.

На 24 април 10-а и 11-а пех.дивизии беха насочени към Белото море,а щаба на 2- армия замина от Казълагач/Елхово/за Ксанти.

Силно укрепената гръцка позиция Маказа,германците минаха с помощта на техните щуки/щурмови самолети/.

В Ксанти армията имаше състав от две пех.дивизии/10-а и 11-а/,една гранична бригада,един граничен полк,тилови части и служби, за които изготвих специална снабдителна заповед № 3/3617 от 23 април. /виж СОН,кн.2,стр.100/.Офицерите от щаба беха настанени на квартири в гръцки семейства.

Тук командирят на армията бе замесен в сделки с гръцки тютютърговци.Поради това,щабът на армията начело с ген.Г.Марков бе върнат в Елхово,за да продължи изпълнението на задачата си по охраната на турската граница.в стария си състав от три пех.дивизии/4-а,5-а и 6-а/.

В Елхово главната ми работа се състоеше от обиколки на частите във връзка с изпълнението на снабдителните заповеди и разпореждания. /СОЧ,т.7,стр.108-112/.

На 22 юни 1941 г./доката бех още в Елхово/германците нахлуха в Съветския съюз.С тех беха и частите на Финланзиь,Унгария и Румъния.

Тая нова война не ни изненада,но тя ни доста загрижи,особено сано дойдеше спомена на Наполеона в Русия.
Първоначалните успехи на германците в Съветския съюз беха посрещнати от царя и правителството възторжено.Народът обаче посрещна тия успехи с трепет в душата...

БКП беше провив войната на България срещу Съветския съюз и понежне можеше друго да направи,реши да почне въоръжена борба срещу германците в страната.Създаде партизански групии употреби усилия за разваляне дисциплината и морала на в нашата войска.Правителството ипадна в трудно положение.

В края на 1941 г.щастието започна да изменя на германците.На 6 декември същата година Съветската армия бе вече напълно мобилизирана и готова за контранастъпление.

На 21 юни 1941 г.бех демобилизиран,за да бъда наново мобилизиран на 8 май1942 г..Тоя път щабът на армиятасе беше настанил в Симеоновград/днес гр.Марица/.Сега к-р на армията бе генерал лейтенант Ив. Марков/кавалерист,г.щ.офицер/,който ми беше преподавател в академията по Тактика на конницата и който немаше нищо общо с ген.Г.Марков,бившият к-р на армията.Тук съставих нова снабдителна заповед №IV-1/2401 от 10 или 11 май 1942 год.

Заедно с обикновенната служебна работа,щабът проведе образцово упражнение по снабдителните служби в пехотната дивизия.Упражнето завърши с кратък разбор и с необходимите поуки жт него/СОЧ,т.7,стр-112 -114/. От 2 до 15 август 1942 г.щабът проведе дивизионни упражнения по отбранителния и настъпателния бой .Едната от дивизиите беше синя, а другата - червена.Едната настъпваше,а другата се отбраняваше.Целта на тия упражнения беше да се проверят поуките жт новата война.Некои от тия поуки беха : малките части/от полк надолу/да издават само устни заповеди,,при всички устни и писмени упражнения и действия,да се пази от всички пълна тайнау,през време на занятията в щабовете и частитеда вема външви лица,на лица,дошли без разрешение,между родовете войска да се поддържа при действията тесна и постоянна връзка и пр.

През време на упражненията снабдяването на чостите с хранител-

Друга поуча беше и тая 7 атаката да се провежда с неудържим устремза проникване в неприятелските линиии без каквито и да е спиркипо пътянапред.

Времето беше хубаво и упражненията протекоха доста добре.От наблюдателния пункт на к-ря на армията се виждаха настъпващите колонине с просто око,а с телескопа.В гористата област частите се движеха прикрито.

За стрелбите беха дадени маневрени патрони и снаряди/бойните такива беха прибрани/.

В упражненията взеха участие 2-и арм-арт.полк и Орляка от пловдивското летище.

Представляваше голем интерес това,не на всички участвуващи в участвуващи в упражненията,офицери и войници,се даваше войнишка храна. Почивките на офицерите и журналиститеставаха на войнишки начала.Съставът на двете дивизии/синята и червената/е показан в СОЧ,т.7,стр.116 и 117.

Частите от армията/наричана"Прикриваща"армия/,неучаствуващи в упражненията,продължаваха да изпълняват задачите си по охраната на турската граница.

На 13 август 1942 г.дивизионните упражнения беха привършени ичастите отидоха по местата си.На края бе извършен необходимия разбор, след което щабът на армията се прибра в Симеоновград.

От 25 д 29 август 1942 г.бе проведена едностранна военна игра по устройството на тила,снабдяването и превоза в пехотната дивизия при сладните ходове : мобилизация,съсредоточване,нападателен бой,преследванеоттегляне и отбрана.

Играта бе проведена в Школата за запасни офицери/ШЗО/ - Княжево,Софийско.

Ръководител на играта беше генерал лейтенант К.Лукаш.Участници беха офицери от щаба навойската/ДА/.Наблюдатели в играта беха командирите на отделните армииУчастник в нея бех и аз

На храна и спане,офицерите беха зачислени във Военния клуб,авойниците и чиновниците - в ШЗО.

На ,8 август 1942 г.играта бе привършена.След разбора й на 30 с.м.участниците и наблюдателите беха разпуснати.

Аз се прибрах в щаба на армията-Симеоновград с бележки за добибитите поуки от играта./СОЧ,т.7,стр.112-117/.

На 5 септември 1942 г.бех демобилизиран, след като бех прекарал в щаба на Прикриващата армия цели 4 месеци.Преди да напусна Симеоновград,получик следното писмо от к-ря на армията :

Считам за приятен служебен дълг да Ви изкажа моята сърдечнаблагодарности големо задоволство за проявените от Вас усилия,труд и добросъвестности умение при изпълнение на възложената В служба началник на снабдителното отделение при щаба на 2-а армия за времето от 8 май до 1 септември 1942 година вкл.

Пожелавам Ви здраве,бодрост и всичко най-хубаво в живота,вервайки във Вашата готовност за нова служба на цар и Родина.

№ III - 644,3 септември 1942 г./п/Марков,ген.лейтенант,командир на 2-а армия.

Помествам тук препис от това писмоза сведение на ония,които преди 6 годиниме изхвърлиха от армията "в интереса на службата"./СОЧ, т.7,приложение № /.

През 1942 г.в страната и вън жт вея беха станали следните военно-политически събития 7

През януари съветската армия отблъсна германците на 400 км.западно от Московската и Тулската области.

В началото на март Видин и околността му беха наводнени от Дунава.Вместо да помогне на пострадалите,нашето правителство събираше пари и вещи за германците,чиято победна звезда вече залезваше.

В началото на април цар Борис ходи в Берлин,за да отбие настоятелното искане на Хитлербългарски войски да бъдат изпратеви на Източния фронт.На 11 април се завърна и нов министър на войната - ген. Русев на местото на ген.Т.Даскалов.

Правителството започна яростно да гони комунистите,които иска-

ха мир,изгонване на германците от България и съюз със Съветския съюз. Започнаха атентати.На 1 юни бе застрелян ген.майор Вл.Заимов,упорит русофил.Същата участ постигна и неколцина комунисти,между които беха Антон Иванов,секретар на ЦК на БКПи Никола Вапцаров,прометарски поет.

През юни БКП положи нови усилия за изграждането на единния фронт ,черпейки вдъхновение от победите на съветската армия - победи, които беха разбили вече легендата за непобедимостта на германците.

Инициативата за създаването на единния фронт бе подета тоя път от Георги Димитров,който се обаждаше по радиото от Москва и който бе нарекъл бойният съюза на всички антифашистки партии "Отечествен фронт".Програмата на Отечествения фронт/ОФ/е показана на кратко в СОЧ, т.7,стр.121.Между другото тя съдържаше изгонване на германците от България и влизането на България в съюз със Съветския съюз.

В провинцията започна създаването на низови ОФ организации.В края на 142 г.бе създадена низовата ОФ организация,която започна да издава в.Отечествен фронт..

С помощта на ОФорганизации,БКП започна да саботира мероприятията на правителството чрез въоръжена съпротива/партизанските чети/. На тая съпротива правителството отговаряше с тежки присъди.Едновременно с тежките присъди то започна да преследва евреите по подражание на хитлеристите./СОЧ,т.7,стр.122/.

25000 евреи от Софиябеха интернирани в провинцията.Другиевреи от Тракия и Македония /11400 души/беха изпратени в Германия.Готвеше се да предаде на Германия още 8590 евреи от вътрешността на страната. Всичко това принуди евреите да взимат активно участие във въоръжената съпротива.

На 17 юли 1942 г.започна битката при гр.Сталин,в която съветската армия оказа упорита съпротива..

Правителството се държеше предизвикателно към Съв.съюз.На 15 септември с.г.то нападна съветското консулство във Варна и след това го закри.По същото време в София бе открита антиболшевишка изложба, на която беха водени ученици и войници.С всичко това,правителството подготвянето скъсване на дипломатическите си отношения със Съветския съюз в полза на Германия.

Нашите управници се оказаха и тоя път непредвидливи и неразсъдливи хора.Оказаха се хора,слепи към онова,което ставаше в света.

Започнаха инквизиции,бесилки и разстрели...

В края на 1942 г.полицията се наплаши от партизаните и почти престана да ги преследва.Това пренуди правителството да използва тук и войската.Но и войската не можеше да се похвали с добри резултати. В нея имаше бегства,комунистически ядки,ОФ комитети,които непрекъснато я разяждаха и деморализираха...

Изобщо, събитията вътре и вън от страната се развиваха зле за България и българския народ.

На 5 септември 1942 г.,както казах,бех демобилизиран,но на 10 октомври с.г.бех пак наново мобилизиран в щаба на прикриващата армия ,а в щаба на софийския гарнизон,но за кратко време/12 дни/до 22 октомври с.г.Участвувях все като началник на снабдяването във военната игра с една пех.дивизия в период на мобилизация.

От 12 февруари до 4 март на следната 1943 г.бех наново мобилизиран в същия щаб/на соф.гарнизон/за същото.

По това време се яви остра стопанска криза по липса на работна ръка.Голема част от мъжете беха във войската -България държеше на крак 450000 -на армия.Мнозина работници беха напуснали фабриките си и живееха като безработни по селата.Немаше сурови материяли.Фабриките в софийско беха при това разстроени от англоамериканските въздушни бомбардировки.

Продоволствените дажби на служащите бехе мизерни.Добавяха си такива от черната борса на много високи цени.Промишлеността работеше с последните си сили за нуждите на германцитеИ селското стопанство беше разстроено - немаше работен добитък.Доббитакът се унищожаваше за изхранване на германската и нашата армия,а също и за ихранване на германското население.Немаше жито,брашно,млеко,сирене,яйца.Немаше селски инвентар...Вършната търговия беше в ръцете на германците.,

които изнасяха от България най-ценни стоки/тютюн,захар,плодове,фураж,зърнени храни,месо,напитки,консерви и др.,а внасяха стоки,без кои то народът можеше да помине/стъклария,часовници,радиоапарати и др./.

Вътрешната търговия бе замрела.Тя бе заменена от спекулата и чурната борса.Животът бе станал много тежък и скъп..Настъпи инфлация. Държавният бюджет се приключваше с грамадни дефицити,за покриването на които бе проведен принудителен държавен заем.Данъците беха увеличени неколкократно.Разстроен бе и транспортът.Оново,което бе останало от нега,се използваше се използваше за нуждите на германската армия.За него немаше резервни части,машинно масло и гориво.

Срещу целата тая стопанска разруха,народът поведе борба за скъсване съюза с германците и за сваляне негодното правителство от власт.Такова беше положението на страната през 1942 и 1943 г.Международното й положение пък беше следното :

На 2 февруари 1943 г.битката при Сталинград завърши с блестяща победана на Съретската армия.22 германски дивизии беха разгромени.Пленени беха тук около 330000 германци.Станал беше прелом във войната.Тая съветска победа предизвика мощен подем на националосвободителното освобождение движение в цела Европа..

У нас броят на партизанските чети се увеличи.Яви се недоверие в победата на германците.Въоръженото въстание започна да се разгаря.За да го спре,правителството блокира огнищата му в Средногорието и Родопите с с 20000-на войска от пехота,артилерия,пионери и авиация.Обаче резултат не получи.Вай-сетне,то,правителството,натовари само полицията да се справя с разбунтуваната страва.

От 5 юли до 25 август 1943 г.съветската армия наново срази германците при Курск и мина в контърнастъпление.Това предизвика разпадане на германския блок.Англичаните завзеха о-в Сицилия.На 25 юли с.г.Мусолини в Итария бе свален от власт.

В началот на септември все същата 1943 г.англоамериканците направиха десант в Южна Италия,в резултат на който Италиь капитулира..Новото правителство обаче веднага обяви война на Германия.

Тия военно-политически събития в Европанакараха нашите опозиционнипартиини водачи да приемат предложението на Рабтническата партияза съвместна борба срещупогрешната политика на правителството и през август 1943 г.бе създаден национален комитет на ОФ от представители на Работническата партия,кръга"Звено",БЗНС и БРСДП.

По това време енгарският регент Хорти поиска примирие от англоамериканците.

,а Хитлер извика цар Борис в Берлин и поиска от него да изпрати ти окупационни части в Сърбия и Македония на местото на германските такива,които требваше да заминат за Източния фронт.Срещата между Хитлер и цар Борис бе станала през летото на 1943 г.Цар Борис бе обещал"по принцип"да изпълни искането на Хитлер,но на 28 август с.г. след завръщането си в София,внезапно почина.За цар бе обявен 6-годишния син на цар Бориса.За регенти на малолетния цар беха избрани депутати от обикновенното НС,а не от Велико такова,както повеляваше конституцията.Регенти станаха принц Кирил,,Богдан Филов и генерал Михов.Министър председател стана на 14 септември 1943 г.Добри Божилов досегашен министър на финансиите.

По същотото това време отношенията на България с нейните съседи беха както следва : с Гърция и Югославия тя беше фактически във война - воюваше с техните партизански чети..С Турция бе в обтегнати отношения,понеже турците беха в съюз с англоамериканците и трупаха войски в Одринско.Турската граница тук се охраняваше от една българска прикриваща армия.С Румъния отношенията беха добри,понеже Румъния беше съюзница на Германияи воюваше по това време със Съветския съюз.

България имаше : в Сърбия 5 дивизии,в ъв Вардарска Македония 3 дивизии,в Беломорска Тракия 2 дивизии и в Солунско/без гр.Солун/ 1 дивизия - всичко 11 п.дивизии.

През октомври 1943 г.Хитлер извика в Берлин принц Кирил и Боян Филов,а след тех и Д.Божилов и Д.Шишманов/министър на ~~финансите/~~ж външните работи/и ги накара да засилят действията на българската армия в срещу югославските партизани.В тия действияпродължили до 1 януари 1944 г.,взеха участие 8 български дивизии,заедно с ,24 германски дивизии.Требваше да се смаже югославското партизанско движение ,след което германските дивизии да се изпратят на Източния фронт.

Докато ставаше всичко това,външните министри на Съветския съюз,англия е САЩ проведоха 2 конференции - едната в Москва от 19 до 30 октомври и другата в Техеран от 28 ноември 1943 г.до 1 декември с.г.В тия конференции бе решено разгромяването на Германияи откриването на втори фронт в Западна Европа през май 1944 г.

Българските управници виждаха добре какво става,но продължаваха упорито да вървят с Германия- виждаха добре пропастта,над която бе виснала България.

В края на 1943 г.партизанското двежуние,насърчавано от победите на съветкката войска,непрекъснато се засилваше.Партизаните палеснопите по нивята,разграбваха складовете с храни,убиваха германските офицери,нападаха германските части,хвърляха бомби и адски машинив ресторантите и пр.

Всичко това правеше живота в страната несигурен,тревожен и опасен/СОЧ,т.7,стр.123-127/.

Наред с тия нещастия,дойде и друго - дойдоха въздушните бомбардировки на София,Враца,Дупница и др.наши градове.

За тия бомбардировки бе взето решение от Рузвелт,Чърчил и турските управници Исмет Иньоню и Менеменджиоглу,събрани на конференция в Кайро в началото на декември 1943 г.

Първата въздушна бомбардировка бе извършена над Софий на 14 ноември 1943 г.още преди конференцията в Кайро,по едноличната воля на ЧърчилОръдията и картечниците на ПВО се нахвърляха като бесни върху неканените гости,но безрезултатно.Заможните столичани започнаха да напускат града.Беднотията немаше къде да отиде - остана в града и очакваше с трепетследващите въздушни бомбардировки.

Въздушните бомбардировки продължиха в началото и през пролетта на 1944 г.

През 1943 г.в София бе убит ген.майор Хр.Луков,бившият военен министър в кабинета на Г.Кьосеиванов.

Убийството на ген.Луков е описано в книгата на Митка Гръбчева"В името на народа".Убити беха и двама от неговите съмишленици.

Близките на ген.Луков тръбеха,че той е личен приятел на фелдмаршал Гьоринг и Гьобелс,че е единственият човек в България,който се ползва с доверието на Хитлер и,че той е бъдащият диктатор в България.Самият той,в изложение от 120 страници,бе поискал от царя да бъде назначен за министър-председател,за да тури "ред"в държавата и да издигне последната до велика сила на Балканите.

Ген.Луков имаше своя полувоенна организация,наречена "Български легиони".На тая организация той бе председател.

За да се хареса колкото се можеше повече на Хитлер,Луков искаше репресивни мерки срещу комунистите - искаше при пръв удобен случай да бъдат избити всички концлагеристии политзатворници.В това отношение той бе поддържан от Сотир Янев/бивш социялдемократ,полковник Атанас Пантев,директор на полицията,генерал майор Кочо Стоянов к-р на дивизия и др.

След битката при Сталин/17 юли 1942 - 2 февруари 1943 г./Хитлер бе поставил остро въпроса за изпращане български войски на Източния фронт,срещу Съветския съюз,като бе заплашил нашите управници с това,че ако това не стане,ще подкрепи идването на власт на генерал Луков.

Заради всичко това,ЦК на Работническата партия осъди генерал Хр.Луков на смърт,като опасен враг на комунистите.

Софийската бойна група на на Славчо Радомирски изпълни присъдата на 13 февруари 1943 г.вечерта.Изпълнители са били Ив.Борадж-иев и Виолета Якова/.

На 15 април 1943 г./2 месеци след Луков/бе убит Сотир Янев,депутат,председател на парламентарната комисия по външните работи Сотир Янев бе готвен за министър на външните работи в кабинета на диктатора Луков.Той бе виден столичен адвокат.Убит бе от същата бойна група/Убиец Никола Драганов-Гуджо/.

На 3 май с.1943 г.бе убит и полк.Атанас Пантев,бивш директор на полицията,председател на касационният съд.Като предс.на касац.съд, той бе подписал смъртната присъда на видни комунисти-партизански водачи/Цветко Радойнов,Антон Иванов,Атанас Романов,Н.Вапцаров и др./.

Ат.Пантев бе искал от царя разрешение за бъдат разстреляни 100 видни комунисти в концлагерите и политзатворите в отплата срещу убийцина ген.Луков и Сотир Янев.На смърт бе осъден от ЦК на партията. /Убийци Величко Стойнов и Митка Гръбчева от бойната група на Славчо Радомирски/.

На 10 май 1943 г.бойната група на сл.Радомирски направила опит на два пъти да убие инженер Кулчо Янакиев от Въздушните войски,но не успела.

За борба срещу комунистите-убийци,правителството на Д.Божилов образува специален комитет от трима министри :на войната,на вътрешните работи и на правосъдието.
/СОЧ,т.7,стр.127-131/.

В началото на януари 1944 г.съветската армия прогони германците от ленинградската област,а англоамериканците продължиха въздушнините си бомбардировки над България.

Най-жестоки и най-разрушителни беха бомбардировсите на 10 януари,30 март и 15 април с.г.На 10 януари беха убити ок.1000 столични граждани.Животът в столицата беше парализиран.След бомбардировката, държавните служби напуснаха градъ,а гражданите започнаха масово да се изселват в провинцията.

През бомбардировката на 10 януари аз и семейството ми останахме в града.За скривалище изрользвахме мазето на 5-етажнатия ни жилищен дом.Хилядокилограмова бомба на тоя дом за щастие не радна.При глухия земе тътнеж на всека падпала бомба децата пищеха.Некои от възрастните изпъикваха и ,кръстейки се се,призоваваха Бога на помощ.Други мълчеха и прибледнели от уплаха,очакваха края на живота си...

При сигнала"отбой",гражданите напускаха скривалищага си бързо отдъхваха си облекчено,мислейки,че се въщат от ада...

През тоя злощастен месец на годината,България бе изправена и пред друга една опасност - нападение от страна на Турция.Поф това времe Турция бе започнала за де преолиентилва поливически - напускаше съюза си с Германии и да се прехвърля към с Англия и САЩ,т.е. към нашите"символични"влагове.Турското правителство преговаряше с тези две държави за превъоръжаване турската армия с модерно бойно оръжие,като им предоставяше летищата си в Западна Тракия.Научил това,Хитлербе поискал България да протестира пред турското правителство ипри отказ,да обяви война на Турция,като при нужда обещаваше да поскрепи българската армия..Обаче България отказа да изпълни това искане на Хитлер.

На 30 март 1944 г.бе извършена втората въздушна бомбардировка на София.Тя бе най-тежката.Транспортът бе парализиран..Електричеството и водата беха прекъснати.Разрушени и повредени беха около 12--- столични сгради.Дадени беха много човешки жертви.Градското население напусна домовете си.Столицата запусте.

По това време англоамериканската бойна авиация на орляци от по 200 и повече самолети/въздушни крепости/ходеха и над Румъния - разрушавах петролните инсталации около гр.Плоещ.На връщане от Румъния те прекосваха България,,пръснати на малки групи и пускаха бомби и над мирни градове като Враца,Плевен,Дупница и др.

През тия трагични дни нашата малка авиация се показа достойна защитница на Родината.Във въздушна борба с тех,загинаха неколцина наши въздушни герои.

След тая жестока бомбардировка,наложи се и аз да напусна столицата,заедно със семейството си - преселих се в гр.Орхание/сега Бо-

тевград/в бащината ми къща,в която живееше със семейството си най-мал-
кият ми брат-свещенник в градската църква.Тук беше тихо и спокойно,но
над града минаваха неприятелски бомбардировачи на връщане от Румъния.
Стигайки над София,те пускаха последните си бомби и ние ч,вахме адския
тътнеж на избухналите бомби.Понякога много високо от небето долиташе
зловещо клокочене на картечници - нши изтребители гонеха изостанали не-
приятелскисамолети.Обхващаше ни трепетно чувство,че България загива.

Сегис-тогис мнозина софианци прескачахме със случаен камион
до София,зада наглеждаме изоставените си жилища.За такова "прескачане"
получавахме разрешение от един груб и прост фелдфебел-полицай./Виж СОЧ
т.7,стр.133/.

На 15 април същата 1944 г.англоамериканците за трети път бомба-
рдираха СофияЗа изживените мъки и грижи,както и за новите опустошения
в града,виж СОЧ,т.7,стр.134-136.

За да има с какво да се занимавам и за да убевам времето и ску-
ката си в града,започнах строеж на вила в летовището"Зелин".Но тъкмо
в това време получих повиквателна заповед като мобилизиран подполко-
вник в щаба на 2-а армия,намиращ се в гр.Търново сеймен,сега Симеонон-
град.Напуснах строежа на вилата и на 4 май 1944 г.бех в Симеоновград
като началник на снабдителната секция в тоя шаб.Останах си без вилаи
до днес.

Командир на армията тоя път беше генерал лейтенант Никола
Стойчев,артилерист.Ген.Стойчев ме познаваше добре като генерал-щабев
офицер и като авиатор.Начинътъ,по който бех уволнен,му беше известен
и,поради това,се отнасяше към с големо съчувствие.Той беше един от
членовете на генерал Бойчевете комисия през 1936 г./ВИЖ СОЧ,т.5-6,стр
429-433/.

Началник щаба на армията беше сега полковник Иван Николов/не-
колко випуска от В.у-ще по-млад от мен и мой съвипусник от В.акаде-
мия/.По род оръжие беше пионер.Към мен и той беше много внимателен.

Службата ми в щаба на на армията беше като тая през миналите
мобилизационни години. - началник на снабдяването.

При изготвянето на снабдителните разпоредби,особено на сна-
бдителните заповеди след всека оперативна такава,аз приемах докладите
на помощнщщти си/началниците на отделенията в снабд.секция/и на на-
чалниците на службите/интендансска,оръжейна и дв./,макар че некои от
последните биваха по-старши от мен..След това правех доклад на начал-
ник щаба и на командриря на армията,когато той поиска.Това беше необ-
ходимо пред всеко мземане на ново оперативно решение.

Секциите в щаба на армията се състоеха от следните свои поде-
ления.оперативната/майор Хаджиев/ - от оперативно-учебна и картограф-
фна,разузнавателна/майор Петров/ - от разузнавателно,информационно-
пропагандно и военно-полицейско,строево-организационното/подполков-
ник Духо Каров/ - от строево-организационно,комендантско и отправно
и снабдителната/подполк.Г.Попвасилев/ - от етапо-превозно,снабдител-
но и административно.

За охрана щаба на армията разполагаше с една строева рота.Ра-
зполагаше още и с всички видове служби/интендантска,оръжейна,санота-
рна,ветеринарна,инженерна и др./.Строевата рота имаше : отделение
за командване,пътноОавтомобилен взвод,домакински взвод и въздушно-
предупредително и химическо отделение.Към службите на армията се чи-
слеха още и противовъздушно-химическата,свързъчната,автомобилната
/за гориво-смазъчно снабдяване и военно-пощенската.

Тук изготвих 2 плана - един за личния състав в случай на въз-
душна тревога и друг за за изместване и настаняване на Шаба в слу-
чай на турско нашествие.

Тоя път съставът на прикриващата армиябеше следния : 1-а,
5-а и 12-а пех.дивизии,2-а конна дивизия,9-а тежкоОкартечна дружи-
на,3-а и4-а армейски бронеизтребителни дружене,2-а армейска свър-
зъчна дружина,1/IV и 2/IV работни дружинии 5-а и 18-а трудови дру-
жини. И тук,над Симеоновград,минаваха неприятелски бомбардировачи
идващи от Румъния и напът за Италия.

За предпазване от бомбите и за борба със спуснати неприятел-
ски парашутисти,беха проведени неколко упражнениясъс целия симеонов-

градски гарнизон/щабът на армията и 30 - и пех.полк/.Тия упражнения бех ха проведени под мое ръководства като временен началник щаба на армията /. .Титулярът,полк.Ив.Николов,бе назначен за комондир на дивизия и бе напуснал щаба.За негов заместник бех назначен аз.

След всичко това, възложено ми бе да изнеса беседа на тема "ТИЛ- организация и командване ;снабдяване и превоз при нашите условия"Целта бе да запозная отблизо с тоя въпросвсички офицери от щаба на армията

Офицерите изслушаха беседата с много големо внимание и интерес. Те останаха много доволни,тъй като с тоя въпрос,като още нов,малцина се беха занимавали и малцина го познаваха.Един от тех дори стана и с неколко топли думи ми изказа сърдечна благодарност от името на всички присъствуващи.Командирят на армията отсъствуваше служебно./СОЧ,т.7, стр.137-142/.

През юни 1944 г.германската военна мисия в България организира 4-дневен курс в гр.Ниш.За слушател в тоя курс бех изпратен и аз.Тук заварих 15-20 души наши генерал-щабни офицери ,настанени вече в един новострощ се хотел.Назначението на курса бе "Запознаване на български генералщабни офицери със снабдяването във войската във военно време-

На храна бехме в стола на германските офицери в града.Веднага требва да кажа,че от квортирата и храната бехме много доволни.

Лектор в курса беше полковник Госман.Лекторрбеше и един наш офицер.Превеждането на лекциите ставаше от немски на български и от български на немски С това бе натоварен един наш офицер,познаващ добре немския език.

Изнесени беха следните лекции :Основни принципи на германското снабдяване по най-новите поуки от войната,Българското набдително командване,Снабдяване при евентуална съвместна борба,Реферат по снабдяването с хранителни припаси,Грижи за храната,дрехите и въоръжението;санитарно и ветеринарно дело,Провеждане на исканията/практически упражнения/,Снабдяване на една дивизия при отбрана/планова игра/,Снабдяване на една пехотна дивизия при поход и нападение/планова игра/,Общ разбор.

На четвъртия ден вечерта имаше обща вечеря.

През нощта на 17 срещу 18 юни над града мина голема неприятелска бомбардировачна част от 100 и повече самолетиБомби тя не пусна,но брьмчастия самолетен облак действуваше зле върху нервите ни.През следната нощ облакът пак мина над града,без да пуска бомби.В близките стени на крепостта имаше скривалища и убежища,които използвахме,блъскайки се в тъмнината при пълно безредие...

Не мога да кажа,че от проведения курс извлекохме големи знания и поуки.На вечерята ядохме и пихме порядъчно.Държаха се тостове за :братското оръжие и за успешното завръшване на войната:.Имаше весели разговори,песни и обещания с ултрапатриотично съдържание...

През целата вечер наблюдавах присъствуващите германски офицери. Те место поменаваха думата"болшевика" и махаха заканително ръце.По лицата им четех израз на загубена ка,за,загубена вер в "победата"и извесна доза отчаяние.Види се затова,те пиеха без мерка.

Вечерята свърши късно през нощта при следната тъжна обстановка: полк.Госман беше седнал на стол до трапезната маса и беше навелтелото си като че търсеше нещо на земята.В тая поза той беше се заковал неподвижно и "на веки".Едни от офицерите му беха захлупили главите си на масата,други спеха и хъркаха,проснати на пода,а трети крещеха по хитлериски и отправяха към некого люти закани с разлигавени устаВиктория, виктория,провикваха се те от време на време.

Нашите офицери през това време беха изчезнали - прибрали се беха в хотела.Най-сетне, се прибрахмеи ние,останалите,без да се обадим некому.Оставихме обстановката да се развива по-нататък да се развива по германски,без нас..Немаше нито еди пиян,макар че положение та на България не беше по-розово от това на Германия.

На 20 юни взех влака и се прибрах в щаба си с...празна кошница в ръка.

Една от първите ми грижи като временен началник щаба на армията беше да облекча положението на щабната рота.Направих й щателен пре-

глед

Една от грижите ми като временен началник щаба на армията,беше /.
уреждане положението на щабната рота - занятията й,прехраната й и сво-
бодното й време.При полк.Ив.Николов ротата водеше всеки ден строеви
занятияи словесни по уставите - занятия,които й беха омръзнали,а пре-
храната й не беше много добра.Некои от подофицерите влизаха в кухнята
и почти обираха "мръвките"в казана.

Наредих ротатата да води само веднъж в седмицата строеви заня-
тия/и строеви,и по уставите/.В кухнята никой да не влиза,освен дежур-
ния по кухня и помощниците на готвача.През свободното си време войни-
ците да играят футбол и да носят караулната служба.и нарядните им за-
дължения.В кухнята следех редовно влагането на продуктите в казана по
вид,качество и количество,а при храненето присъствувах,заедно с дежурн
ния по щаба офицер,в столовата.Често опитвах готовите ястия по вкус.

Тия нареждания зарадваха войниците твърде много - подействува
им като некакъв отдушник.През идващите събития в страната то даде до-
бър резултат..Полк.Дрангов казваше : Има лебета,има момчета,нема лебе-
та,нема момчета.Към ординареца си се отнасяк много внимателно.Никога
не забравях,че и той е човек като мене и,че ака га нарека идиот,гове-
до или ако го препсувам,нема да му стане тежко и обидно тъй,както и
на мене,ако началството ми отправи такива думи или ако ме напсува.Ни-
кога не го карах да върши унизителна работа.По своя добра воля,почи-
стваше ботушите ми от прах и носеше бельото ми на перачка.Много се за-
радва,когато го запитах има хабер за жената и децата в село,дали са
те добре,имат ли храна,как са нивите,добитъка и пр.

По това време горивните автомобилни материяли беха дефицитни.
Понеже частите разходваха тия материяли твърде много,по заповед изго-
твих специална таблица за полагаемото се като сечна дажба и като не-
прикосновен запасна всички армийски части и служби,боравещи с такива
материяли.

За скривалище на щаба на армията при война с турците,армейска-
та инженерна част издълбаваше пещера в една от скалите край гр.Хармли.
Два пъти седмично ходех там,за да следя хода на работата.Струваше ми
се,че никаква англоамериканска въздушна бомба не може да разруши това
скривалище и му се радвах много.

Партизанското движение през юли и август 1944 г.беше в разга-
ра си.То се ипулсираше иразрастваше при съобщенията за успехите на съ-
ветската войска срещу германците.Партизански чети имаше и в околност-
та на Симеоновград.В самият град имаше четнишко свърталище,с което ка-
питан Петър Илиев,служащ в армейското интендантство,поддържаше тай-
на връзка нощем.Това беше известно на армейската разузнавателна слу-
жба.Щабът на армията не се занимаваше с преследване на партизанските
чети.С преследване и унищожаване на партизанските чети се занимаваха
дивизионните области...

Щабът на армията и всички части и служби изпълняваха строго са-
мо възложената им задача : охрана на турската граница.

В края на август кап.П.Илиев поиска неколкодневен отпуск и за-
мина за София във връзка,изглеждаше,с некакво голямо близко ~~роднин~~ съ-
битие/Не след много ще го видим в генералска униформа/.

По това време положението на Германия беше станало,наред с то-
ва на Австро-Унгария,много тежко.Тайната фабрика за смъртоносно оръ-
жие в Норвегия,бе разкрита от англичаните и унищожена.Суровите мате-
рияли за индустрията се беха свършили.Народът гладуваше.Всичко това
накара германците ва влезат във връзка с САЩ за едно евентуално пре-
кратяване на войната.Тайни превонори за такова нещо са били зочнати
още през февруари миналата 1943 г.Водени са били без знанието на Съ-
ветския съюз/СОЧ,т.7,стр./СОЧ,т.7,стр.148/.

Лошото политическо и стопанско положение,в което бе изпаднала
и България,накара и нашето правителство да потърси връзка със специ-
алния англоамерикански щаб в Женева/Швейцария/.Тоя щаб покани нашия
пълномощен министър в Женева г.Кьосеиванов да започнат с него прего-
вори за ми,обаче Кьосеиванов категорично отказа.В края на 1943 г.на-
що правителство влезе във връзка с американците не в Женева,а с а-

нглоамериканците в Цариград/Турция/.Изпратена бе мисия от Балабанов, пълномощен министър в тоя град,Киселов,Куюмджийски и Гепен/холандец/. Тая мисия требваше да узнае каква участ очаква България при една победа на англоамериканците.Разговорите се водеха неофициално и без знанието на Хитлер и Съв.съюз.Ставало е дума България да опразни окупираните области и да изгони германците.Обаче конкретни условия не са били покочвани.Предлагано било България да бъде третирана не като победена страна и не като съюзница ва Англия и САЩ.За официални преговори България требвало да изпрати специална делегация,в която да има в състава си две лица :политическо/напр.Гунев/и военно/напр.ген. Г.Попов/.Тая делегация требвало да замине в Кайро_Египет/,където щели да се водят преговорите.

Нашето правителство обаче се колебаело - държело за съюза си с ГерманияТо изпратило в Цариград архитект Севов/дворцови човек/със задача да узнае какво е настроението на Англия към България и да направи "сондаж" за евентуално примирие.

Всичко това било узнато от съветския пълномощен министър в Цариград и той съветвал Балабанов да направи сичко възможно час по-скоро България да скъса съюза си с Германия и да изгони германците от страната си,за да не бъде третирана като победена държава в мирната конференция.Той се чудел на това,че българското правителство не виждало,че войната е загубена за Германия.

За мирните сондажи на България в Цариград и Кайро,узнали и германците.Добри Божилов очаче ги "утешил"с това,че всико узнато не било верно и,че България не е и помислювалаза излизане от съюза си с Германия...

Когато Господ иска да накаже некого,Той му взема ума от главата.

През пролетта на 1944 г.съветската войска наближи границите на Полша,Румъния и Чехословашко.Цел свет разбра,че за Германия войната е загубена.Това само нашите регенти и нашето правителство не можаха да разберат.Те подпомагаха германците всестранно - дадоха им пристанищата Варна и Бургас,дадоха им целата си ж.п.мрежа и всичките си летища

Върху това,Съветският съюз обърна вниманието на Българското правителство.На 24 април 1944 г.Молотов/съв.министър на външните работи/предложи на България да възстановисъветското консулство във Варна и да позволи откриването на такива консулства в Бургас и Русе. По съвета на Бекерле/герм.пълном.министър в София/Д.Божилов отговори четакива консулства не могат да бъдат открити,докато не бъдат възстановени стопанските отношения между България и Съветския съюз./т.е. чак след свършването на войната/.Съв.съюз втори път настоя на инскането си,а Божилов втори път отказа.

В това време съглашението се занимаваше с въпроса какво да се прави със сателитите на Германия.Англия и САЩ искаха от тия сателити безусловна капитулация.Съветският съюз искаше положението им да се определи в зависимост от това кога ще скъсат съюза си с Германия и кога ще минат на страната на съглашението.

Надделя становището на Съв.съюз.

Нашето правителство не си взе акт от горното решение и продължи да върви с Германия.

През втората половина на май 1944 г.Хитлер извика принц Кирил и Б.Филов в Берлин /Бертесгаден/и поиска 1.пълна мобилизация на на българската войска,от която една част да се изпрати на източния фрон 2.засилване окупационните части в Сърбия и Гърция 3.скъсване дипломатическите връзки със съветския съюз и решителни мерки срещу ония, които работят за мир и край на воната.

Принцът и Б.Филов приеха тия искания на Хитлер с присъщото овчедушие и с това влошиха още повече вътрешното и международното положение на страната.Регентите и министрите се беха оплели в политиката като петел в калчища,защото беха обикновенни,дребни и посредсвени душици...

Работническата партия се обяви против общата мобилизация и

подканяше запасните чинове да не се явяват в казармите,а да отиват в гората при партизаните.Активизираха партизанските чети.Активизира се и Отечественият фронт.В управляващите кръгове настъпи ужлаха и разложение.За борба срещу партизаните правителството създаде специален жандармерийски корпус от най-верни на властта армейци и полицаи.Заедно с този корпус,срещу партизаните бе хвърлена и една стохилядна армия..

В борбата срещу партизаните,правителството доби известен успех. На 23 май 1944 г.при с.Батулия/Софийско/бе разбита 2-а соф.партизанска бригада.Убити беха видни партийци/Йорданка Чанкова,Владо Тричков,Гочо Гопин,Начо Иванов,Дичо Петров и др./.През зимата на същата година бе разгромен отряда "Антон Иванов".При все това,борбата продължаваше неотслабно.Регентите се принудиха да да назначат ново правителство и на 1 юни 1944 г.дойде правителството на Иван Багрянов,крупен землевладелец и царедворе./в кабинета на Б.Филов той бе министър на земледелието/.Ив.Багрянов бе привърженик на германците и държеше на съюза с тях. Той не донесе нищо ново за умиряването на страната/СОЧ,т.7,стр.150-152/.

Като видеха,че съветската армия ще разгроми сама германците,на 6 юни 1944 г.Англия и САШ беха открили най-сетне отдавна обещавания и очакван втори фронт в Западна Европа - извършили десант в Северна Франция.Сега германците требваше да водят войната на два фронта.Войната бе навлезла в своя решителен етап.Цел свет разбра това.Само нашето правителство не го разбра - продължаваше да поддържа диплом.отношения със Съветския съюз и да не праща наша войска на Източния фронт.На 3 юни същата 1944 г.Багрянов заяви в една своя реч,че българският народ постепенно ще поеме съдбата на държавата си в свои ръце.Работническата партия помисли,че това означава завой в политиката на България и започнаха по тоя въпрос да водят преговори с правителството.Обаче Г.Димитров от Москва й отвори очите - съобщи,че Багрянов е стои начело на прогерманско правителство.Тия преговори бидоха веднага прекъснати.

След това правителството даде срок до края на август с.г.докато съветската войска не е още достигнала границите на България,армията и жандармерията да унищожат партизанското движение.Това обаче не можа да стане.

По това време съветското правителство поиска отговор на нотата му от от 18 май 1944 г./по въпроса за пристанищнштти консулства/.

Пристанищните консулства имаха значение за германците докато те владееха Кримския полуостров.Сега германците беха напуснали нашите пристанища и на горната нота правителството отговори,че Съв.съюз може да възстанови консулството си във Варна с район Бургас и Русе.и,че неутралитетътна България към Съветския съюз с това спазен.

Обаче събитията беха толкова напреднали,че въпросът за консулствата беше загубил първоначалното си значение.

Яви се въпроса за скъсване дипломатическите отношения на България с Германия - нещо,ото Багрянов не можеше да стори.За да се спаси некак от тоя неприятен въпрос,той реши да сключи тайно споразумение с Турция,но Турция в това време беше вече станала съюзница на Англия и беше струпала триста хилядна армия в Одринско,готова да нахлуе в България,за да изгони от пределите й германците.Целта на това нахлуване беше да се изпревари стъпването на съветски войски на Балк.полуостров.

Турция отхвърли предложението на Багрянов./СОЧ,т.7,стр.152-153/.

В Македония и Тракия,окупирани от нашиге войски,имашеукакто и в България метнишсо двигение.Мнозина офицери и войници напускаха частите си и се присъединяваха към югославските и гръцките чети за борба срещу германците или обпазуваха свои отделни отряди за същата борба.В Югославия четничеството беше два вида ?на Тито,което се бореше срещу германците и българските окупатори и на полк.Дража Михайлови которто се срещ, болшевиките - не искаше съветски войски да проникнат на Балк.полуостров.

Багрянов искаше да сключи споразумение с Дража Михайлович за обща борба срещу четническото движение.Към тая борба идваше на помощ появилото се не само в Германия,но и в България,недоволство от Хитлер /На 20 юли 1944 г.неколцина германски генерали беха направили опит

за убийството на Хитлер/.

При така изменилата се политическа и военна обстановка налагаше се нашите окупационни войски в Югославия и Гърция да бъдат изтеглени,макар че това беше вече късно./още на 25 юни 1944 г.правителството бе дало нареждане за такова изтегляне,но ген.Русев,военният министър,протакаше изпълнението/.

Чак на 23 август с.г.ген.Русев реши да изпълни нареждането с следната хитрост : най-напред да се стесни пространството,заемано от нашите окумационни войски ,като се поиска разрешение за това от фелдмаршал фон Вайкс/командващ герм.войски на Балк.полуостров/.- стесняване до р.Морава.Целта беше да се приспи германската бдителност и изтеглянето да стане безпрепятствено.Обаче германците разбраха тая хитрост и с изненада нападнаха окупационни корпус и прибраха всикото му оръжие,всичките му хранителни и др.припаси и плениха много фицери и войници.На 4 септември с.г.те плениха чрез предателство и щаба на корпуса в Нишки бани,заедно с кзря на самия корпус,ген.Асен Николов /който беше минал на техна страна/.На следния ден по същия начин те плениха и щабовете на 3 от корпусните дивизии.

Изоставени от своите командири,войниците,почти без оръжие в ръка,без храна и без дрехи,с наранени крака,едвам можаха да се доберат до Родината си.По пътя те влизаха често в стълкновение с германски части и с части на Дража Михайлович...

Не само с окупационните части в Югославия,но и с тия от Македония,бе постъпено по същия начин.Последните не беха получили заповед за оттегляне.

Навсекъде оттеглянето на окупационните части стана в пълно безредиесъс скъпи жертви и материялни загуби.

Пуста наша небрежност и неразпоредителност!

Вместо да вземе повод от вичко това и да скъза съюза си с Германия,правителството продължаваше да върви с тях,понеже "с германците сме били имали братство по оръжие"и понеже съдбата ни била свързана с техната съдба - чрез те сме били получили Македония и Тракия,т.е.чрез тех сме били постигнали"националното си обадинение"...

На 23 август 1944 г.съветската войска обкръжи и унищожи 6.а германска армия при Яш-Кишинев-армия,състояща се от 50 дивизии/от които 22 германски и 28 румънски/.На тая дата Румъния капитулира.Новото румънско правителство веднага скъса съюза си с Германия и й обяви война.На 29 август съветската войска зае гр.Кюстенджа,на 30 с.м.зае гр-Плоещ,а на 31 с.м.зае и гр.Букурещ.

По това време съв.войска разчистваше вече пътя си за Берлин.

Тия успехи на Съв.съюз принудиха германците да да започнат оттеглянето на войските си от Балканския полуостров.

Нашето правителство не можа да се справи с партизанското движение.Успехите на съв.войска ускориха назреващата у нас революция.

Делегация от ОФ поиска от Багрянов да му предаде властта. Багрянов отпрати тая делегация при регентите,които трабвало да разрешат тоя въпрос.Регентите обаче отказаха дори да приемат делегацията.

На 26 авгус 1944 г.,след Румъния бе капитулирала,Багрянов обяви България за "неутрална страна"и съощи това и на Германия,и на Съветския съюзСъобщи им още и това,че е наредил обезоръжаването на германските части,навлизащи в България от Румъния.Това нареждане никой не изпълняваше - германците продължаваха да се движат из страната свободно.Те потопиха военните си кораби във Варна и Бургас,за не попаднат в съветски ръце.

Срещу неспазването на горното нареждане на Багрянов,Съв.съюз протестира и поиска на ново да не се пропускат в България германските части от Румъния.На тая нота/от 30 август/нашето правителство не отговори,- неотговори,защото в това време то правеше нов опит за връзка с англоямериканците.Требваше последните тоа път да се споразумеят за евентуално примирие при следните условия : излаз на България На Бело море и голема част от Македония,Западните покрайнини и Добруджа да останат в пределите на България.

Смешно беше при новата военно-политическа обстановка,некой да се сагласи с тия условия.Англиясе готвеше да накаже жестоко бъл-

гарския народ за "нещастната му и подла роля във войната"/Чърчилови думи/,а гърците по това време "силни и защитими"северни граници - искаха да достигнат р.Марица и дори гребена на Стара пл.,понеже българскят народ в продължение на 30 годинибил 3 пъти нападал Гърция и понежеже гърците били "изтърпели незапомнени жестокости от ръцете на българите"/Виж СОЧ,т.7,стр.155/.

С горепоменатото сондиране на англоамериканцитебе натоварен този път и изпратен в Анкара/Турция/Стойчо Мошанов,бивш председател на НС и голем англофил..В Анкара Ст.Мошянов започна,без знанието на Германия и Съв.съюз,сондажа.По тоя въпрос англоамериканците му казали че единствения начин за излизане на България от войната е скъсване скъсване съюза с Германия и възстановяване нормалните отношения с Англия и САЩ.Скъсването на съюза с Германия,според Мошанов,било нещо много трудно,тъй като в България имало около 10 германски дивизии,с които бълг.войска не можела да се бори/!/,а за нормалните отношения требвало предварително да се каква ще бъде участта на България при едно евентуално примирие.

Уведомен за тия преговори,Балабанов дал на нашето правителство следния навременен и разумен съвет : България да не предприема нищо, без знанието на Съв.съюз,да търси неговата подкрепа и да влезе некак във връзка с Тито,ръководителят на югославското партизанско движение/ по въпроса за Македония и нашите Западни покрайнини.

Но като ми пееш,Пенке ле,кой ли ми те слуша.За тоя съвет Правителството не искаше и да чува.За тайният сондаж за примирие на Мошанов,дипломатите в Турция,па и дипломатите в Чужбина,не закъснеха да узнаят.

При все това,нашето правителство обяви за свои пълномощници при сондажните преговори Мошянав и полк.Желязков/ военният аташе на България в Анкара.На тех и на Балабанов то даде сега следните упътвания: уреждане на балканските въпроси по мирен начин,Македония да влезе във федерация с България,или да стане самостоятелна държава, но в никакъв случай да не влиза в федерация с Югославия,избегване военни действия с германците,вместо скъсване съюза с Германия,да се иска връщане на България към ноутралитет.

Понеже съветската войска наближаваше вече Дунава,Мошанов идва в София за нови онструкции - требваше по никой начин влизане на съветски в България,преди да сторят това англоамериканците..На 29 август 1944 г.Мощанов се завърна в Анкара и заедно с полк.Желязков,бе изпратен в Кайро с английски самолет.Съветският посланник в Турция упрекнал Балабанов,загдето не е накарал българското правителство да потърси в случая съвета на Съв.съюз и повторил нуждата незабавно изгонване на германците от България.

В това време Турция желаеше примирието между България и авглоамериканците,защото се безпокоеше от явяването на съветски войски в България.Турският печет обаче беше враждебно настроен към България и не искаше България да получи излаз на Бело море.

В Кайро Мощанов и полк.Желязков беха третирани като военнопленници./вероятно по сръбски внушения_.На 1 септември 1944 г.на Мошанов в заседаниес англоамерикански представители последните съобщили строгите условия на едно евентуално примирие с България.

Тия условия б4л4,на кратко казано,безусловна капитулация.Мошанов отказал да ги подпише,понеже немал пълномощно за такова нещо.

Заседанието било закрито сдумите на един от англичаните : "Нема време за губене,готови сме и не можем да чакаме".Мошанов остана да чака пълномощно от нашето правителство...Обаче точно в това време Багрянов подаде оставката на нашето правителство.

Регентите направиха неуспешен опит да образуват правителство начело с Ник.Мушанов и Гичев при участието и на 2-3 представители на ОФ..На 2 септевмри същата 1944 г.новото правителство бе съставено от Ковст.Муравиев.В състава му влезоха и авглофилите Н.М,шанов,Гичев, Бурмов и др.На 4 септ.с.г.то излезе с декларация,че България ще пази н
еутралитет,че скъсва дипловатическите сш отношения с Ермания и пр.

Същия ден Ст.Мошанов съобщил,че условията на примирието били "строги",че преговори по тех немало до има,тъй като били вече готови и че делегацията,която идва да ги подпише ,требвало да се състои само от един пълномощен министър и един висш офицер.Чак сега правителството съобщило на авгличаните и американците,упълномощава за преговорите Ст.Мошанов.Явно било,че условията на примириетоса били като ония през 1918 г.До такова примирие доведоха колебанията,протаканията,непредвидливостта и несериозността на нашите правителства от това време.

На 5 септ.1944 г.Съветският съюз обяви война на България.Същия избухна въоръженото въстание на Работническата партия.При тая нова обстановка на Ст.Мошанов англоамериканците казали,че по-нататъшните преговори за примирие ще се водят вече не само с Англия и САШуно и Дрвеговрия съюз...След всичко това,полк.Желязков си заминал за Анкара,а Мошанов останал в Кайро.

Условията за примирието,приготвени от англоамериканците,са били следните : окупираните области Македония и Тракия да се опразнят, на Югославия и Гърция да се заплатят репарации,войската да се демобилизира,транспортната мрежа да се използва от англоамериканците,съюза с Германия да се скъса,нарушителите на международните правила и закони на войната да се дадат под съд и в София да се установи контролна комисия за следене изпълтението на тия условия.Тон наистина означаваше безусловна капитулация.

На 4 септ.1944 г.делегация от ОФ уведоми правителството,че в 5 от градовете на страната отечественият фронт ще проведе публични събрания.Муравиев обаче категорично забрани тия събрания и вдигна на крак целата полиция.Това накара ЦК на Работ.партия и НК на ОФ да призоват народа към стачк и демонстрации,които трбваше да се в политическа стачка,а политическата стачка дабъде начало на готвеното въоръжено въстание.Обявената от Съв.съюз война улесняваше въстанието.Муравиев продължаваше "неутралитета "на Багрянов - неутралитет,който даваше вълможност на германците свободно да се изтеглят от България и да не допусне влизането на съветеката войска в страната.

Правителството на Муравивев не скъса съза си с Германия и не й обяви война,защото с нетърпение очакваше от Кайро сключването на примирието с англоамериканците.

На 6 септември същата 1944 г.до 2 ч.през нощта,Правителството на Муравиевобмисляше въпроса какво да се прави след обявяването на войната от Съв.съюз и реши още същата нощ делегация да се яви при съветския посланик в София и да го уведоми,че правителството е скъсало дипломат.си отношения с Германия и,и че моли Съв.съюз за примирие.След това правителството взе и друго решение,а именно : ако съветската войска навлезе в България,българската войска да не й оказва никаква съпротива..

На 8 септември все същата г.,съветската войска навлезе в Добруджа и и направи десант във Варна.Като узна това,чак сега Правител обяви "положение на война на Германия",понеже германците се били враждебно отнесли към нашите части,които се оттегляли от Югославия и понеже това налагало да се защитити честта и достойнството на нашата войска.Чак сега,моля ви се!...

Явилите се в България съветски войски,дадоха сила и размах на въоръженото въстание на работническата партияНа 8 септ.с.г.започнаха деманстрации срещу правителството.Преди това,на 6 и 7 с.м.вестачкуваха работниците по транспорта,работниците във фабриките в и около София и миньорите в Перник.

Правителството бе безсилно да овладее положението и заповеда срещу демонстрантите и стачниците да се стреля.В Пловдив властта бе завзета от ОФ.В Силистра,Варна и Пловдив стачниците разбиха затворите и освободиха политзатворниците..Стачките прерастнаха във въоръжено въстание.Партизанските чети и отряди почнаха да влизат селата и градовете и да установяват властта на ОФ в тех.

На 8 септ.с.г.при Муравиев се яви делегация на ОФ,за да протестира

тестира срещу нареждането да се стреля по демонстрантите и стачниците.,но Муравиев я отпрати с думите,че властта е силна и,че тя ще поставя всекиго на местото му...Но той се бе излъгал.Същият ден,8 септември,партизаните завзеха част от Габрово,,целото Средногорие,Луковит, Свищов,гр.Фердинанд,Берковица,Сливен и др.селища.

Войската бе разложена.Тя не оказваше никаква защита на властта Некои части минаха на страната на въстанниците,,след като беха арестували офицерите си.

Партията реши да нанесе главния удар в София и го нанесе преди нощта на 8 срещу 9 септември 1944 г.С кои части и как бе проведен удара,казано в СОЧ,т.7,стр.161/.

Сутринта на 9септември целата страна бе в ръцете на ОФ.Същата сутрин,в 6 часа бе съставено ново правителство начело с Кимон Георгиев.

Тоя ден убиците и площадите на на градовете и селата беха преп ълнани от народ.Чуваха се навсекъде викове с юмруци,вдигнати във въздуха : Смърт на фашизма - свобода на народа!.По къщите и обществените сгради се издигаха червени знамена.Провеждаха се масови митинги.

Регентите,министрите,депутатите и видните поддръжници на стария режим беха заловени и арестувани.В Пловдив влезе и се разположи целата 2-а въстаническа дружина от около 2000 души..В некои казарми войниците се разбунтуваха,устроиха и те митинги и арестуваха офицерите си.В некои от големите градове беха направени опити за съпротива.Ладени беха жертви,без да се получи некакъв успех.В Хасково напр. беха убити началникът на гарнизона и неколко офицери.

На 10 септември полицията и жандармерията беха разформипани Създадена бе милиция от партизани.В новото правителство влезоха представители на 4 партии/БКП,БРСДП,БЗНЗ и ЗВЕНО/при ръководна сила БКП. Независими останаха проф.Петко Стоянов, и Димо Казасов.Виж СОЧ,т.7, стр.162/.

Както външното,така и вътрешното положение на страната бе объркано и много тежко.За да спаси страната,правителството поведе политика на мир и сътрудничество с Съветския съюз.и всички демократически държави.Изпратена бе делегация начело с проф.Михалчев при маршал Толбухин с молба за примирие и военно сътрудничество - нещо,което маршал Толбухин прие.Войната на Съв.съюз срещу България бе прекратена още на 9 септември.

На 11 септември бе съобщено на Стойчо Мошанов,че едностранните преговори за примирие с англоамериканците са прекратени и че новите условия за примирие ще бъдат изработени от Англия,САШ и Съветския не в Кайро,не в Анкара,а в Москва,- далеч от влиянието на гърци,турци и сърби..Ст.Мошанов след това се завърна в България заедно с Георги Димитров-Гемето.

Още с поемането на властта на 9 септември новото правителство обяви война на Германия.На 17 вептември бе бе постигнато споразумение за сътрудничество между българската и съветската войска.Нашата войска бе включена в състава на 3-и украински фронт на маршала Толбухин.Уредени беха и политическите ни отношения с Югославия,а на 5 октомври,в гр.Крайова/Румъния/бе уредено и сътрудничеството между нашата и югославянската въстаническа войска.Разрешено нашата войска да действува в югославянска територия.

На 28 октомври 1944 г.бе подписано примирието мжду България и трите съюзени победителки/Англия,САМ и Съветският съюз/.С това бе избегната окупацията на страната от англоамериканци,турци и гърци.

Към новата власт в България англоамериканците не погледнаха с добро око.Враждебно погледнаха и съюзниците им турци и гърци ,желанието на които за господство на Балк.полуостров пропадна.

В навечерието на примирието в Москва,англичаните заявиха,че не искат Беломорска Тракия да остане българска.Заявиха още,че нема да подпишат примирието докато българите не опразнят тая област.Беломорска Тракия бе опразнена и предадена на гърците.

На 28 септември 1944 г.Чърчил заяви в английския парламент, ч, българите са едни от на-лошите престъпнци /в Балк.полуостров!/и,

че за длодеьнеята им в Гърция и Югославия,трябва да се иска пълно възмездие...ние не ги щем в земите на нашите съюзници.

Мнението на американците за нас не се е различавало от това на англичаните.Проф.Стайнов,нашият министър на външните работи ,направи Фред амиршканцшие опит за задържане/неопразване/на Македония и Тракия от нашите войски.Обаче опитът му излезъл несполучлив - трябвало да се опразнят тия области и то веднага./СОЧ,т.7,стр.163/.

На 11 октомври с.г.проф.Стайнов получил такъв отговор и от Москва - тия две области трябвало да се опразнят в 15-дневен срокпод контролата на съюзническа комисия.

Гърците проявиха и сега старите си ламтежи за български земи. Гръцкият министър-председател Папандреу бе нарекал по стар навик българите"варвари".Срущу тия варвари той искаше "сигурни граници"на север до р.Марица и дори до гребена на Стара пл,а на юг на Гърция да се даде целата Родопска област,заедно с Беломорска Тракия..

Турците искаха да "въвеждат ред"на Балк.полуостров чрез окупиране на България.С други думи искаха да поставят България в положението й през 1396 г....Те се безпокоеха твърде много от дружбата на България със Съветския съюз.Сметаха България за опасен съсед и поради това не искаха са й се даде Беломорска Тракия.

По това време България немаше никакви приятели.Сега тя разчиташе само на Съветския съюз,на неговите братски чувства като славянска.страна.

За мирните преговори в Москва бе изпратена делегация начело с министера на външните работи проя.Стайнов.Тук пристигна с делегация и Тито югославечът.

Проектът за мира бе изработен предварително от трите съюзни дъ държави.В преговорите участвуваха : от Съветска страна др.Молотов с лица от министерството на външните работи и на министерството на от. браната,от английска страна сър Арчибалд Клерк Кер/англ.посланик в Москва/ и генерал лейтенант Джеймс Гамел/от върховното командване на съюзните сили в средиземноморския район/и от американска страна Джордж Кенан/управляващ американското посолство в Москва/.

Преговорите започнаха на 16 октомври 1944 г.На 26 окт.с.г. проф.Стайнов прочете декларация от нашето ОФ правителство за погрешната политика на стария режим - политика,против която бълг.народ водил ,за съжаление малко известна на външния свет,за това,че новото правителство върви по нов политически път,на който и съседите,и великите сили могат да гледат с доверие,че по свой почин това правителство е оявило война на Германия и пр.Запитан от Молотов дали България е опразнила гръцките и югославските територии,Стайнов отговори, че това е станало.Но англичаните възразили в смисъл,че в Югославия има български войски.Молотов пояснил,че това са войски,сражаващи се срещу германците подо командата на маршал Толбухин.и че това са вече съюзни войски,а не окупатори.

На 28 окт с.г готовите условия на примирието беха приети и подписани от проф.Стайнов.На България бе признато правото да участвува във Великата отечествена война.България се лишаваше от изхода на Бело море.Беломорска Тракия се даваше на Гърция .Тая българска област се обезбългаряваше.

Условията на това примири са изложени в СОЧ,т.7,стр.165-167/.

Това са условия много тежки и обидни,България се третира като дойна кравичка.Гърци и сърби са напълно/о,не,още не!/задоволени.Това беха условия на на безусловна капитатулация

Обаче не може да не се отбележи обстоятелството,благодарение на Съветския съюзбългария запази поне своята независимост и целостта на своята територия.Избегнато бе и разоръжаването на нашата войска.

Съглашенските държави и техните сателити сметаха,че условията на примирието са4 справедли4.Само Гърция,тоя нагъл английски сателит,недоволствуваше,за гдето в тия условия немало клауза за поправка на северната й граница.../Виж СОЧ,т.7,стр.168/.

Неколко думи за генерал Ив.Маринов,назначен за военен министър в кабинета на К.Муравиев.По това време никой от нашите /стари и млади/не се бе решил да поеме този висок и важен пост..Маринов обаче ведна га прие поканата- прие я целото си невежество,неготовнос и лекомислие.За него това бе"лесна работа".

Требва да кажа,че в целата си служба - от Военното училище до ден днешен,тою не бе командвал никаква войскова част : нито отделе, нито взвод,нито рота,нито каквото и да е друго по-големо поделение. На това той би възразил,че е командвал орляк/ равнозначуща длъжност на дружинен к-р/във въздушния полк. - нещо,което не е лъжа.Но какво представляваше тоя орляк? -Тоя орляк се състоеше от 3 книжни ята/роти/от по 1-2 стари разузнавателни,бомбардировачни и изтребителни самолети/вместо всеко от по 8-9 дамолети/.В тия самолети немаше никакви оръжия и съоръжения за бойно абучение.С тех можеха да се пранят само треновачни летения.Орлякът разполагаше ссамо с неколцина летци /пилоти и наблюдатели/и неколко фотоапарати,останали от войната.Планомерни занятия не можеха да се произвеждат.Но Маринов си въобразяваше,че командва голема авиационна части понеже немаше Бог знае каква работа,цел ден си "клатеше краката"в канцеларията или се разхождаше по летателното поле,за да наблюдава летенията/главно учебните/ и да събира сведения провиненията и "кусурите на летците...

За охраната и гарнизонната служба в летище Божурище постъпиха млади войници,цела рота.Дадени беха за обучение на орляка.С обучението на тия войници не се нагърби лично той,макар че това бе работа тъкмо за него - подхождаше на чина му капитан.Да обучава млади войници ли? - Ами че това за Маринов беше малка и неподходяща работа!Тази работа той възложи на бившият Фелдфебел/сега подпоручик/Тодор Рогев.

Интересно е и това,че Маринов не сформира нито веднъж самолетна група от ,макар и саво от три самолети,начело на която да застане и да литне.Как не!Натакава рискована работа той не искаше да излага скъпия си живот.Ако,недай си Боже,загинеше,Родината щеше да загуби един бъдещ политикудипломат и стратег.

Той пазеше "кожата си". - летеше само с малките учебни самолети,числящи се на Авиационното училище,и то от немай-къде,за да изкара определените летателни часове и добие право за получаване на летателно и километражно възнаграждение към заплагага си.При тия летения не му се виеше свет,както мусе беше завил през 1916 г.,когато требваше да за фронта...

След войната той нито веднъж не се качи на боен самолет,за да покаже,че е бивш боен лете..Не се притече на помощ в Информационната служба при издаването на Седмичния въздухоплавателен бюлетин.Не се притече на помощ на Авиационното училище при формирането му през 1924 г.- помощ като преподавател и инструктор пилот,макар че,както за еднотоутака и за другото,разполагаше със достатъчно свободно ~~~~ ~~~~ ~~~~